

II

(Besluiten waarvan de publicatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

EUROPEES PARLEMENT

REGLEMENT

(14de druk)

Inleidende opmerking:

De cursief gedrukte teksten zijn interpretaties (cf. artikel 180 van onderhavig Reglement).

INHOUD

		<i>Bladzijde</i>
HOOFDSTUK I	LEDEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT	10
Artikel 1	Het Europees Parlement	10
Artikel 2	Ongebonden mandaat	10
Artikel 3	Voorrechten en immuniteiten	10
Artikel 4	Deelneming aan vergaderingen en stemmingen	10
Artikel 5	Kosten en vergoedingen	10
Artikel 6	Opheffing van de immuniteit	10
Artikel 7	Onderzoek van de geloofsbrieven	11
Artikel 8	Duur van het mandaat	12
Artikel 9	Gedragsregels	13
HOOFDSTUK II	ZITTINGEN VAN HET PARLEMENT	13
Artikel 10	Bijeenroeping van het Parlement	13
Artikel 11	Plaats der vergaderingen	14
HOOFDSTUK III	AMBTSDRAGERS IN HET PARLEMENT	14
Artikel 12	Oudste lid in jaren	14
Artikel 13	Voordracht van kandidaten en algemene bepalingen	14
Artikel 14	Verkiezing van de Voorzitter — Openingstoespraak	14
Artikel 15	Verkiezing van de ondervoorzitters	15
Artikel 16	Verkiezing van de quaestoren	15
Artikel 17	Ambtstermijn	15
Artikel 18	Vacatures	15
Artikel 19	Taken van de Voorzitter	15
Artikel 20	Taken van de ondervoorzitters	16
HOOFDSTUK IV	ORGANEN VAN HET PARLEMENT	16
Artikel 21	Samenstelling van het Bureau	16
Artikel 22	Taken van het Bureau	16
Artikel 23	Samenstelling van de Conferentie van voorzitters	17
Artikel 24	Taken van de Conferentie van voorzitters	17
Artikel 25	Taken van de quaestoren	17
Artikel 26	Conferentie van commissievoorzitters	17
Artikel 27	Conferentie van delegatievoorzitters	18
Artikel 28	Informatieplicht van het Bureau, de Conferentie van voorzitters en de quaestoren	18

	<i>Bladzijde</i>
HOOFDSTUK V FRACTIES	18
Artikel 29 Oprichting van fracties	18
Artikel 30 Niet-ingeschrevenen	18
Artikel 31 Toewijzing van plaatsen in de vergaderzaal	18
HOOFDSTUK VI BETREKKINGEN MET DE ANDERE INSTELLINGEN	19
Benoemingen	19
Artikel 32 Verkiezing van de voorzitter van de Commissie	19
Artikel 33 Verkiezing van de Commissie	19
Artikel 34 Motie van afkeuring jegens de Commissie	19
Artikel 35 Benoeming van de leden van de Rekenkamer	20
Artikel 36 Europese Centrale Bank	20
Verklaringen	20
Artikel 37 Verklaringen van Commissie, Raad en Europese Raad	20
Artikel 38 Toelichting door de Commissie van haar besluiten	21
Artikel 39 Verklaringen van de Rekenkamer	21
Artikel 40 Verklaringen van de Europese Centrale Bank	21
Artikel 41 Aanbeveling betreffende de globale richtsnoeren voor het economisch beleid	21
Vragen aan de Raad en de Commissie	21
Artikel 42 Vragen voor mondeling antwoord	21
Artikel 43 Vragenuur	22
Artikel 44 Schriftelijk te beantwoorden vragen	22
Verslagen	22
Artikel 45 Jaarlijks algemeen verslag van de Commissie	22
Artikel 46 Jaarlijks verslag van de Commissie over de toepassing van het Gemeenschapsrecht ...	22
Artikel 47 Andere verslagen en jaarverslagen van andere instellingen	23
Resoluties en aanbevelingen	23
Artikel 48 Ontwerpresoluties	23
Artikel 49 Aanbevelingen aan de Raad	23
Artikel 50 Debatten over actuele, dringende en bijzonder belangrijke kwesties	24
Artikel 51 Schriftelijke verklaringen	25
Artikel 52 Raadpleging van het Economisch en Sociaal Comité	25
Artikel 53 Raadpleging van het Comité van de regio's	25
Artikel 54 Interinstitutionele akkoorden	25

		Bladzijde
HOOFDSTUK VII	BETREKKINGEN MET DE NATIONALE PARLEMENTEN	26
Artikel 55	Informatie-uitwisseling, wederzijdse contacten en faciliteiten	26
Artikel 56	Conferentie van in communautaire aangelegenheden gespecialiseerde organen (COSAC)	26
HOOFDSTUK VIII	WETGEVINGSPROCEDURES	26
Algemene bepalingen		26
Artikel 57	Jaarlijks programma van de wetgevende werkzaamheden	26
Artikel 58	Verificatie van de eerbiediging van de grondrechten, de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid, en de financiële gevolgen	27
Artikel 59	Wetgevingsinitiatief krachtens artikel 192 van het EG-Verdrag	27
Artikel 60	Behandeling van wetgevingsdocumenten	27
Artikel 61	Raadpleging inzake voorstellen van een lidstaat	28
Artikel 62	Overdracht van beslissingsbevoegdheid aan een commissie	28
Eerste lezing — Behandeling in de commissie		29
Artikel 63	Controle rechtsgrondslag	29
Artikel 64	Doorzichtigheid van het wetgevingsproces	29
Artikel 65	Wijziging van een voorstel van de Commissie	29
Artikel 66	Standpunt van de Commissie en van de Raad inzake amendementen	29
Eerste lezing — Behandeling ter plenaire vergadering		30
Artikel 67	Beëindiging van de eerste lezing	30
Artikel 68	Verwerping van een voorstel van de Commissie	30
Artikel 69	Aanneming van amendementen op een voorstel van de Commissie	30
Eerste lezing — Gegeven uitvoering		31
Artikel 70	Aan het advies van het Parlement gegeven uitvoering	31
Artikel 71	Hernieuwde voorlegging aan het Parlement	31
Artikel 72	Procedure van overleg als bedoeld in het interinstitutioneel akkoord van 1975	32
Artikel 73	Goedkeuring van de amendementen van het Parlement door de Raad	32
Tweede lezing — Behandeling in de commissie		32
Artikel 74	Mededeling van het gemeenschappelijk standpunt van de Raad	32
Artikel 75	Verlenging van de termijnen	33
Artikel 76	Verwijzing naar en procedure in de bevoegde commissie	33

Bladzijde

Tweede lezing — Behandeling ter plenaire vergadering	33
Artikel 77 Beëindiging van de tweede lezing	33
Artikel 78 Ongeamendeerde goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt van de Raad ...	34
Artikel 79 Verwerping van het gemeenschappelijk standpunt van de Raad	34
Artikel 80 Amendementen op het gemeenschappelijk standpunt van de Raad	34
Derde lezing — Bemiddeling	35
Artikel 81 Bijeenroepen van het bemiddelingscomité	35
Artikel 82 Delegatie in het bemiddelingscomité	35
Derde lezing — Behandeling ter plenaire vergadering	35
Artikel 83 Gemeenschappelijke ontwerp tekst	35
Artikel 84 Ondertekening van aangenomen besluiten	36
Procedure voor het uitbrengen van advies inzake aanbevelingen van de Raad	36
Artikel 85 Procedure voor het uitbrengen van advies in de zin van artikel 121 van het EG-Verdrag	37
Instemmingsprocedure	37
Artikel 86 Beëindiging van de instemmingsprocedure	37
Dialoog tussen de sociale partners	37
Artikel 87 Procedures met betrekking tot de dialoog tussen de sociale partners	37
Controlebevoegdheden	37
Artikel 88 Uitvoeringsbepalingen	37
Artikel 89 Officiële codificatie van de communautaire wetgeving	38
Artikel 90 Gevolgen van een verzuim van de Raad om na goedkeuring van zijn gemeenschappelijk standpunt een besluit te nemen in het kader van de samenwerkingsprocedure ...	38
Artikel 91 Beroep bij het Hof van Justitie	38
HOOFDSTUK IX BEGROTINGSPROCEDURES	38
Artikel 92 Algemene begroting	38
Artikel 93 Verlening van kwijting aan de Commissie voor de uitvoering van de begroting	38
Artikel 94 Controle van het Parlement op de uitvoering van de begroting	39
HOOFDSTUK X VERDRAGEN	39
Artikel 95 Wijziging van het EGKS-Verdrag	39
Artikel 96 Toetredingsverdragen	39

HOOFDSTUK XI	INTERNATIONALE OVEREENKOMSTEN, EXTERNE VERTEGENWOORDIGING VAN DE UNIE EN GEMEENSCHAPPELIJK BUITENLANDS EN VEILIGHEIDSBELEID	40
Artikel 97	Internationale overeenkomsten	40
Artikel 98	Procedures uit hoofde van artikel 300 van het EG-Verdrag, voor voorlopige toepassing of opschorting van internationale akkoorden, of voor het bepalen van de standpunten die namens de Gemeenschap worden ingenomen in een lichaam dat is opgericht bij een internationaal akkoord	40
Artikel 99	Benoeming van de hoge vertegenwoordiger voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid	40
Artikel 100	Benoeming van speciale vertegenwoordigers voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid	41
Artikel 101	Verklaringen van de hoge vertegenwoordiger voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid en andere speciale vertegenwoordigers	41
Artikel 102	Internationale vertegenwoordiging	41
Artikel 103	Raadpleging van en informatieverstrekking aan het Parlement in het kader van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid	41
Artikel 104	Aanbevelingen in het kader van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid	42
HOOFDSTUK XII	POLITIËLE EN JUSTITIËLE SAMENWERKING IN STRAFZAKEN	42
Artikel 105	Informatieverstrekking aan het Parlement op het gebied van politieke en justitiële samenwerking in strafzaken	42
Artikel 106	Raadpleging van het Parlement op het gebied van politieke en justitiële samenwerking in strafzaken	42
Artikel 107	Aanbevelingen op het gebied van politieke en justitiële samenwerking in strafzaken . .	43
HOOFDSTUK XIII	CONSTATERING VAN EEN ERNSTIGE EN VOORTDURENDE SCHENDING DOOR EEN LIDSTAAT VAN DE BEGINSELEN WELKE DE LIDSTATEN GEMEEN HEBBEN (VRIJHEID, DEMOCRATIE, EERBIEDIGING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS EN DE FUNDAMENTELE VRIJHEDEN, EN DE RECHTSSTAAT)	43
Artikel 108	Constatering van een schending	43
HOOFDSTUK XIV	NAUWERE SAMENWERKING	43
Artikel 109	Procedures binnen het Parlement	43
HOOFDSTUK XV	REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN HET PARLEMENT	44
Artikel 110	Ontwerpagenda	44
Artikel 111	Aanneming en wijziging van de agenda	44
Artikel 112	Urgentverklaring	44
Artikel 113	Gecombineerde behandeling	45
Artikel 114	Procedure zonder debat	45
Artikel 115	Termijnen	45

		<i>Bladzijde</i>
HOOFDSTUK XVI	ALGEMENE REGELS VOOR HET VERLOOP VAN DE VERGADERINGEN	45
Artikel 116	Toegang tot de vergaderzaal	45
Artikel 117	Gebruik van talen	45
Artikel 118	Ronddeling van documenten	46
Artikel 119	Verlening van het woord en onderwerp van de uiteenzetting	46
Artikel 120	Verdeling van de spreektijd	46
Artikel 121	Sprekerslijst	46
Artikel 122	Persoonlijke feiten	47
Artikel 123	Handhaving van de orde in de vergadering	47
Artikel 124	Uitsluiting van leden	47
Artikel 125	Ordeverstoring	47
HOOFDSTUK XVII	QUORUM EN STEMMINGEN	48
Artikel 126	Quorum	48
Artikel 127	Stemprocedure	48
Artikel 128	Staking van stemmen	49
Artikel 129	Uitgangspunten bij de stemming	49
Artikel 130	Volgorde van de stemming over amendementen	49
Artikel 131	Stemming in onderdelen	50
Artikel 132	Stemrecht	50
Artikel 133	Stemming	50
Artikel 134	Hoofdelijke stemming	51
Artikel 135	Elektronische stemming	51
Artikel 136	Geheime stemming	51
Artikel 137	Stemverklaringen	51
Artikel 138	Betwisting van de stemming	52
Artikel 139	Indiening en toelichting van amendementen	52
Artikel 140	Ontvankelijkheid van amendementen	53
HOOFDSTUK XVIII	MOTIES VAN ORDE	53
Artikel 141	Voorstellen van orde	53
Artikel 142	Beroep op het Reglement	53
Artikel 143	Exceptie van onbevoegdheid wegens niet-ontvankelijkheid	54
Artikel 144	Terugverwijzing naar een commissie	54
Artikel 145	Sluiting van de beraadslaging	54
Artikel 146	Uitstel van de beraadslaging	54
Artikel 147	Schorsing of sluiting van de vergadering	55

		<i>Bladzijde</i>
HOOFDSTUK XIX	PUBLICATIE VAN DE WERKZAAMHEDEN	55
Artikel 148	Notulen	55
Artikel 149	Volledig verslag	55
HOOFDSTUK XX	COMMISSIES	56
Artikel 150	Instelling van commissies	56
Artikel 151	Tijdelijke enquêtemissies	56
Artikel 152	Samenstelling van de commissies	57
Artikel 153	Plaatsvervangers	58
Artikel 154	Taken van de commissies	59
Artikel 155	Commissie belast met het onderzoek van de geloofsbrieven	59
Artikel 156	Subcommissies	59
Artikel 157	Bureau van de commissies	59
Artikel 158	Procedure zonder verslag, vereenvoudigde procedure	60
Artikel 159	Verslagen van commissies in geval van raadpleging	60
Artikel 160	Verslagen van niet-wetgevende aard	60
Artikel 161	Toelichtingen en termijnen	61
Artikel 162	Adviezen van commissies	61
Artikel 163	Initiatiefverslagen	61
Artikel 164	Vragenuur in de commissies	62
Artikel 165	Werkwijze van de commissies	62
Artikel 166	Commissievergaderingen	62
Artikel 167	Notulen van de commissievergaderingen	63
HOOFDSTUK XXI	INTERPARLEMENTAIRE DELEGATIES	63
Artikel 168	Instelling en taken van interparlementaire delegaties	63
Artikel 169	Samenwerking met de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa	63
Artikel 170	Gemengde parlementaire commissies	64
HOOFDSTUK XXII	OPENHEID EN TRANSPARANTIE	64
Artikel 171	Transparantie van de werkzaamheden van het Europees Parlement	64
Artikel 172	Toegang van het publiek tot documenten	64
Artikel 173	Vertrouwelijkheid	65
HOOFDSTUK XXIII	VERZOEKSCHRIFTEN	65
Artikel 174	Petitierecht	65
Artikel 175	Behandeling van verzoekschriften	66
Artikel 176	Mededelingen over verzoekschriften	66

	<i>Bladzijde</i>
HOOFDSTUK XXIV OMBUDSMAN	66
Artikel 177 Benoeming van de ombudsman	66
Artikel 178 Ontheffing van de ombudsman van zijn ambt	67
Artikel 179 Werkzaamheden van de ombudsman	67
HOOFDSTUK XXV TOEPASSING EN WIJZIGING VAN HET REGLEMENT	68
Artikel 180 Toepassing van het Reglement	68
Artikel 181 Wijziging van het Reglement	68
HOOFDSTUK XXVI SECRETARIAAT-GENERAAL VAN HET PARLEMENT — COMPTABILITEIT	69
Artikel 182 Secretariaat-generaal	69
Artikel 183 Raming van het Parlement	69
Artikel 184 Bevoegdheden inzake het aangaan van betalingsverplichtingen en verstrekking van betalingsopdrachten	69
HOOFDSTUK XXVII DIVERSE BEPALINGEN	70
Artikel 185 Onafgedane zaken	70
Artikel 186 Indeling van de bijlagen	70
BIJLAGE I Bepalingen ter uitvoering van artikel 9, lid 1 — Transparantie inzake de financiële belangen van de leden	71
BIJLAGE II Regeling van het vragenuur overeenkomstig artikel 43	72
BIJLAGE III Richtlijnen en algemene criteria voor de keuze van de onderwerpen voor het debat over actuele, dringende en bijzonder belangrijke kwesties, als bedoeld in artikel 50 ..	74
BIJLAGE IV Uitvoeringsvoorschriften voor de behandeling van de algemene begroting van de Europese Unie en de aanvullende begrotingen	75
BIJLAGE V Procedure voor de behandeling en aanneming van de besluiten inzake de verlening van kwijting	79
BIJLAGE VI Bevoegdheden van de vaste parlementaire commissies	81
BIJLAGE VII Procedure voor de behandeling van vertrouwelijke stukken die aan het Europees Parlement zijn overgelegd	93
BIJLAGE VIII Wijze van uitoefening van het enquêterecht van het Europees Parlement	94
BIJLAGE IX Bepalingen ter uitvoering van artikel 9, lid 2 — Belangengroepen bij het Europees Parlement	97
BIJLAGE X Uitoefening van de werkzaamheden van de ombudsman	99

HOOFDSTUK I

LEDEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT

Artikel 1

Europees Parlement

1. Het Europees Parlement is de op grond van de Verdragen, de Akte van 20 september 1976 betreffende de verkiezing van de vertegenwoordigers in het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen en de ter uitvoering van de Verdragen uitgevaardigde nationale wetten gekozen Vergadering.

2. De voor het Europees Parlement gekozen vertegenwoordigers worden aangeduid als

„Medlemmer af Europa-Parlamentet” in de Deense taal,

„Mitglieder des Europäischen Parlaments” in de Duitse taal,

„Βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου” in de Griekse taal,

„Members of the European Parliament” in de Engelse taal,

„Diputados al Parlamento Europeo” in de Spaanse taal,

„Euroopan parlamentin jäsenet” in de Finse taal,

„Députés au Parlement européen” in de Franse taal,

„Deputati al Parlamento europeo” in de Italiaanse taal,

„Leden van het Europees Parlement” in de Nederlandse taal,

„Deputados ao Parlamento europeu” in de Portugese taal,

„Ledamöter av Europaparlamentet” in de Zweedse taal.

Artikel 2

Ongebonden mandaat

De leden van het Europees Parlement oefenen hun mandaat vrij uit. Zij mogen niet gebonden zijn door instructies en geen bindend mandaat aanvaarden.

Artikel 3

Voorrechten en immuniteiten

1. De leden genieten voorrechten en immuniteiten overeenkomstig het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Gemeenschappen, dat is gehecht aan het Verdrag van 8 april 1965 tot instelling van één Raad en één Commissie welke de Europese Gemeenschappen gemeen hebben.

2. Het laissez-passer waarmee het lid zich vrij in de lidstaten kan bewegen, wordt hem verstrekt door de Voorzitter, zodra deze van diens verkiezing in kennis is gesteld.

3. De leden hebben recht op inzage van alle stukken die in het bezit zijn van het Parlement of van een commissie. De inzage van persoonlijke stukken en afrekeningen is voorbehouden aan het betrokken lid.

Artikel 4

Deelneming aan vergaderingen en stemmingen

1. Op iedere vergadering wordt een presentielijst gereed gelegd ter ondertekening door de leden.

2. De namen van de aanwezige leden, als blijkende uit de presentielijst, worden in de notulen van elke vergadering opgenomen.

3. In geval van hoofdelijke stemming wordt in de notulen vermeld welke leden aan de stemming hebben deelgenomen en hoe zij hebben gestemd.

Artikel 5

Kosten en vergoedingen

Het Bureau regelt de kosten en vergoedingen van de leden.

Artikel 6

Opheffing van de immuniteit

1. Ieder door de daartoe bevoegde autoriteit van een lidstaat tot de Voorzitter gericht verzoek om opheffing van de immuniteit van een lid, wordt ter vergadering medegedeeld en verwezen naar de bevoegde commissie.

2. De bevoegde commissie onderzoekt de verzoeken onverwijld in volgorde van binnenkomst.

3. De commissie kan de autoriteit die het verzoek heeft ingediend, om informatie of opheldering verzoeken die zij nodig acht om zich een oordeel te vormen over de wenselijkheid van opheffing van de immuniteit. Het betrokken lid wordt op diens verzoek gehoord en kan alle documenten of andere schriftelijke bewijsstukken overleggen die het voor het vormen van bovengenoemd oordeel nodig acht. Het kan zich doen vertegenwoordigen door een ander lid.

4. Het verslag van de commissie bevat een ontwerpbesluit dat zich beperkt tot de aanbeveling het verzoek om opheffing van de immuniteit aan te nemen of te verwerpen. Indien het verzoek om opheffing echter op verscheidene punten van beschuldiging berust, kan elk van deze punten in een apart ontwerpbesluit worden behandeld. Het verslag van de commissie kan bij wijze van uitzondering het voorstel bevatten dat de opheffing van de immuniteit uitsluitend betrekking heeft op de strafrechtelijke vervolging, zonder dat het lid, zolang geen definitief vonnis is gevelde, kan worden aangehouden of gevangengezet of tegen hem enige andere maatregel kan worden genomen die de uitoefening van zijn mandaat in de weg staat.

Wanneer het verzoek om opheffing van de immuniteit de mogelijkheid inhoudt dat het lid wordt verplicht als getuige of deskundige te verschijnen en hem daarmee zijn vrijheid wordt ontnomen, wordt door de commissie:

— *vooraleer een voorstel te doen tot opheffing van de immuniteit, onderzocht of het lid niet wordt verplicht om op een zodanig tijdstip te verschijnen dat de uitvoering van zijn parlementaire werkzaamheden wordt belemmerd of bemoeilijkt, en of de verklaring schriftelijk of in een andere vorm kan worden afgelegd, zodat de vervulling van zijn parlementaire verplichtingen niet wordt bemoeilijkt;*

— *nadere informatie ingewonnen over het doel van de verklaring teneinde te voorkomen dat het lid wordt verplicht verklaringen af te leggen over onderwerpen waarover het op grond van zijn functie vertrouwelijke informatie heeft verkregen, die het meent niet openbaar te moeten maken.*

5. De commissie spreekt zich in geen geval uit over de vraag of het betrokken lid al dan niet schuldig is, noch over de wenselijkheid het betrokken lid wegens de meningen of handelingen die het worden verweten, strafrechtelijk te vervolgen, zelfs indien de commissie door de behandeling van het verzoek uitgebreide kennis van de zaak krijgt.

6. Zodra het verslag van de commissie bij het Parlement is ingediend, wordt het als eerste punt op de agenda van de eerstvolgende vergadering geplaatst. Amendementen op het (de) ontwerpbesluit(en) zijn niet ontvankelijk.

De beraadslaging heeft slechts betrekking op de argumenten vóór of tegen elk van de ontwerpbesluiten inzake de opheffing of handhaving van de immuniteit.

Onverminderd het bepaalde in artikel 122 wordt bij de beraadslaging niet het woord gevoerd door het lid ten aanzien waarvan een verzoek om opheffing van de immuniteit is ingediend.

Het (De) in het verslag vervatte ontwerpbesluit(en) wordt (worden) tijdens de eerstvolgende stemming na het debat in stemming gebracht.

Na de behandeling door het Parlement vindt slechts één stemming plaats over elk van de in het verslag vervatte ontwerpbesluiten. Bij verwerping van een ontwerpbesluit wordt het tegengestelde besluit geacht te zijn aangenomen.

7. De Voorzitter stelt onmiddellijk de bevoegde autoriteit van de lidstaat die hierbij betrokken is, van het besluit van het Parlement in kennis met het verzoek om hem in geval van opheffing van de immuniteit in kennis te stellen van de gerechtelijke besluiten die dientengevolge zijn genomen. Zodra de Voorzitter deze inlichtingen ontvangt, deelt hij deze aan het Parlement mede in de door hem meest geschikt geachte vorm.

8. Ingeval een lid wordt gearresteerd of vervolgd wegens ontdekking op heterdaad, kan ieder ander lid een verzoek indienen om schorsing van de ingestelde vervolging of van de gevangenhouding.

De Voorzitter ziet erop toe dat van dit recht gebruik wordt gemaakt wanneer de arrestatie of de vervolging tot doel heeft het lid tegen zijn wil als getuige of deskundige te doen verschijnen, zonder dat eerst zijn immuniteit is opgeheven.

Artikel 7

Onderzoek van de geloofsbrieven

1. Aan de hand van een verslag van de bevoegde commissie gaat het Parlement onverwijld over tot onderzoek van de geloofsbrieven en beslist het over de geldigheid van het mandaat van elk der nieuwgekozen leden, alsmede over eventuele bezwaren, ingebracht overeenkomstig het bepaalde in de Akte van 20 september 1976, met uitzondering van die welke gebaseerd zijn op de nationale kieswetten.

2. Het verslag van de bevoegde commissie stoelt op de officiële bekendmaking door elke lidstaat van de volledige verkiezingsuitslag, onder vermelding van de namen van de gekozen kandidaten en van die van hun eventuele vervangers in de uit de verkiezingsuitslag blijken de volgorde.

Het mandaat van een lid kan slechts geldig worden verklaard indien de uit artikel 6 van de Akte van 20 september 1976 alsmede bijlage I van het Reglement voortvloeiende schriftelijke verklaringen zijn opgesteld.

Het Parlement kan zich op grond van een verslag van zijn bevoegde commissie op elk tijdstip uitspreken over eventuele bezwaren omtrent de geldigheid van het mandaat van een lid.

3. Indien de benoeming van een lid voortvloeit uit het feit dat kandidaten van dezelfde lijst afzien van benoeming, ziet de bevoegde commissie erop toe dat niet-aanvaarding van het mandaat strookt met de letter en de geest van de Akte van 20 september 1976 en met artikel 8, lid 3 van het Reglement.

4. De bevoegde commissie ziet erop toe dat alle voor de uitoefening van het mandaat van een lid of voor de volgorde der vervangers relevante gegevens onverwijld door de autoriteiten van de lidstaten of de Unie ter kennis van het Parlement worden gebracht en dat in geval van een benoeming daarbij de datum waarop de benoeming van kracht wordt, wordt vermeld.

Indien de bevoegde autoriteiten van de lidstaten ten aanzien van een lid een procedure openen op grond waarvan het mandaat van dit lid vervallen zou kunnen worden verklaard, verzoekt de Voorzitter deze autoriteiten hem regelmatig op de hoogte te stellen van de voortgang van de procedure. Hij verwijst de aangelegenheid naar de bevoegde commissie, op voorstel waarvan het Parlement zich over de aangelegenheid kan uitspreken.

5. Zolang de geloofsbrieven van een lid nog niet zijn onderzocht of over ingebrachte bezwaren nog niet is beslist, neemt betrokkene met volledige rechten zitting in het Parlement en zijn organen.

6. Aan het begin van iedere zittingsperiode verzoekt de Voorzitter de bevoegde instanties van de lidstaten het Parlement alle inlichtingen te verschaffen die nodig zijn voor de toepassing van dit artikel.

Artikel 8

Duur van het mandaat

1. Het mandaat begint en eindigt overeenkomstig het bepaalde in de Akte van 20 september 1976. Het eindigt ook bij overlijden of bij ontslagneming.

2. Ieder lid blijft in functie tot aan de opening van de eerste vergadering van het Parlement na de verkiezingen.

3. Elk demissionair lid deelt de Voorzitter zijn ontslagneming alsook de datum van ingang daarvan mede. Deze datum moet binnen een termijn van drie maanden na de mededeling vallen. Van deze mededeling wordt in aanwezigheid van de secretaris-generaal of zijn vertegenwoordiger een proces-verbaal opgemaakt, dat door laatstgenoemde alsmede door het betrokken lid ondertekend wordt en onverwijld wordt voorgelegd aan de bevoegde commissie, die het op de agenda voor haar eerste vergadering volgend op de ontvangst van dit document plaatst.

Indien de bevoegde commissie van oordeel is dat de ontslagneming niet strookt met de letter en de geest van de Akte van 20 september 1976, deelt zij dat aan het Parlement mede, zodat het kan besluiten al dan niet te constateren dat de zetel vacant is.

Is dat niet het geval, dan wordt geconstateerd dat de zetel vacant is met ingang van de datum die door het demissionaire lid in het proces-verbaal van ontslagneming is aangegeven. Er wordt hierover niet door het Parlement gestemd.

Voor uitzonderlijke omstandigheden, met name wanneer één of meerdere vergaderperiodes plaatsvinden tussen de data waarop de ontslagneming ingaat en de eerste vergadering van de bevoegde commissie, waardoor de fractie waarbij het demissionaire lid is aangesloten de mogelijkheid wordt ontnomen het desbetreffende lid gedurende genoemde vergaderperiodes te vervangen omdat niet is geconstateerd dat de zetel vacant is, wordt een vereenvoudigde procedure ingesteld. Krachtens deze procedure wordt de voor deze aangelegenheden verantwoordelijke rapporteur van de bevoegde commissie opdracht gegeven elke naar behoren ingediende ontslagneming onverwijld te bestuderen en de kwestie aan de voorzitter van de bevoegde commissie voor te leggen, mocht enige voor een fractie nadelige vorm van vertraging optreden, opdat deze overeenkomstig het bepaalde in lid 3:

— *ofwel de Voorzitter van het Parlement namens deze commissie ervan in kennis stelt dat kan worden geconstateerd dat de zetel vacant is,*

— *ofwel een buitengewone vergadering van diens commissie bijeenroept teneinde de door de rapporteur naar voren gebrachte moeilijkheden te bestuderen.*

4. Onverenigbaarheden die voortvloeien uit de nationale wetgevingen worden ter kennis gebracht van het Parlement, dat hiervan akte neemt.

Wanneer de bevoegde autoriteiten van de lidstaten of de Unie aan de Voorzitter mededeling doen van benoemingen in functies die onverenigbaar zijn met de hoedanigheid van lid van het Europees Parlement, deelt de Voorzitter dat mede aan het Parlement, dat constateert dat de zetel vacant is.

5. De autoriteiten van de lidstaten of de Unie stellen de Voorzitter in kennis van elke taak die zij een lid willen toevertrouwen. De Voorzitter legt de bevoegde commissie de vraag voor of de beoogde taak strookt met de letter en de geest van de Akte van 20 september 1976. De Voorzitter stelt het Parlement, het betrokken lid en de betrokken autoriteiten in kennis van de conclusies van deze commissie.

6. Als datum voor het einde van een mandaat en de aanvang van een vacature moet worden beschouwd

— bij ontslagneming: de datum waarop het Parlement heeft geconstateerd dat de zetel vacant is overeenkomstig het proces-verbaal van ontslagneming,

— bij benoeming in functies die onverenigbaar zijn met de hoedanigheid van lid van het Europees Parlement, hetzij op grond van de nationale kieswet, hetzij op grond van artikel 6 van de Akte van 20 september 1976: de door de bevoegde autoriteiten van de lidstaten of de Unie medege-deelde datum.

7. Ingeval het Parlement constateert dat een zetel vacant is, brengt het de betrokken lidstaat ervan op de hoogte.

8. Betwistingen met betrekking tot de geldigheid van het mandaat van een lid wiens geloofsbrieven zijn onderzocht, worden verwezen naar de bevoegde commissie, die onverwijld, doch uiterlijk bij het begin van de eerstvolgende vergaderperi-ode verslag uitbrengt aan het Parlement.

9. Ingeval bij het aanvaarden of het afzien van het mandaat kennelijk sprake is geweest van feitelijke onjuistheden of van wilsgebrek behoudt het Parlement zich het recht voor het des-betreffende mandaat ongeldig te verklaren, c.q. te weigeren te constateren dat de zetel vacant is.

Artikel 9

Gedragsregels

1. Het Parlement kan gedragsregels voor zijn leden vaststel-len. Zij worden overeenkomstig artikel 181, lid 2 vastgesteld en als bijlage bij dit Reglement gevoegd⁽¹⁾.

Deze gedragsregels kunnen op generlei wijze afbreuk doen aan de uitoefening van het mandaat en van daarmee samenhan-gende politieke of andere activiteiten of deze beperken.

2. De quaestoren zijn verantwoordelijk voor het verstrekken van een op naam gesteld laissez-passer, dat maximaal één jaar geldig is, aan personen die ten behoeve van zichzelf of van derden frequent toegang tot de gebouwen van het Parlement wensen met het oog op de informatieverstrekking aan de leden in het kader van hun parlementair mandaat.

Als tegenprestatie dienen deze personen:

- de in een bijlage bij het Reglement⁽²⁾ opgenomen gedrags-code na te leven;
- zich in te schrijven in een register dat door de quaestoren wordt bijgehouden.

Dit register wordt op verzoek ter beschikking van het publiek gesteld in alle vergaderplaatsen van het Parlement en — in de door de quaestoren vastgestelde vorm — bij zijn voorlichtings-bureaus in de lidstaten.

De bepalingen ter uitvoering van dit lid worden in een bijlage bij het Reglement⁽¹⁾ vastgesteld.

3. De gedragsregels, rechten en voorrechten van de oud-leden worden vastgesteld bij besluit van het Bureau. Er wordt geen onderscheid gemaakt in de behandeling van oud-leden.

HOOFDSTUK II

ZITTINGEN VAN HET PARLEMENT

Artikel 10

Bijeenroeping van het Parlement

1. De zittingsperiode is de in de Akte van 20 september 1976 bepaalde duur van het mandaat van de leden.

De zitting is de jaarlijkse periode, zoals die in voornoemde Akte en de Verdragen is vastgesteld.

De vergaderperiode is de in de regel iedere maand plaatsvin-dende bijeenkomst van het Parlement, die uit afzonderlijke ver-gaderingen bestaat.

De plenaire vergaderingen van het Parlement die op dezelfde dag wor-den gehouden, worden als één vergadering beschouwd.

2. Het Parlement komt van rechtswege bijeen op de tweede dinsdag in maart van elk jaar en beslist zelfstandig over de duur van de onderbrekingen der zitting.

⁽¹⁾ Zie bijlage I.

⁽²⁾ Zie bijlage IX.

3. Het Parlement komt bovendien van rechtswege bijeen op de eerste dinsdag na het verstrijken van een termijn van één maand, te rekenen vanaf het einde van de in artikel 9, lid 1 van de Akte van 20 september 1976 bedoelde periode.

4. De Conferentie van voorzitters kan de duur van de overeenkomstig lid 2 vastgestelde onderbrekingen der zitting wijzigen bij een met redenen omkleed besluit, dat ten minste twee weken vóór de tevoren door het Parlement voor de hervatting van de zitting vastgestelde datum wordt genomen, met dien verstande dat deze datum niet meer dan twee weken mag worden uitgesteld.

5. Bij uitzondering roept de Voorzitter, na de Conferentie van voorzitters te hebben geraadpleegd, het Parlement bijeen op verzoek van de meerderheid van zijn leden of op verzoek van de Commissie of van de Raad.

Bovendien kan de Voorzitter, in overeenstemming met de Conferentie van voorzitters, het Parlement bij uitzondering bijeenroepen op verzoek van een derde van zijn leden.

Artikel 11

Plaats der vergaderingen

1. De vergaderingen van het Parlement en van zijn commissies worden gehouden met inachtneming van de bepalingen van de Verdragen.

Voor voorstellen inzake bijkomende vergaderperioden in Brussel en eventuele wijzigingen daarop is slechts de gewone meerderheid van stemmen vereist.

2. Iedere commissie kan op grond van een desbetreffend besluit verzoeken een of meer vergaderingen elders te houden. Dit verzoek wordt met redenen omkleed toegezonden aan de Voorzitter, die het voorlegt aan het Bureau. In spoedeisende gevallen kan de Voorzitter zelf de beslissing nemen. Afwijzende beslissingen van het Bureau of van de Voorzitter dienen met redenen te worden omkleed.

HOOFDSTUK III

AMBTSDRAGERS IN HET PARLEMENT

Artikel 12

Oudste lid in jaren

1. In de vergadering, als bedoeld in artikel 10, lid 3, alsmede in elke andere vergadering die gewijd is aan de verkiezing van de Voorzitter en van het Bureau, neemt het oudste lid in jaren van de aanwezige leden het ambt van voorzitter waar, totdat de Voorzitter voor gekozen is verklaard.

2. Alleen beraadslagingen die betrekking hebben op de verkiezing van de Voorzitter of het onderzoek van de geloofsbrieven kunnen plaatsvinden onder voorzitterschap van het oudste lid in jaren.

Wanneer een kwestie in verband met het onderzoek van de geloofsbrieven wordt opgeworpen onder voorzitterschap van het oudste lid in jaren, verwijst deze de kwestie naar de commissie belast met het onderzoek van de geloofsbrieven.

Artikel 13

Voordracht van kandidaten en algemene bepalingen

1. De Voorzitter, de ondervoorzitters en de quaestoren worden bij geheime stemming gekozen, overeenkomstig de bepalingen van artikel 136. Voordrachten geschieden met instemming van de betrokkenen, en wel door een fractie of ten minste tweeëndertig leden. Wanneer het aantal voorgedragen kandidaten niet groter is dan het aantal te vervullen zetels, kunnen zij bij acclamatie worden gekozen.

2. Bij de verkiezing van de Voorzitter, de ondervoorzitters en de quaestoren dient over het geheel genomen rekening te worden gehouden met een rechtvaardige vertegenwoordiging van de lidstaten en van de politieke richtingen.

Artikel 14

Verkiezing van de Voorzitter — Openings toespraak

1. Eerst wordt overgegaan tot de verkiezing van de Voorzitter. De voordrachten moeten, vóór iedere stemming, worden medegedeeld aan het oudste lid in jaren, dat daarvan kennis

geeft aan het Parlement. Indien na drie stemmingen geen kandidaat de volstreekte meerderheid der uitgebrachte stemmen heeft behaald, kunnen bij de vierde stemming alleen kandidaat zijn de twee leden die bij de derde stemming het grootste aantal stemmen hebben behaald; bij staking van stemmen wordt de in jaren oudste kandidaat voor gekozen verklaard.

2. Zodra de Voorzitter is gekozen, draagt het oudste lid in jaren het voorzitterschap over. Alleen de gekozen Voorzitter kan een openingstoespraak houden.

Artikel 15

Verkiezing van de ondervoorzitters

1. Vervolgens wordt overgegaan tot de verkiezing van de ondervoorzitters, en wel op één stembriefje. Bij de eerste stemming zijn, tot een maximum aantal van veertien en in de volgorde van het aantal behaalde stemmen, diegenen gekozen die de volstreekte meerderheid der uitgebrachte stemmen hebben behaald. Indien het aantal aldus gekozen kandidaten kleiner is dan het aantal te vervullen zetels, wordt op dezelfde wijze overgegaan tot een tweede stemming voor de nog openstaande zetels. Indien een derde stemming nodig is, geschiedt de verkiezing bij relatieve meerderheid voor de nog te vervullen zetels. Bij staking van stemmen worden de in jaren oudste kandidaten voor gekozen verklaard.

Ofschoon bij de verkiezing van de ondervoorzitters anders dan in artikel 14, lid 1 niet uitdrukkelijk gewag wordt gemaakt van de voordracht van nieuwe kandidaten tussen de verschillende stemmingen, is zulks rechtmatig wegens de soevereiniteit van het Parlement, dat over iedere mogelijke kandidaat moet kunnen beslissen, te meer daar zonder deze mogelijkheid afbreuk zou kunnen worden gedaan aan het goede verloop van de verkiezing.

2. Behoudens het bepaalde in artikel 18, lid 1 wordt de rangorde der ondervoorzitters bepaald door de volgorde waarin zij zijn gekozen, en, bij staking van stemmen, door hun leeftijd.

Wanneer de verkiezing niet bij geheime stemming geschiedt, stemt de rangorde overeen met de volgorde waarin de namen door de Voorzitter worden afgeroepen.

Artikel 16

Verkiezing van de quaestoren

Na de verkiezing van de ondervoorzitters gaat het Parlement over tot de verkiezing van vijf quaestoren.

Zij worden op dezelfde wijze gekozen als de ondervoorzitters.

Artikel 17

Ambtstermijn

1. De ambtstermijn van de Voorzitter, ondervoorzitters en quaestoren bedraagt twee en een half jaar.

Wanneer een lid van fractie verandert, behoudt het voor de resterende duur van zijn ambtstermijn van twee en een half jaar zijn eventuele zetel in het Bureau of College van quaestoren.

2. Indien vóór het verstrijken van deze termijn in een vacature moet worden voorzien, vervult het hiervoor gekozen lid deze functie slechts voor de resterende duur van de ambtstermijn van zijn voorganger.

Artikel 18

Vacatures

1. Indien de Voorzitter, een ondervoorzitter of een quaestor moet worden vervangen, wordt overeenkomstig de bovenstaande bepalingen overgegaan tot de verkiezing van zijn opvolger.

De nieuwe ondervoorzitter neemt de rangorde van zijn voorganger over.

2. Valt het ambt van de Voorzitter open, dan wordt het waargenomen door de eerste ondervoorzitter tot de verkiezing van de nieuwe Voorzitter.

Artikel 19

Taken van de Voorzitter

1. De Voorzitter geeft overeenkomstig de bepalingen van het Reglement leiding aan alle werkzaamheden van het Parlement en zijn organen. Hij beschikt over alle bevoegdheden om de beraadslagingen van het Parlement te leiden en voor het goede verloop ervan zorg te dragen.

Tot de bevoegdheden van de Voorzitter om voor het goede verloop van de beraadslagingen zorg te dragen, behoort ook de bevoegdheid teksten in stemming te brengen in een andere volgorde dan die in het document waarover wordt gestemd. Naar analogie van het bepaalde in artikel 130, lid 7, kan de Voorzitter de instemming van het Parlement vragen alvorens daartoe over te gaan.

2. De Voorzitter opent, schorst en sluit de vergaderingen. Hij zorgt voor de naleving van het Reglement, handhaaft de orde, verleent het woord, verklaart de beraadslagingen voor gesloten, brengt de voorstellen in stemming en maakt de uitslag van de stemmingen bekend. Hij doet de commissies de mededelingen die deze aangaan.

3. De Voorzitter mag bij een beraadslaging alleen het woord voeren om de stand van zaken vast te stellen en de spreker tot het onderwerp terug te brengen; indien hij zelf aan de beraadslagingen wil deelnemen, verlaat hij de voorzitterszetel en neemt deze niet weder in voordat de beraadslaging over het onderwerp is geëindigd.

4. In zijn internationale betrekkingen, bij plechtigheden en bij administratieve, juridische en financiële handelingen vertegenwoordigt de Voorzitter het Parlement; hij kan deze bevoegdheid delegeren.

Artikel 20

Taken van de ondervoorzitters

De Voorzitter wordt bij afwezigheid of verhindering of indien hij overeenkomstig artikel 19, lid 3 aan de beraadslagingen wil deelnemen, vervangen door één van de ondervoorzitters, met inachtneming van het bepaalde in artikel 15, lid 2.

HOOFDSTUK IV

ORGANEN VAN HET PARLEMENT

Artikel 21

Samenstelling van het Bureau

1. Het Bureau bestaat uit de Voorzitter en de veertien ondervoorzitters van het Parlement.
2. De quaestoren zijn lid van het Bureau met raadgevende stem.
3. Bij staking van stemmen in het Bureau geeft de stem van de Voorzitter de doorslag.

Artikel 22

Taken van het Bureau

1. Het Bureau vervult de het door het Reglement opgedragen taken.
2. Het Bureau neemt besluiten van financiële, organisatorische en administratieve aard over aangelegenheden die de leden, de interne organisatie van het Parlement, zijn secretariaat en zijn organen betreffen.
3. Het Bureau neemt besluiten inzake het verloop der vergaderingen.

4. Het Bureau stelt de in artikel 30 bedoelde bepalingen vast betreffende de niet-ingeschrevenen.

5. Het Bureau stelt het organigram van het secretariaat-generaal op, alsmede de regelingen betreffende de administratieve en financiële positie van de ambtenaren en andere personeelsleden.

6. Het Bureau stelt het voorontwerp van raming van het Parlement op.

7. Het Bureau stelt overeenkomstig artikel 25 de richtlijnen voor de quaestoren vast.

8. Het Bureau is het bevoegde orgaan voor het verlenen van toestemming voor het houden van commissievergaderingen buiten de gewone vergaderplaatsen, hoorzittingen en studie- en informatiereizen.

9. Het Bureau benoemt de secretaris-generaal overeenkomstig artikel 182.

10. De Voorzitter en/of het Bureau kunnen aan een of meer leden van het Bureau algemene of specifieke taken die tot de bevoegdheden van de Voorzitter en/of het Bureau behoren, opdragen. Tegelijkertijd wordt bepaald op welke wijze deze taken moeten worden uitgevoerd.

11. Bij nieuwe verkiezingen voor het Parlement blijft het aftredende Bureau aan tot de eerste vergadering van het nieuw-gekozen Parlement.

Artikel 23

Samenstelling van de Conferentie van voorzitters

1. De Conferentie van voorzitters bestaat uit de Voorzitter van het Parlement en de fractievoorzitters. Een fractievoorzitter kan zich laten vertegenwoordigen door een lid van zijn fractie.
2. De niet-ingeschrevenen vaardigen twee van hen af naar de vergaderingen van de Conferentie van voorzitters, waaraan zij zonder stemrecht deelnemen.
3. De Conferentie van voorzitters tracht consensus te bereiken in zaken die aan haar zijn voorgelegd.

Wanneer geen consensus kan worden bereikt, vindt stemming plaats waarbij de stemmen worden gewogen naar gelang van de sterkte van elke fractie.

Artikel 24

Taken van de Conferentie van voorzitters

1. De Conferentie van voorzitters vervult de haar door het Reglement opgedragen taken.
2. De Conferentie van voorzitters beslist over de organisatie van de werkzaamheden van het Parlement en vraagstukken betreffende het wetgevingsprogramma.
3. De Conferentie van voorzitters is verantwoordelijk voor vraagstukken betreffende de betrekkingen met de andere instellingen en organen van de Europese Unie en met de nationale parlementen van de lidstaten. Het Bureau wijst twee ondervoorzitters aan die worden belast met het onderhouden van de betrekkingen met de nationale parlementen; zij brengen hierover regelmatig verslag uit aan de Conferentie van voorzitters.
4. De Conferentie van voorzitters is verantwoordelijk voor vraagstukken betreffende de betrekkingen met niet tot de Europese Unie behorende landen, instellingen en organisaties.

5. De Conferentie van voorzitters stelt de ontwerpagenda voor de vergaderperioden op.

6. De Conferentie van voorzitters is verantwoordelijk voor samenstelling en bevoegdheden van de commissies, tijdelijke enquêtecommissies, gemengde parlementaire commissies en vaste en tijdelijke delegaties.

7. De Conferentie van voorzitters beslist over de toewijzing van de plaatsen in de vergaderzaal, overeenkomstig artikel 31.

8. De Conferentie van voorzitters is verantwoordelijk voor het verlenen van toestemming voor het opstellen van initiatief-verslagen.

9. De Conferentie van voorzitters doet het Bureau voorstellen met betrekking tot administratieve en budgettaire vraagstukken van de fracties.

Artikel 25

Taken van de quaestoren

De quaestoren vervullen, overeenkomstig door het Bureau vastgestelde richtlijnen, administratieve en financiële taken die rechtstreeks betrekking hebben op de leden.

Artikel 26

Conferentie van commissievoorzitters

1. De Conferentie van commissievoorzitters bestaat uit de voorzitters van alle vaste en tijdelijke commissies en kiest haar voorzitter.
2. De Conferentie van commissievoorzitters kan de Conferentie van voorzitters aanbevelingen doen voor de commissiewerkzaamheden en de opstelling van de agenda voor de vergaderperioden.
3. Het Bureau en de Conferentie van voorzitters kunnen bepaalde taken overdragen aan de Conferentie van commissievoorzitters.

Artikel 27

Conferentie van delegatievoorzitters

1. De Conferentie van delegatievoorzitters bestaat uit de voorzitters van alle vaste interparlementaire delegaties en kiest haar voorzitter.
2. De Conferentie van delegatievoorzitters kan de Conferentie van voorzitters aanbevelingen doen voor de delegatiewerkzaamheden.
3. Het Bureau en de Conferentie van voorzitters kunnen bepaalde taken overdragen aan de Conferentie van delegatievoorzitters.

Artikel 28

Informatieplicht van het Bureau, de Conferentie van voorzitters en de quaestoren

1. De notulen van het Bureau en de Conferentie van voorzitters worden in de officiële talen vertaald, vermenigvuldigd en rondgedeeld aan alle leden, tenzij het Bureau of de Conferentie van voorzitters bij uitzondering, wanneer het vertrouwelijke aangelegenheden betreft, anders beslist.
2. Ieder lid kan vragen stellen over de werkzaamheden van het Bureau, de Conferentie van voorzitters en de quaestoren. Dergelijke vragen moeten schriftelijk worden ingediend bij de Voorzitter; zij worden, met de antwoorden, binnen een termijn van 30 dagen na de indiening ervan in het Bulletin van het Parlement gepubliceerd.

HOOFDSTUK V

FRACTIES

Artikel 29

Oprichting van fracties

1. De leden kunnen fracties oprichten naar politieke gezindheid.
2. Een fractie moet uit leden uit meer dan één lidstaat bestaan. Het voor de oprichting van een fractie vereiste aantal leden bedraagt ten minste drieëntwintig leden uit twee lidstaten, achttien uit drie en veertien uit vier of meer lidstaten.
3. Een lid kan slechts tot één fractie behoren.
4. De oprichting van een fractie moet in een verklaring aan de Voorzitter worden meegedeeld. In deze verklaring moeten de naam van de fractie, de namen van haar leden en de samenstelling van haar bureau worden vermeld.
5. De verklaring van de oprichting van een fractie wordt gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 30

Niet-ingeschrevenen

1. Leden die niet tot een fractie behoren, staat een secretariaat ter beschikking. Nadere bijzonderheden worden door het Bureau, op voorstel van de secretaris-generaal, geregeld.
2. Rechtspositie en parlementaire rechten van deze leden worden door het Bureau geregeld.

Artikel 31

Toewijzing van plaatsen in de vergaderzaal

De Conferentie van voorzitters beslist over de toewijzing van de plaatsen in de vergaderzaal aan de fracties, de niet-ingeschrevenen en de instellingen van de Europese Unie.

HOOFDSTUK VI

BETREKKINGEN MET DE ANDERE INSTELLINGEN

BENOEMINGEN

Artikel 32

Verkiezing van de voorzitter van de Commissie

1. Wanneer de regeringen van de lidstaten een akkoord hebben bereikt over de voordracht van een kandidaat voor het voorzitterschap van de Commissie, verzoekt de Voorzitter de voorgedragen kandidaat een verklaring af te leggen voor het Parlement en zijn beleidslijnen uiteen te zetten. De verklaring wordt gevolgd door een debat.

De Raad wordt uitgenodigd aan het debat deel te nemen.

2. Het Parlement keurt de voordracht goed of verwierpt deze bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

Er wordt hoofdelijk gestemd.

3. Wanneer de voorgedragen kandidaat gekozen wordt, deelt de Voorzitter dit mede aan de voorzitter van de Europese Raad en aan de regeringen van de lidstaten, en verzoekt hen alsmede de gekozen voorzitter van de Commissie om in onderling overleg de kandidaten voor te dragen voor de verschillende commissarisposten.

4. Indien het Parlement de voordracht verwierpt, verzoekt de Voorzitter de regeringen van de lidstaten een nieuwe kandidaat voor te dragen.

Artikel 33

Verkiezing van de Commissie

1. De Voorzitter verzoekt, na overleg met de gekozen voorzitter van de Commissie, de voor de verschillende commissarisposten voorgedragen kandidaten te verschijnen voor de voor hun vermoedelijke werkgebied bevoegde commissies. Deze hoorzittingen zijn openbaar.

2. Elke commissie verzoekt de voorgedragen kandidaat een verklaring af te leggen en vragen te beantwoorden.

3. De gekozen voorzitter stelt het college van commissarissen voor en licht het Commissieprogramma toe tijdens een vergadering van het Parlement waarvoor alle leden van de Raad zijn uitgenodigd. De verklaring wordt gevolgd door een debat.

4. Tot besluit van het debat kunnen fracties een ontwerp-resolutie indienen. Artikel 37, leden 3, 4 en 5 is van toepassing.

Na de stemming over de ontwerp-resolutie kiest het Parlement de Commissie, dan wel wijst het deze af, zulks bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

Er wordt hoofdelijk gestemd.

Het Parlement kan de stemming uitstellen tot de volgende vergadering.

5. De Voorzitter deelt de regeringen van de lidstaten de verkiezing of afwijzing van de Commissie mede.

6. Bij wijziging van de toewijzing van de portefeuilles in de Commissie tijdens het mandaat worden de commissarissen verzocht te verschijnen voor de voor hun werkgebied bevoegde commissies.

Artikel 34

Motie van afkeuring jegens de Commissie

1. Een tiende van de leden van het Parlement kan bij de Voorzitter een motie van afkeuring indienen, gericht tegen de Commissie.

2. De motie van afkeuring moet het opschrift „motie van afkeuring” dragen en met redenen zijn omkleed. Zij wordt toegezonden aan de Commissie.

3. De Voorzitter doet de leden onverwijld mededeling van de indiening van de motie.

4. Het debat over de afkeuring vindt niet eerder plaats dan 24 uur na kennisgeving van de indiening van een motie van afkeuring aan de leden.
5. De stemming over de motie is hoofdelijk en vindt niet eerder dan 48 uur na de opening van het debat plaats.
6. Het debat en de stemming vinden uiterlijk tijdens de vergaderperiode die volgt op de indiening van de motie plaats.
7. De motie wordt aangenomen met een meerderheid van twee derde van de uitgebrachte stemmen en de meerderheid van de leden van het Parlement. De uitslag van de stemming wordt ter kennis gebracht van de voorzitter van de Raad en van de voorzitter van de Commissie.
2. De bevoegde commissie doet het Parlement een aanbeveling inzake de goedkeuring dan wel afwijzing van de voorgedragen kandidaat.
3. De stemming vindt plaats binnen twee maanden na ontvangst van de voordracht, tenzij het Parlement op verzoek van de bevoegde commissie, een fractie of ten minste tweeëndertig leden anders besluit.
4. Indien het Parlement een negatief advies uitbrengt, verzoekt de Voorzitter de Raad zijn voordracht in te trekken en het Parlement een nieuwe voordracht voor te leggen.
5. Dezelfde procedure is van toepassing op kandidaten voor het vice-presidentschap en voor de leden van de directie van de Europese Centrale Bank.

Artikel 35

Benoeming van de leden van de Rekenkamer

1. De voor benoeming tot lid van de Rekenkamer voorgedragen kandidaten worden verzocht een verklaring af te leggen voor de bevoegde commissie en vragen van de leden te beantwoorden.
2. De bevoegde commissie doet het Parlement een aanbeveling inzake de benoeming van de voorgedragen kandidaten.
3. De stemming vindt plaats binnen twee maanden na ontvangst van de voordracht, tenzij het Parlement op verzoek van de bevoegde commissie, een fractie of ten minste tweeëndertig leden anders besluit.
4. Indien het Parlement een negatief advies uitbrengt, verzoekt de Voorzitter de Raad de voordracht in te trekken en het Parlement een nieuwe voordracht voor te leggen.

Artikel 36

Europese Centrale Bank

1. De voor benoeming tot president van de Europese Centrale Bank voorgedragen kandidaat wordt verzocht voor de bevoegde commissie een verklaring af te leggen en vragen van de leden te beantwoorden.

VERKLARINGEN

Artikel 37

Verklaringen van Commissie, Raad en Europese Raad

1. De leden van de Commissie, de Raad en de Europese Raad kunnen de Voorzitter te allen tijde verzoeken hun het woord te verlenen voor een verklaring. De Voorzitter besluit wanneer deze verklaring kan worden afgelegd en of een dergelijke verklaring wordt gevolgd door een uitvoerig debat, dan wel of de leden gedurende dertig minuten beknopte en nauwkeurig geformuleerde vragen kunnen stellen.
2. Indien een verklaring met debat op de agenda wordt opgenomen, besluit het Parlement al dan niet een resolutie aan te nemen tot besluit van het debat; dit kan echter niet wanneer in dezelfde of de volgende vergaderperiode een verslag over hetzelfde onderwerp wordt behandeld, tenzij de Voorzitter om uitzonderlijke redenen een ander voorstel doet. Indien het Parlement besluit een resolutie aan te nemen tot besluit van het debat, kunnen een commissie, fractie of ten minste tweeëndertig leden een ontwerp-resolutie indienen.
3. De ontwerp-resoluties worden nog dezelfde dag in stemming gebracht. Over eventuele uitzonderingen op deze regel beslist de Voorzitter. Stemverklaringen zijn toegestaan.
4. Gezamenlijke ontwerp-resoluties vervangen de eerder door de ondertekenaars ingediende ontwerp-resoluties, maar niet die welke door andere commissies, fracties of leden zijn ingediend.

5. Wanneer een ontwerpresolutie wordt aangenomen, kunnen geen andere ontwerpresoluties meer in stemming worden gebracht, tenzij de Voorzitter bij uitzondering anders beslist.

Artikel 38

Toelichting door de Commissie van haar besluiten

De Voorzitter kan, na raadpleging van de Conferentie van voorzitters, de voorzitter van de Commissie, de voor de betrekkingen met het Parlement verantwoordelijke commissaris, of, na overleg, een andere commissaris, verzoeken na elke vergadering van de Commissie voor het Parlement een verklaring af te leggen waarin de belangrijkste besluiten worden toegelicht. Deze verklaring wordt gevolgd door een debat van ten minste dertig minuten, tijdens hetwelk de leden beknopte en nauwkeurig geformuleerde vragen kunnen stellen.

Artikel 39

Verklaringen van de Rekenkamer

1. De voorzitter van de Rekenkamer kan in het kader van de kwijtingsprocedure of van activiteiten van het Parlement in verband met de begrotingscontrole, verzocht worden het woord te voeren om de opmerkingen in het jaarverslag, in speciale verslagen of in adviezen van de Rekenkamer, alsook om het werkprogramma van de Rekenkamer toe te lichten.

2. Het Parlement kan besluiten tot een apart debat, waaraan wordt deelgenomen door de Commissie en de Raad, over iedere kwestie die in deze verklaringen aan de orde is gekomen, in het bijzonder wanneer onregelmatigheden zijn geconstateerd in het financieel beheer.

Artikel 40

Verklaringen van de Europese Centrale Bank

1. De president van de Europese Centrale Bank licht het jaarverslag van de ECB over de werkzaamheden van het Europees Stelsel van Centrale Banken en het monetair beleid in het afgelopen en lopende jaar in het Parlement toe.

2. Na deze toelichting volgt een algemeen debat.

3. De president van de Europese Centrale Bank wordt verzocht ten minste viermaal per jaar vergaderingen van de bevoegde commissie bij te wonen om een verklaring af te leggen en vragen te beantwoorden.

4. De president, vice-president en overige leden van de directie van de Europese Centrale Bank wonen op verzoek van het Parlement of op eigen verzoek extra vergaderingen bij.

Artikel 41

Aanbeveling betreffende de globale richtsnoeren voor het economisch beleid

1. De aanbeveling van de Commissie betreffende de globale richtsnoeren voor het economisch beleid van de lidstaten en van de Gemeenschap wordt verwezen naar de bevoegde commissie, die hierover verslag uitbrengt aan het Parlement.

2. De Raad wordt verzocht het Parlement in kennis te stellen van de inhoud van zijn aanbeveling en van het standpunt van de Europese Raad.

VRAGEN AAN DE RAAD EN DE COMMISSIE

Artikel 42

Vragen voor mondeling antwoord

1. Een commissie, fractie of ten minste tweeëndertig leden kunnen de Raad of de Commissie vragen stellen met het verzoek deze op de agenda van het Parlement in te schrijven.

De vragen worden schriftelijk ingediend bij de Voorzitter, die deze onverwijld aan de Conferentie van voorzitters voorlegt.

De Conferentie van voorzitters beslist of en in welke volgorde deze vragen op de agenda worden ingeschreven.

2. Een vraag aan de Commissie moet ten minste één week, een vraag aan de Raad ten minste drie weken vóór de vergadering waarin zij moet worden behandeld, aan de betrokken instelling zijn toegezonden.

3. De in lid 2 vermelde termijn is echter niet van toepassing op de in de artikelen 17 en 34 van het EU-Verdrag bedoelde aangelegenheden. De Raad antwoordt binnen de termijn die nodig is om het Parlement op passende wijze op de hoogte te houden.

4. Een van de vraagstellers beschikt over vijf minuten om de vraag toe te lichten. Een lid van de betrokken instelling geeft antwoord.

De vraagsteller heeft het recht genoemde spreektijd volledig te benutten.

5. Voor het overige is artikel 37, leden 2, 3, 4 en 5 dienovereenkomstig van toepassing.

Artikel 43

Vragenuur

1. Tijdens iedere vergaderperiode wordt een vragenuur voor vragen aan de Raad en de Commissie gehouden, en wel op door het Parlement op voorstel van de Conferentie van voorzitters vast te stellen tijdstippen. Daarbij kan tijd worden uitgetrokken voor vragen aan de voorzitter en de onderscheiden leden van de Commissie.

2. Tijdens een vergaderperiode kan een lid slechts één vraag stellen aan de Raad en de Commissie.

3. De vragen worden schriftelijk ingediend bij de Voorzitter, die beslist over de ontvankelijkheid en de volgorde waarin zij worden behandeld. Deze beslissing wordt onverwijld aan de respectieve vraagstellers medegedeeld.

4. Het vragenuur wordt nader geregeld bij richtlijnen⁽¹⁾.

Artikel 44

Schriftelijk te beantwoorden vragen

1. Ieder lid kan de Raad of de Commissie schriftelijk te beantwoorden vragen stellen.

⁽¹⁾ Zie bijlage II.

2. De vragen worden schriftelijk ingediend bij de Voorzitter, die ze aan de betrokken instelling doet toekomen.

3. De vragen worden met de antwoorden gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

4. Kan een vraag niet binnen de gestelde termijn worden beantwoord, dan wordt zij op verzoek van de steller ervan op de agenda van de volgende vergadering van de bevoegde commissie geplaatst. Artikel 43 is dienovereenkomstig van toepassing.

5. Vragen die een onmiddellijke beantwoording maar geen grondig onderzoek vergen (vragen met voorrang), worden binnen drie weken beantwoord. Ieder lid kan één keer per maand een dergelijke vraag met voorrang stellen.

6. De overige vragen (vragen zonder voorrang) worden binnen zes weken beantwoord.

7. De leden geven aan om welke soort vraag het gaat. De Voorzitter beslist ter zake.

VERSLAGEN

Artikel 45

Jaarlijks algemeen verslag van de Commissie

Het jaarlijks algemeen verslag van de Commissie over de werkzaamheden van de Europese Unie wordt naar de commissies verwezen, die overeenkomstig de bestaande procedures bepaalde specifieke en fundamentele vraagstukken ter plenaire vergadering aan de orde kunnen stellen.

Artikel 46

Jaarlijks verslag van de Commissie over de toepassing van het Gemeenschapsrecht

1. Het jaarlijks verslag van de Commissie over de toepassing van het Gemeenschapsrecht in de lidstaten wordt aan de betrokken commissies toegezonden. Elk van deze commissies kan haar advies doen toekomen aan de voor juridische zaken bevoegde Commissie, welke de plenaire vergadering een verslag voorlegt.

2. De door het Parlement ter plenaire vergadering aangenomen resolutie en het verslag van de ter zake bevoegde commissie worden toegezonden aan de Raad en de Commissie alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.

Artikel 47

Andere verslagen en jaarverslagen van andere instellingen

1. Andere verslagen en jaarverslagen van andere instellingen ten aanzien waarvan de Verdragen in raadpleging van het Europees Parlement voorzien of die op grond van de ontwikkeling van de Europese Unie een advies van het Parlement noodzakelijk maken, worden behandeld op basis van een verslag dat wordt voorgelegd aan de plenaire vergadering.

2. Niet onder lid 1 vallende andere verslagen en jaarverslagen van andere instellingen worden naar de bevoegde commissie verwezen, die vervolgens kan voorstellen een verslag op te stellen overeenkomstig artikel 163 dan wel artikel 62.

RESOLUTIES EN AANBEVELINGEN

Artikel 48

Ontwerpresoluties

1. Ieder lid kan een ontwerpresolutie indienen over een onderwerp dat binnen het kader van de werkzaamheden van de Europese Unie valt.

Een dergelijke ontwerpresolutie omvat maximaal 200 woorden.

2. De bevoegde commissie besluit over de procedure.

Zij kan de ontwerpresolutie combineren met andere ontwerpresoluties of verslagen.

Zij kan besluiten een advies, eventueel in briefvorm, op te stellen.

Zij kan besluiten een verslag op te stellen, waarvoor toestemming van de Conferentie van voorzitters nodig is.

3. De indiener van een ontwerpresolutie wordt van de besluiten van de commissie en de Conferentie van voorzitters op de hoogte gesteld.

4. De tekst van de ingediende ontwerpresolutie wordt opgenomen in het verslag.

5. Adviezen in de vorm van een brief aan andere instellingen van de Europese Unie worden door de Voorzitter verzonden.

6. Een ontwerpresolutie, ingediend krachtens artikel 37, lid 2, artikel 42, lid 5 of artikel 50, lid 2 kan door de indiener(s) ervan vóór de eindstemming worden ingetrokken.

7. Een ontwerpresolutie ingediend krachtens lid 1 kan door de indiener(s) of de eerste ondertekenaar ervan worden ingetrokken voordat de bevoegde commissie krachtens lid 2 heeft besloten hierover een verslag op te stellen.

Zodra de ontwerpresolutie als zodanig door de commissie is overgenomen, kan alleen zij deze, tot de opening van de eindstemming, intrekken.

8. Een ingetrokken ontwerpresolutie kan onmiddellijk worden overgenomen en opnieuw worden ingediend door een fractie, een commissie dan wel hetzelfde aantal leden als vereist is voor de indiening ervan.

De commissies dragen er zorg voor dat aan ontwerpresoluties uit hoofde van dit artikel die beantwoorden aan de gestelde eisen, gevolg wordt gegeven en dat zij in de documenten die naar aanleiding hiervan worden opgesteld, naar behoren worden vermeld.

Artikel 49

Aanbevelingen aan de Raad

1. Ten minste tweeëndertig leden of een fractie kunnen een ontwerpaanbeveling aan de Raad indienen met betrekking tot de in de Titels V en VI van het EU-Verdrag behandelde onderwerpen of ingeval het Parlement niet is geraadpleegd over een onder artikel 97 of 98 vallende internationale overeenkomst.

2. Deze ontwerpaanbevelingen worden voor behandeling naar de bevoegde commissie verwezen.

In voorkomend geval legt de bevoegde commissie overeenkomstig de daartoe in het Reglement bepaalde procedures de zaak aan het Parlement voor.

3. Wanneer zij verslag uitbrengt, legt de bevoegde commissie in een verslag aan het Parlement een ontwerpaanbeveling aan de Raad voor, tezamen met een korte toelichting en in voorkomend geval de adviezen van de geraadpleegde commissies.

Voor de toepassing van dit lid is geen voorafgaande toestemming van de Conferentie van voorzitters vereist.

4. In geval van urgentie zijn de bepalingen van de artikelen 104 en 107 van toepassing.

Artikel 50

Debatten over actuele, dringende en bijzonder belangrijke kwesties

1. Een fractie of ten minste tweeëndertig leden kunnen de Voorzitter schriftelijk verzoeken over een actuele, dringende en bijzonder belangrijke kwestie een debat te houden (artikel 110, lid 3).

2. De Conferentie van voorzitters stelt, op basis van de in lid 1 bedoelde verzoeken en overeenkomstig de in bijlage III bepaalde modaliteiten, een lijst van onderwerpen voor de definitieve ontwerpagenda op met het oog op het eerstvolgende debat over actuele, dringende en bijzonder belangrijke kwesties. Er mogen in totaal niet meer dan vijf onderwerpen op de agenda worden ingeschreven.

Overeenkomstig de bepalingen van artikel 111 kan het Parlement besluiten een voor het debat op genoemde lijst opgenomen onderwerp te schrappen en/of een niet opgenomen onderwerp eraan toe te voegen, waarbij het in dit artikel vastgestelde maximum aantal onderwerpen niet mag worden overschreden. Ontwerpresoluties over de gekozen onderwerpen moeten uiterlijk op de avond van de dag van aanneming van de agenda zijn ingediend; de Voorzitter stelt de precieze termijn voor de indiening van de desbetreffende ontwerpresoluties vast.

3. In het kader van de totale tijdsduur van de debatten van ten hoogste drie uur per vergaderperiode, wordt de totale spreektijd voor de fracties en de niet-ingeschrevenen verdeeld overeenkomstig artikel 120, leden 2 en 3.

De spreektijd die overblijft na aftrek van de voor de toelichting van de ontwerpresoluties en de stemmingen benodigde tijd alsmede van de tijd die is overeengekomen voor eventuele uiteenzettingen van de Commissie en de Raad, wordt verdeeld tussen de fracties en de niet-ingeschrevenen.

4. Aan het einde van het debat wordt onmiddellijk gestemd. Artikel 137 vindt daarbij geen toepassing.

De stemmingen in toepassing van dit artikel mogen worden gebundeld, in het kader van de verantwoordelijkheid van de Voorzitter en de Conferentie van voorzitters.

5. Indien over hetzelfde onderwerp twee of meer ontwerpresoluties zijn ingediend, wordt de in artikel 37, lid 4 bedoelde procedure toegepast.

6. De Voorzitter en de fractievoorzitters kunnen beslissen dat over een ontwerpresolutie zonder debat wordt gestemd. Voor een dergelijk besluit is eenstemmigheid van alle fractievoorzitters vereist.

Het bepaalde in de artikelen 143, 144 en 146 is niet van toepassing op ontwerpresoluties die op de agenda voor een debat over actuele, dringende en bijzonder belangrijke kwesties zijn ingeschreven.

De ontwerpresoluties voor een debat over actuele, dringende en bijzonder belangrijke kwesties worden pas ingediend nadat de lijst van onderwerpen is aangenomen. Ontwerpresoluties die niet in het voor dit debat uitgetrokken tijdsbestek kunnen worden behandeld, komen te vervallen. Voorts vervallen de ontwerpresoluties ten aanzien waarvan ingevolge een verzoek overeenkomstig artikel 126, lid 3 werd vastgesteld dat het quorum niet werd bereikt. De leden hebben uiteraard het recht deze ontwerpresoluties opnieuw in te dienen om overeenkomstig artikel 48 voor behandeling naar een commissie te worden verwezen, dan wel om op de agenda voor het debat over actuele, dringende en bijzonder belangrijke kwesties van de volgende vergaderperiode te worden ingeschreven.

Een onderwerp kan niet op de agenda van het debat over actuele, dringende en bijzonder belangrijke kwesties worden ingeschreven, indien het reeds op de agenda van deze vergaderperiode staat.

Het Reglement voorziet niet in de mogelijkheid van een gecombineerde behandeling van een overeenkomstig lid 1 ingediende ontwerpresolutie en een commissieverslag over hetzelfde onderwerp.

Wanneer overeenkomstig artikel 126, lid 3 om vaststelling van het quorum wordt verzocht, geldt dit verzoek slechts voor de in stemming te brengen ontwerp-resolutie en niet voor de volgende ontwerp-resoluties.

Artikel 51

Schriftelijke verklaringen

1. Maximaal vijf leden kunnen een schriftelijke verklaring indienen van ten hoogste 200 woorden over een onderwerp dat valt binnen het kader van de werkzaamheden van de Europese Unie. De schriftelijke verklaringen worden in de officiële talen gedrukt en rondgedeeld. Zij worden met de namen van de ondertekenaars opgenomen in een register.

2. Ieder lid kan onder een dergelijke verklaring zijn handtekening zetten.

3. Wanneer een verklaring door de meerderheid van de leden van het Parlement is ondertekend, stelt de Voorzitter het Parlement hiervan in kennis.

4. In dat geval wordt deze verklaring aan het einde van de volgende vergaderperiode aan de in de verklaring aangegeven instellingen toegezonden met vermelding van de namen van de ondertekenaars. De verklaring wordt opgenomen in de notulen van de laatste vergadering van die vergaderperiode. Met deze publicatie wordt de procedure afgesloten.

5. Een schriftelijke verklaring die meer dan drie maanden lang in het register heeft gestaan en niet door ten minste de helft van de leden van het Parlement is ondertekend, vervalt.

Artikel 52

Raadpleging van het Economisch en Sociaal Comité

1. Een commissie kan verzoeken om raadpleging van het Economisch en Sociaal Comité over zaken van algemene aard of over specifieke onderwerpen.

De commissie dient aan te geven binnen welke termijn het Economisch en Sociaal Comité advies dient uit te brengen.

2. Verzoeken om raadpleging van het Economisch en Sociaal Comité worden aan het Parlement ter goedkeuring voorgelegd, dat hierover zonder debat beslist.

Artikel 53

Raadpleging van het Comité van de regio's

1. Een commissie kan verzoeken om raadpleging van het Comité van de regio's over zaken van algemene aard of over specifieke onderwerpen.

De commissie dient aan te geven binnen welke termijn het Comité van de regio's advies dient uit te brengen.

2. Verzoeken om raadpleging van het Comité van de regio's worden aan het Parlement ter goedkeuring voorgelegd, dat hierover zonder debat beslist.

Artikel 54

Interinstitutionele akkoorden

Het Parlement kan in toepassing van de Verdragen of ter verbetering en verduidelijking van procedures met andere instellingen akkoorden sluiten.

Deze akkoorden kunnen worden gesloten in de vorm van gemeenschappelijke verklaringen, briefwisselingen, gedragscodes of andere passende instrumenten. Zij worden na goedkeuring door het Parlement ondertekend door de Voorzitter. Zij kunnen ter informatie worden opgenomen als bijlage bij het Reglement.

HOOFDSTUK VII

BETREKKINGEN MET DE NATIONALE PARLEMENTEN

Artikel 55

Informatie-uitwisseling, wederzijdse contacten en faciliteiten

1. Het Europees Parlement houdt de nationale parlementen van de lidstaten regelmatig op de hoogte omtrent zijn activiteiten.

2. De Conferentie van voorzitters kan de Voorzitter het mandaat verlenen te onderhandelen over faciliteiten voor de nationale parlementen van de lidstaten, op basis van wederkerigheid, en andere maatregelen voor te stellen ter vergemakkelijking van de contacten met de nationale parlementen.

Artikel 56

Conferentie van in communautaire aangelegenheden gespecialiseerde organen (COSAC)

1. Op voorstel van de Voorzitter benoemt de Conferentie van voorzitters de leden van de delegatie van het Parlement in de COSAC en kan zij deze een mandaat verlenen. De delegatie wordt geleid door één van de ondervoorzitters die verantwoordelijk zijn voor het onderhouden van de betrekkingen met de nationale parlementen.

2. De overige leden van de delegatie worden gekozen naar gelang van de op de COSAC-bijeenkomst te behandelen onderwerpen, waarbij naar behoren rekening wordt gehouden met het algemeen politiek evenwicht binnen het Parlement. Na elke bijeenkomst wordt hierover door de delegatie verslag uitgebracht.

HOOFDSTUK VIII

WETGEVINGSPROCEDURES

ALGEMENE BEPALINGEN

b) overeenkomsten met derde landen.

Artikel 57

Jaarlijks programma van de wetgevende werkzaamheden

1. Het Parlement stelt samen met de Commissie en de Raad de planning van de wetgevende werkzaamheden van de Europese Unie vast.

2. De Commissie dient in oktober haar jaarlijks programma van de wetgevende werkzaamheden in, tezamen met een beoordeling van het desbetreffende programma van het voorgaande jaar.

3. Het jaarlijks programma van de wetgevende werkzaamheden heeft betrekking op:

a) alle voorstellen van wetgevende aard,

Het programma heeft tevens betrekking op eventuele wetgevingsvoorstellen en -documenten die de Commissie op verzoek van Parlement of Raad heeft toegezegd te zullen voorleggen.

Elk voorstel dat in het programma wordt opgenomen moet de rechtsgrondslag en het tijdschema voor de aanneming ervan vermelden.

4. Het Parlement neemt vóór het einde van elk jaar een resolutie aan waarin het de politieke prioriteiten vaststelt met betrekking tot het programma van de wetgevende werkzaamheden.

5. In geval van dringende en onvoorziene omstandigheden kan een instelling op eigen initiatief een wetgevende maatregel voorstellen, overeenkomstig de in de Verdragen vastgelegde procedures en in aanvulling op de in het programma van de wetgevende werkzaamheden voorgestelde maatregelen.

6. De Voorzitter doet de door het Parlement aangenomen resolutie toekomen aan de andere instellingen die deelnemen aan de wetgevingsprocedures van de Europese Unie, alsmede aan de parlementen van de lidstaten.

De Voorzitter verzoekt de Raad advies uit te brengen over het jaarlijks programma van de wetgevende werkzaamheden van de Commissie, alsook over de resolutie van het Parlement.

7. Indien een instelling het vastgestelde tijdschema niet in acht kan nemen, stelt het de andere instelling in kennis van de redenen voor de vertraging en stelt zij een nieuw tijdschema voor.

8. Het Parlement evalueert om de zes maanden de voortgang bij de uitvoering van het jaarlijks programma van de wetgevende werkzaamheden.

Het programma van de wetgevende werkzaamheden kan aan het begin van het tweede halfjaar worden herzien.

Artikel 58

Verificatie van de eerbiediging van de grondrechten, de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid, en de financiële gevolgen

Het Parlement besteedt bij de behandeling van een wetgevingsvoorstel met name aandacht aan de eerbiediging van de grondrechten en de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid. In geval van een voorstel met financiële gevolgen gaat het Parlement bovendien na of in voldoende financiële middelen is voorzien.

Artikel 59

Wetgevingsinitiatief krachtens artikel 192 van het EG-Verdrag

1. Overeenkomstig artikel 192, tweede alinea van het EG-Verdrag kan het Parlement door het aannemen van een resolutie op basis van een initiatiefverslag van de bevoegde commissie, voor de opstelling waarvan overeenkomstig artikel 163 toestemming is verleend, de Commissie verzoeken het passende wetgevingsvoorstellen voor te leggen. De resolutie wordt aangenomen met de meerderheid van de leden van het Parlement. Tegelijkertijd kan het Parlement een termijn vaststellen voor de indiening van het voorstel.

2. Alvorens de procedure van artikel 163 op gang te brengen, vergewist de bevoegde commissie zich ervan dat een dergelijk voorstel om één van de volgende redenen niet in voorbereiding is:

- a) een dergelijk voorstel is niet opgenomen in het jaarlijks programma van de wetgevende werkzaamheden;
- b) de voorbereidingen voor de opstelling van een dergelijk voorstel zijn niet begonnen of hebben te veel vertraging opgelopen;
- c) de Commissie heeft niet positief gereageerd op eerdere verzoeken van de zijde van de bevoegde commissie of vervat in door het Parlement met gewone meerderheid aangenomen resoluties.

3. De resolutie van het Parlement vermeldt wat de rechtsgrondslag moet zijn en gaat vergezeld van gedetailleerde aanbevelingen betreffende de inhoud van het verlangde voorstel, dat in overeenstemming moet zijn met de grondrechten en het subsidiariteitsbeginsel.

4. Indien het verlangde voorstel financiële gevolgen heeft, wordt door het Parlement aangegeven hoe voldoende financiële dekking kan worden gevonden.

5. De bevoegde commissie ziet toe op de voortgang van de voorbereiding van elk wetgevingsvoorstel dat wordt uitgewerkt op verzoek van het Parlement zelf.

Artikel 60

Behandeling van wetgevingsdocumenten

1. Voorstellen van de Commissie en andere documenten van wetgevende aard worden door de Voorzitter ter behandeling naar de bevoegde commissie verwezen.

Indien een voorstel is opgenomen in het jaarlijks programma van de wetgevende werkzaamheden kan de bevoegde commissie besluiten een rapporteur te benoemen teneinde de opstelling van het voorstel te volgen.

Raadplegingen door de Raad of verzoeken om advies van de zijde van de Commissie worden door de Voorzitter verwezen naar de commissie die bevoegd is voor de behandeling van het bedoelde voorstel.

De in de artikelen 58 en 63 t/m 73 vervatte bepalingen voor de eerste lezing zijn van toepassing op wetgevingsvoorstellen, ongeacht of daarvoor één, twee of drie lezingen vereist zijn.

2. Gemeenschappelijke standpunten van de Raad worden ter behandeling verwezen naar de in eerste lezing bevoegde commissie.

De in de artikelen 74 t/m 80 vervatte bepalingen voor de tweede lezing zijn van toepassing op gemeenschappelijke standpunten.

3. Tijdens de procedure van bemiddeling tussen Parlement en Raad na de tweede lezing vindt geen terugverwijzing naar een commissie plaats.

De in de artikelen 81 t/m 83 vervatte bepalingen voor de derde lezing zijn van toepassing op de bemiddelingsprocedure.

4. De artikelen 62, 67, leden 1 en 3, 68, 69, 144, 158, 159 en 162 zijn niet van toepassing op de tweede en derde lezing.

5. In geval van tegenstrijdigheid tussen een bepaling van het Reglement inzake de tweede en derde lezing en enige andere bepaling van het Reglement heeft de bepaling inzake de tweede en derde lezing voorrang.

Artikel 61

Raadpleging inzake voorstellen van een lidstaat

Voorstellen die overeenkomstig artikel 67, lid 1 van het EG-Verdrag afkomstig zijn van een lidstaat en waarover het Parlement vervolgens is geraadpleegd, worden behandeld overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 58, 60, 62, 63 en 67 van het Reglement.

Artikel 62

Overdracht van beslissingsbevoegdheid aan een commissie

1. De Conferentie van voorzitters kan op eigen initiatief of op verzoek van de bevoegde commissie een raadpleging, een verzoek om advies, een initiatiefverslag ex artikel 163 of een verslag naar aanleiding van een ontwerpresolutie overeenkomstig artikel 48, leden 1 t/m 5 ter beslissing naar de bevoegde commissie verwijzen.

2. Indien, nadat overeenkomstig lid 1 een verwijzing ter beslissing naar de commissie heeft plaatsgevonden, een derde van het feitelijk aantal leden van de commissie verzoekt om teruggave van de beslissingsbevoegdheid aan de plenaire vergadering, wordt voor de debatten en amendementen op dezelfde wijze te werk gegaan als bij de behandeling van commissieverlagen ter plenaire vergadering.

3. De vergadering waarin de commissie een beslissing neemt, is openbaar.

4. De termijn voor de indiening van amendementen wordt in het Bulletin van het Parlement gepubliceerd.

5. Zodra de commissie haar verslag heeft goedgekeurd en is voldaan aan het bepaalde in de artikelen 117, lid 1, en 118, plaatst de Voorzitter het op de agenda van de eerstvolgende vergaderperiode. De resolutie en eventuele amendementen van de commissie worden geacht te zijn aangenomen en worden opgenomen in de notulen, tenzij vóór het begin van de tweede dag van de vergaderperiode een tiende van de leden van het Parlement, behorende tot ten minste drie fracties, schriftelijk hiertegen bezwaar heeft gemaakt. De Voorzitter geeft aan het begin van de tweede vergadering van de vergaderperiode kennis van de ontvangst van dit bezwaar; het verslag van de commissie wordt dan op de agenda van dezelfde of de volgende vergaderperiode geplaatst en volgens de gebruikelijke procedure behandeld. De Voorzitter stelt de termijn voor de indiening van amendementen vast.

Het verzoek van een derde van het feitelijk aantal leden van een commissie om teruggave van de beslissingsbevoegdheid aan de plenaire vergadering kan schriftelijk, buiten een commissievergadering om, worden gedaan mits het wordt ingediend vóór de datum van de vergadering waarin de commissie de rapporteur benoemt voor de aangelegenheid waarop het verzoek om teruggave van beslissingsbevoegdheid aan de plenaire vergadering betrekking heeft.

De voor de indiening van amendementen in aanmerking komende bepalingen van het Reglement zijn die van artikel 139, lid 1, artikel 165, lid 4 waarin wordt verwezen naar artikel 139, en artikel 62, in het bijzonder lid 4, krachtens hetwelk de eventuele termijn voor de indiening van amendementen in het Bulletin van het Parlement moet worden gepubliceerd; overeenkomstig artikel 139, lid 1 mogen de leden in alle commissies amendementen indienen; deze regel geldt a fortiori als de commissie aangelegenheden behandelt die overeenkomstig artikel 62 naar haar zijn verwezen.

EERSTE LEZING — BEHANDELING IN DE COMMISSIE

*Artikel 63***Controle rechtsgrondslag**

1. Ten aanzien van alle voorstellen van de Commissie en andere documenten van wetgevende aard controleert de bevoegde commissie eerst de rechtsgrondslag.

2. Indien de bevoegde commissie de geldigheid of de juistheid van de rechtsgrondslag betwist, stelt zij de voor juridische zaken bevoegde commissie hiervan op de hoogte.

3. De voor juridische zaken bevoegde commissie kan ook op eigen initiatief vraagstukken betreffende de rechtsgrondslag van door de Commissie ingediende voorstellen in behandeling nemen. In dergelijke gevallen stelt zij de bevoegde commissie naar behoren daarvan in kennis.

4. Indien de voor juridische zaken bevoegde commissie besluit de geldigheid of de juistheid van de rechtsgrondslag te betwisten, deelt zij haar conclusies mee aan het Parlement. Het Parlement stemt hierover alvorens over te gaan tot stemming over de inhoud van het voorstel zelf.

5. Amendementen tot wijziging van de rechtsgrondslag die ter plenaire vergadering worden ingediend, zonder dat de commissie ten principale of de voor juridische zaken bevoegde commissie de geldigheid of juistheid van de rechtsgrondslag betwist, zijn niet ontvankelijk.

6. Indien de Commissie haar voorstel niet wenst te wijzigen om het in overeenstemming te brengen met de door het Parlement goedgekeurde rechtsgrondslag, kan de rapporteur of de voorzitter van de voor juridische zaken bevoegde commissie of van de bevoegde commissie voorstellen de stemming over de inhoud van het voorstel uit te stellen tot een volgende vergadering.

*Artikel 64***Doorzichtigheid van het wetgevingsproces**

1. Gedurende de gehele wetgevingsprocedure verlangen het Parlement en zijn commissies onder dezelfde voorwaarden als de Raad en zijn werkgroepen toegang tot alle documenten die verband houden met de voorstellen van de Commissie.

2. Tijdens de behandeling van een specifiek voorstel van de Commissie verzoekt de bevoegde commissie de Commissie en de Raad haar op de hoogte te houden van de voortgang bij de behandeling van dit voorstel in de Raad en zijn werkgroepen, in het bijzonder van eventuele compromissen waardoor het oorspronkelijk voorstel van de Commissie ingrijpend zou worden gewijzigd, of van het voornemen van de Commissie haar voorstel in te trekken.

*Artikel 65***Wijziging van een voorstel van de Commissie**

1. Indien de Commissie het Parlement mededeelt of indien de bevoegde commissie anderszins verneemt dat de Commissie voornemens is haar voorstel te wijzigen, stelt de bevoegde commissie de behandeling van de zaak uit totdat zij het nieuwe voorstel of de door de Commissie aangebrachte wijzigingen heeft ontvangen.

2. Indien de Raad het voorstel van de Commissie ingrijpend wijzigt, zijn de bepalingen van artikel 71 van toepassing.

*Artikel 66***Standpunt van de Commissie en van de Raad inzake amendementen**

1. Alvorens de bevoegde commissie overgaat tot de eindstemming over een voorstel van de Commissie verzoekt zij de Commissie haar standpunt kenbaar te maken inzake alle amendementen op dat voorstel die door de bevoegde commissie zijn goedgekeurd, en verzoekt zij de Raad om commentaar.

2. Indien het de Commissie niet mogelijk is haar standpunt kenbaar te maken of wanneer de Commissie verklaart dat zij niet bereid is alle door de commissie goedgekeurde amendementen te aanvaarden, kan de bevoegde commissie de eindstemming uitstellen.

3. Het standpunt van de Commissie wordt eventueel in het verslag opgenomen.

EERSTE LEZING — BEHANDELING TER PLENAIRE VERGADERING

*Artikel 67***Beëindiging van de eerste lezing**

1. Onverminderd de toepassing van de artikelen 62, 114 en 158, lid 1, behandelt het Parlement het wetgevingsvoorstel aan de hand van het door de bevoegde commissie overeenkomstig artikel 159 opgestelde verslag.

2. Het Parlement stemt allereerst over de amendementen op het voorstel waarop het verslag van de bevoegde commissie betrekking heeft, vervolgens over het eventueel gewijzigde voorstel, daarna over de amendementen op de ontwerpwetgevingsresolutie en ten slotte over de ontwerpwetgevingsresolutie in haar geheel, welke uitsluitend een verklaring dat het Parlement het voorstel van de Commissie goedkeurt, verwerpt of hierop wijzigingen voorstelt, alsmede verzoeken van procedurele aard bevat.

De raadplegingsprocedure is beëindigd als de ontwerpwetgevingsresolutie wordt aangenomen. Indien het Parlement de ontwerpwetgevingsresolutie niet aanneemt, wordt het voorstel naar de bevoegde commissie terugverwezen.

Een in het kader van de wetgevingsprocedure ingediend verslag dient conform het bepaalde in de artikelen 60, 63 en 159 te zijn. De indiening van een resolutie van niet-wetgevende aard door een commissie dient te geschieden in het kader van een specifieke aanhangigmaking als bepaald in de artikelen 154 of 163.

3. De tekst van het voorstel in de door het Parlement goedgekeurde versie en de desbetreffende resolutie worden door de Voorzitter als advies van het Parlement aan de Raad en de Commissie toegezonden.

*Artikel 68***Verwerping van een voorstel van de Commissie**

1. Indien een voorstel van de Commissie niet de meerderheid van de uitgebrachte stemmen verkrijgt, verzoekt de Voorzitter de Commissie, alvorens het Parlement over de ontwerpwetgevingsresolutie stemt, haar voorstel in te trekken.

2. Doet de Commissie dat, dan stelt de Voorzitter vast dat voortzetting van de raadplegingsprocedure met betrekking tot dit voorstel overbodig is geworden en stelt hij de Raad hiervan in kennis.

3. Indien de Commissie haar voorstel niet intrekt, verwijst het Parlement de zaak terug naar de bevoegde commissie zonder over de ontwerpwetgevingsresolutie te stemmen.

In dit geval brengt deze commissie binnen een door het Parlement vastgestelde termijn van ten hoogste twee maanden mondeling of schriftelijk aan het Parlement verslag uit.

4. Indien de bevoegde commissie de termijn niet kan respecteren, dient zij om terugverwijzing naar de commissie te verzoeken op grond van artikel 144, lid 1. Indien noodzakelijk, kan het Parlement een nieuwe termijn stellen op grond van artikel 144, lid 4. Wordt het verzoek van de commissie niet ingewilligd, dan gaat het Parlement over tot stemming over de ontwerpwetgevingsresolutie.

*Artikel 69***Aanneming van amendementen op een voorstel van de Commissie**

1. Wanneer het voorstel van de Commissie in zijn geheel, doch met amendementen, wordt goedgekeurd, wordt de stemming over de ontwerpwetgevingsresolutie uitgesteld totdat de Commissie haar standpunt ten aanzien van elk van de amendementen van het Parlement kenbaar heeft gemaakt.

Indien het de Commissie, nadat het Parlement over haar voorstel heeft gestemd, niet mogelijk is haar standpunt kenbaar te maken, deelt zij de Voorzitter of de bevoegde commissie het tijdstip mede waarop dit haar wel mogelijk zal zijn; het voorstel zal dan op de ontwerpagenda van de eerstvolgende vergaderperiode na dit tijdstip worden ingeschreven.

2. Wanneer de Commissie aankondigt dat zij niet voornemens is alle amendementen van het Parlement over te nemen, dient de rapporteur of subsidiair de voorzitter van de bevoegde commissie bij het Parlement een formeel voorstel in over de wenselijkheid om over de ontwerpwetgevingsresolutie te stemmen. Alvorens dit voorstel te doen, kan de rapporteur of de voorzitter van de bevoegde commissie de Voorzitter verzoeken de beraadslaging te onderbreken.

Indien het Parlement besluit de stemming uit te stellen, wordt de zaak geacht voor een nieuwe behandeling naar de bevoegde commissie te zijn terugverwezen.

In dat geval brengt deze commissie binnen een door het Parlement vastgestelde termijn van ten hoogste twee maanden mondeling of schriftelijk opnieuw aan het Parlement verslag uit.

Indien de bevoegde commissie de termijn niet kan respecteren, wordt de procedure als bedoeld in artikel 68, lid 4 toegepast.

In dit stadium zijn slechts amendementen ontvankelijk die door de bevoegde commissie worden ingediend en die een compromis met de Commissie beogen te bereiken.

3. De toepassing van lid 2 sluit echter niet uit dat elk ander lid ingevolge artikel 144 een verzoek om terugverwijzing kan doen.

Een commissie waarnaar een zaak op grond van lid 2 is terugverwezen, is gehouden, volgens de aan deze terugverwijzing verbonden voorwaarden, binnen de gestelde termijn verslag uit te brengen en zo nodig amendementen in te dienen die een compromis met de Commissie beogen te bereiken, zonder dat zij echter de reeds door het Parlement aangenomen bepalingen opnieuw in hun geheel hoeft te behandelen.

Vanwege het opschortend effect van de terugverwijzing heeft zij echter wat dit betreft de grootst mogelijke vrijheid, en wanneer zij zulks voor het bereiken van een compromis noodzakelijk acht, kan zij voorstellen terug te komen op bepalingen die bij een stemming ter plenaire vergadering reeds zijn goedgekeurd.

Aangezien alleen compromisamendementen van de commissie ontvankelijk zijn en de soevereiniteit van het Parlement niet mag worden aangetast, dient in dat geval het in lid 2 bedoelde verslag duidelijk aan te geven welke eerder goedgekeurde bepalingen in geval van aanneming van het voorgestelde amendement of de voorgestelde amendementen, moeten komen te vervallen.

EERSTE LEZING — GEGEVEN UITVOERING

Artikel 70

Aan het advies van het Parlement gegeven uitvoering

1. In de periode na de aanneming door het Parlement van zijn advies inzake een voorstel van de Commissie volgen de voorzitter en de rapporteur van de bevoegde commissie het verloop van de procedure die leidt tot de goedkeuring van dit

voorstel, teneinde er met name op toe te zien dat de toezeggingen die de Raad of de Commissie met betrekking tot de amendementen aan het Parlement hebben gedaan, naar behoren in acht worden genomen.

2. De commissie kan de Commissie en de Raad verzoeken de zaak met de commissie te bespreken.

3. De bevoegde commissie kan, indien zij dit noodzakelijk acht, op elk moment van de in dit artikel bedoelde procedure een ontwerpresolutie indienen waarin het Parlement wordt aanbevolen:

- de Commissie te verzoeken haar voorstel in te trekken, of
- de Commissie of de Raad te verzoeken het voorstel overeenkomstig artikel 71 opnieuw aan het Parlement voor te leggen, dan wel de Commissie te verzoeken een nieuw voorstel in te dienen, of
- te besluiten elke andere stap te ondernemen die het noodzakelijk acht.

Deze ontwerpresolutie wordt ingeschreven op de ontwerp-agenda van de vergaderperiode volgend op het besluit van de commissie.

Artikel 71

Hernieuwde voorlegging aan het Parlement

Procedure tot aanneming van een besluit als bedoeld in artikel 251 van het EG-Verdrag

1. Op verzoek van de bevoegde commissie verzoekt de Voorzitter de Commissie haar voorstel opnieuw aan het Parlement voor te leggen:

- indien de Commissie haar oorspronkelijke voorstel intrekt nadat het Parlement zijn advies heeft uitgebracht, teneinde dit te vervangen door een andere tekst, behalve wanneer dit gebeurt om hierin de amendementen van het Parlement op te nemen, of
- indien de Commissie ingrijpende wijzigingen aanbrengt of voornemens is aan te brengen in het oorspronkelijke voor-

stel ter zake waarvan het Parlement advies heeft uitgebracht, behalve wanneer dit gebeurt om hierin de amendementen van het Parlement op te nemen, of

- indien de aard van het probleem waarop het voorstel betrekking heeft in de loop van de tijd of door gewijzigde omstandigheden, ingrijpend is gewijzigd, of
- indien nieuwe verkiezingen hebben plaatsgevonden sinds het Parlement advies heeft uitgebracht en indien de Conferentie van voorzitters zulks wenselijk acht.

Procedure tot aanneming van andere besluiten

2. Op verzoek van de bevoegde commissie verzoekt de Voorzitter de Raad het Parlement opnieuw te raadplegen onder dezelfde omstandigheden en onder dezelfde voorwaarden als die welke bedoeld zijn in lid 1, en tevens indien de Raad ingrijpende wijzigingen aanbrengt of voornemens is aan te brengen in het oorspronkelijke voorstel ter zake waarvan het Parlement advies heeft uitgebracht, behalve wanneer dit gebeurt om hierin de amendementen van het Parlement op te nemen.
3. De Voorzitter verzoekt tevens om hernieuwde voorlegging van een voorstel voor een besluit in de in dit artikel genoemde gevallen, indien het Parlement hiertoe besluit op voorstel van een fractie of ten minste tweeëndertig leden.

Artikel 72

Procedure van overleg als bedoeld in het interinstitutioneel akkoord van 1975

1. Voor bepaalde belangrijke communautaire besluiten kan het Parlement bij het uitbrengen van zijn advies met actieve medewerking van de Commissie een procedure van overleg met de Raad op gang brengen, wanneer deze voornemens is af te wijken van het advies van het Parlement.
2. Deze procedure wordt op gang gebracht door het Parlement, op eigen initiatief of op initiatief van de Raad.
3. Voor de samenstelling en werkwijze van de delegatie in het comité van overleg is het bepaalde in artikel 82, leden 1 t/m 7 van toepassing.

4. Over de resultaten van het overleg brengt de bevoegde commissie een verslag uit dat ter beraadslaging en goedkeuring aan het Parlement wordt voorgelegd.

Artikel 73

Goedkeuring van de amendementen van het Parlement door de Raad

1. Indien de Raad overeenkomstig artikel 251, lid 2 van het EG-Verdrag het Parlement ervan in kennis stelt dat hij de amendementen van het Parlement heeft goedgekeurd, zonder het Commissievoorstel anderszins te wijzigen, of indien geen van beide instellingen het voorstel van de Commissie heeft gewijzigd, deelt de Voorzitter ter plenaire vergadering mede dat het voorstel definitief is vastgesteld.
2. Alvorens deze mededeling te doen, vergewist de Voorzitter zich ervan dat de eventueel door de Raad in het voorstel aangebrachte technische aanpassingen niet van invloed zijn op de inhoud van het voorstel. In geval van twijfel raadpleegt hij de bevoegde commissie. Indien er wijzigingen zijn aangebracht die geacht worden van inhoudelijke aard te zijn, deelt de Voorzitter de Raad mede dat het Parlement zal overgaan tot een tweede lezing, zodra aan de in artikel 74 bedoelde voorwaarden is voldaan.
3. Na de mededeling als bedoeld in lid 1 ondertekent de Voorzitter het voorgestelde besluit samen met de voorzitter van de Raad en draagt overeenkomstig artikel 84 zorg voor de publicatie ervan in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

TWEEDE LEZING - BEHANDELING IN DE COMMISSIE

Artikel 74

Mededeling van het gemeenschappelijk standpunt van de Raad

1. Mededeling van het gemeenschappelijk standpunt in de zin van de artikelen 251 en 252 van het EG-Verdrag vindt plaats wanneer de Voorzitter dit standpunt ter plenaire vergadering bekendmaakt. De Voorzitter doet deze bekendmaking na ontvangst van de stukken met het gemeenschappelijk stand-

punt zelf, alle verklaringen die bij de vaststelling van het gemeenschappelijk standpunt in de notulen van de Raad zijn opgenomen, een uiteenzetting van de redenen die de Raad hebben geleid tot het vaststellen van dit gemeenschappelijk standpunt, alsmede het standpunt van de Commissie, een en ander vertaald in de officiële talen van de Europese Unie. De Voorzitter doet deze bekendmaking tijdens de eerstvolgende vergaderperiode na de ontvangst van de genoemde documenten.

Alvorens tot de bekendmaking over te gaan, vergewist de Voorzitter zich ervan, in overleg met de voorzitter van de bevoegde commissie en/of de rapporteur, dat de hem toegezonden tekst inderdaad het karakter draagt van een gemeenschappelijk standpunt en dat de in artikel 71 genoemde omstandigheden niet langer bestaan. In het tegenovergestelde geval zoekt de Voorzitter, in overleg met de bevoegde commissie en zo mogelijk in overeenstemming met de Raad, een passende oplossing.

2. Een lijst van deze mededelingen wordt met vermelding van de bevoegde commissie in de notulen van de vergaderingen van het Parlement gepubliceerd.

Artikel 75

Verlenging van de termijnen

1. Naar aanleiding van een verzoek van de voorzitter van de bevoegde commissie betreffende de voor de tweede lezing geldende termijnen dan wel naar aanleiding van een verzoek van de delegatie van het Parlement in het bemiddelingscomité betreffende de voor de bemiddeling geldende termijnen, verlengt de Voorzitter de termijnen in kwestie overeenkomstig artikel 251, lid 7 van het EG-Verdrag.

Voor eventuele verlenging van de termijnen uit hoofde van artikel 252, sub g) van het EG-Verdrag verzoekt de Voorzitter de Raad om instemming.

2. Van een verlenging van de termijnen overeenkomstig artikel 251, lid 7 van het EG-Verdrag op initiatief van het Parlement dan wel van de Raad, wordt het Parlement door de Voorzitter in kennis gesteld.

3. De Voorzitter kan, na raadpleging van de voorzitter van de bevoegde commissie, gehoor geven aan een verzoek van de Raad om verlenging van termijnen overeenkomstig artikel 252, sub g) van het EG-Verdrag.

Artikel 76

Verwijzing naar en procedure in de bevoegde commissie

1. Op de dag van mededeling aan het Parlement overeenkomstig artikel 74, lid 1 wordt het gemeenschappelijk standpunt geacht te zijn verwezen naar de in eerste lezing ten principale bevoegde en medeadviserende commissies.

2. Het gemeenschappelijk standpunt wordt als eerste punt op de agenda van de eerstvolgende vergadering van de ten principale bevoegde commissie na de dag van mededeling geplaatst. De Raad kan worden verzocht het gemeenschappelijk standpunt toe te lichten.

3. Tenzij anders wordt beslist, is de rapporteur voor de eerste lezing tevens rapporteur voor de tweede lezing.

4. De bepalingen in artikel 80, leden 2, 3 en 5 inzake de tweede lezing door het Parlement zijn van toepassing op de behandeling in de bevoegde commissie; alleen gewone leden van die commissie of hun vaste plaatsvervangers kunnen voorstellen tot verwerping en amendementen indienen. De commissie besluit met een meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

5. De commissie kan, alvorens tot stemming over te gaan, de voorzitter en rapporteur verzoeken de in de commissie ingediende amendementen met de voorzitter van de Raad of diens vertegenwoordiger en met de aanwezige bevoegde commissaris te bespreken. De rapporteur kan vervolgens compromisamendementen indienen.

6. De bevoegde commissie legt een aanbeveling voor de tweede lezing voor tot goedkeuring, wijziging of verwerping van het door de Raad vastgestelde gemeenschappelijk standpunt. Deze aanbeveling bevat een korte motivering van het voorgestelde besluit.

TWEDE LEZING — BEHANDELING TER PLENAIRE VERGADERING

Artikel 77

Beëindiging van de tweede lezing

1. Het gemeenschappelijk standpunt van de Raad en de eventuele aanbeveling voor de tweede lezing van de bevoegde commissie worden ingeschreven op de ontwerpagenda van de vergaderperiode waarvan de woensdag voorafgaat aan en het

dichtst ligt bij de datum waarop de termijn van drie of, in geval van verlenging overeenkomstig artikel 75, vier maanden verstrijkt, tenzij het punt reeds in een eerdere vergaderperiode is behandeld.

Aangezien de door de parlementaire commissies ingediende aanbevelingen voor de tweede lezing teksten zijn die gelijkgesteld kunnen worden met een toelichting waarin de parlementaire commissie haar standpunt met betrekking tot het gemeenschappelijk standpunt van de Raad motiveert, wordt er over deze teksten niet gestemd.

2. De tweede lezing is beëindigd wanneer het Parlement binnen de in de artikelen 251 en 252 van het EG-Verdrag vastgestelde termijnen en overeenkomstig de bepalingen daarvan het gemeenschappelijk standpunt goedkeurt, verwierpt of wijzigt.

Artikel 78

Ongeamendeerde goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt van de Raad

Indien overeenkomstig de artikelen 79 en 80 geen voorstel tot verworping van het gemeenschappelijk standpunt of geen amendementen op het gemeenschappelijk standpunt worden aangenomen binnen de voor indiening van en stemming over amendementen en voorstellen tot wijziging of verworping vastgestelde termijnen, deelt de Voorzitter ter plenaire vergadering mede dat het voorgestelde besluit definitief is aangenomen. Hij ondertekent het voorgestelde besluit samen met de voorzitter van de Raad en draagt overeenkomstig artikel 84 zorg voor de publicatie ervan in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 79

Verwerping van het gemeenschappelijk standpunt van de Raad

1. De bevoegde commissie, een fractie of ten minste tweeëndertig leden kunnen binnen een door de Voorzitter vastgestelde termijn, schriftelijk een voorstel tot verworping van het gemeenschappelijk standpunt van de Raad indienen. Voor aanneming van een dergelijk voorstel zijn de stemmen van de meerderheid van de leden van het Parlement vereist. Een voorstel tot verworping van het gemeenschappelijk standpunt wordt vóór eventuele amendementen in stemming gebracht.

2. Het Parlement kan, ook al heeft het een dergelijk voorstel verworpen, na de stemming over de amendementen en na

overeenkomstig artikel 80, lid 5 het standpunt van de Commissie gehoord te hebben, op aanbeveling van de rapporteur een nieuw voorstel tot verworping van het gemeenschappelijk standpunt in behandeling nemen.

3. Indien het gemeenschappelijk standpunt van de Raad wordt verworpen, maakt de Voorzitter ter plenaire vergadering bekend dat de wetgevingsprocedure is beëindigd.

4. Indien het Parlement een voorstel verwierpt volgens de bepalingen van artikel 252 van het EG-Verdrag, verzoekt de Voorzitter de Commissie, in afwijking van lid 3, haar voorstel in te trekken. Indien de Commissie zulks doet, maakt de Voorzitter ter plenaire vergadering bekend dat de wetgevingsprocedure is beëindigd.

Artikel 80

Amendementen op het gemeenschappelijk standpunt van de Raad

1. De ten principale bevoegde commissie, een fractie of ten minste tweeëndertig leden kunnen amendementen op het gemeenschappelijk standpunt van de Raad indienen ter behandeling ter plenaire vergadering.

2. Een amendement op het gemeenschappelijk standpunt is slechts ontvankelijk als het voldoet aan het bepaalde in de artikelen 139 en 140 en ten doel heeft:

- a) het door het Parlement in eerste lezing aangenomen standpunt geheel of gedeeltelijk te herstellen; dan wel
- b) een compromis tot stand te brengen tussen de Raad en het Parlement; dan wel
- c) een tekstgedeelte van het gemeenschappelijk standpunt te wijzigen, dat in het voor de eerste lezing ingediende voorstel niet of met andere inhoud voorkwam en dat geen ingrijpende wijziging betekent in de zin van artikel 71.
- d) rekening te houden met een feit c.q. een nieuwe juridische situatie die zich sinds de eerste lezing heeft voorgedaan.

Tegen het besluit van de Voorzitter om een amendement al dan niet ontvankelijk te verklaren is geen beroep mogelijk.

3. Indien er sinds de eerste lezing nieuwe verkiezingen hebben plaatsgevonden, maar er geen beroep is gedaan op artikel 71, kan de Voorzitter besluiten dat de in lid 2 bedoelde beperkingen inzake de ontvankelijkheid niet van toepassing zijn.

4. Een amendement kan slechts worden aangenomen met een meerderheid van de leden van het Parlement.

5. Alvorens tot stemming over de amendementen over te gaan, verzoekt de Voorzitter de Commissie haar standpunt kenbaar te maken en verzoekt hij de Raad om commentaar.

DERDE LEZING — BEMIDDELING

Artikel 81

Bijeenroepen van het bemiddelingscomité

Indien de Raad niet akkoord kan gaan met alle amendementen van het Parlement op het gemeenschappelijk standpunt, kan de Voorzitter, na overleg met de fractievoorzitters en de voorzitter en de rapporteur van de bevoegde commissie, instemmen met een tijd en plaats voor een eerste vergadering van het bemiddelingscomité. De uiterste termijn van zes weken die het bemiddelingscomité heeft om overeenstemming te bereiken over een gemeenschappelijke ontwerptekst, loopt vanaf de datum van de eerste vergadering van het comité.

Artikel 82

Delegatie in het bemiddelingscomité

1. De delegatie van het Parlement in het bemiddelingscomité bestaat uit eenzelfde aantal leden als de delegatie van de Raad.

2. De politieke samenstelling van de delegatie is in overeenstemming met de verdeling van de leden van het Parlement over de verschillende fracties. De Conferentie van voorzitters stelt het exacte aantal per fractie te delegeren leden vast.

3. De leden van de delegatie worden voor elke afzonderlijke bemiddelingskwestie benoemd door de fracties, bij voorkeur uit de leden van de betrokken commissies, behalve drie leden die als vaste leden van de opeenvolgende delegaties worden

benoemd voor een periode van twaalf maanden. De drie vaste leden worden door de fracties uit de ondervoorzitters gekozen en vertegenwoordigen ten minste twee verschillende fracties. De voorzitter en de rapporteur van de bevoegde commissie maken in elk geval deel uit van de delegatie.

4. De in de delegatie vertegenwoordigde fracties benoemen plaatsvervangers.

5. Niet in de delegatie vertegenwoordigde fracties kunnen elk één vertegenwoordiger sturen naar elke interne voorbereidende vergadering van de delegatie.

6. De delegatie wordt voorgezeten door de Voorzitter of door een van de drie vaste leden.

7. De delegatie besluit met meerderheid van haar leden. De beraadslagingen in de delegatie zijn niet openbaar.

De Conferentie van voorzitters stelt verdere procedurele richtlijnen vast voor de werkzaamheden van de delegatie in het bemiddelingscomité.

8. Over de resultaten van de bemiddeling, alsmede over eventueel ingediende amendementen of compromisvoorstellen, wordt door de delegatie tijdig verslag aan het Parlement uitgebracht teneinde het Parlement in staat te stellen overeenkomstig de bepalingen van het EG-Verdrag eventuele verdere procedurele stappen te doen.

DERDE LEZING — BEHANDELING TER PLENAIRE VERGADERING

Artikel 83

Gemeenschappelijke ontwerptekst

1. Indien in het bemiddelingscomité overeenstemming wordt bereikt over een gemeenschappelijke ontwerptekst, wordt deze kwestie binnen zes weken of, bij verlenging, acht weken na de datum van goedkeuring van deze tekst door het bemiddelingscomité op de agenda van een binnen zes weken te houden plenaire vergadering geplaatst.

2. De voorzitter of een ander daartoe aangewezen lid van de delegatie in het bemiddelingscomité legt een verklaring af over de gemeenschappelijke ontwerptekst. Deze verklaring kan worden gevolgd door een kort debat.

3. Op de gemeenschappelijke ontwerptekst kunnen geen amendementen worden ingediend.

4. De gemeenschappelijke ontwerptekst wordt in zijn geheel in één keer in stemming gebracht. Deze wordt goedgekeurd met de meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

5. Indien in het bemiddelingscomité geen overeenstemming wordt bereikt over de gemeenschappelijke ontwerptekst, legt de voorzitter of een ander daartoe aangewezen lid van de delegatie in het bemiddelingscomité een verklaring af. Deze verklaring wordt gevolgd door een debat.

Artikel 84

Ondertekening van aangenomen besluiten

1. De tekst van de gezamenlijk door het Parlement en de Raad aangenomen besluiten worden door de Voorzitter en de secretaris-generaal ondertekend, nadat is nagegaan of alle procedures naar behoren zijn uitgevoerd.

2. Verordeningen, richtlijnen, besluiten of beschikkingen die door het Parlement en de Raad gezamenlijk worden vastgesteld, bevatten in de titel het woord „Verordening”, „Richtlijn”, „Besluit” of „Beschikking”, gevolgd door een volgnummer, de datum van aanneming en een aanduiding van het betreffende onderwerp.

3. Gezamenlijk door het Parlement en de Raad vastgestelde verordeningen, richtlijnen, besluiten en beschikkingen bevatten de volgende formuleringen en gegevens:

a) „Het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie”;

b) aanduiding van de bepalingen krachtens welke de verordening, de richtlijn, het besluit of de beschikking wordt vastgesteld, voorafgegaan door de woorden „Gelet op”;

c) vermelding van voorstellen die zijn ingediend en van adviezen en raadgevingen waarom is verzocht;

d) motivering van de verordening, richtlijn, het besluit of de beschikking, beginnend met het woord „Overwegende”;

e) de formule „hebben de volgende verordening, richtlijn, beschikking of het volgende besluit vastgesteld”, gevolgd door de tekst van de verordening, richtlijn, het besluit of de beschikking;

4. Verordeningen, richtlijnen, besluiten of beschikkingen worden ingedeeld in artikelen, die samen hoofdstukken en afdelingen kunnen vormen.

5. Het laatste artikel van een verordening, richtlijn, besluit of beschikking bepaalt de datum van inwerkingtreding, ingeval deze eerder of later valt dan de twintigste dag volgende op die van de bekendmaking.

6. Het laatste artikel van een verordening, richtlijn, besluit of beschikking wordt gevolgd door:

— de volgens de desbetreffende bepalingen van het Verdrag toepasselijke formulering inzake de tenuitvoerlegging;

— de formule „Gedaan te ...” waarbij de datum die is waarop de verordening, richtlijn, het besluit of de beschikking is vastgesteld;

— de formule „Voor het Europees Parlement De Voorzitter”, „Voor de Raad De Voorzitter”, gevolgd door de naam van de Voorzitter van het Europees Parlement en de naam van de Voorzitter van de Raad die op het ogenblik van de aanneming van de verordening, richtlijn, het besluit of de beschikking in functie is.

7. Bovenbedoelde besluiten worden door de secretarissen-generaal van het Parlement en de Raad gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

PROCEDURE VOOR HET UITBRENGEN VAN ADVIES INZAKE AANBEVELINGEN VAN DE RAAD

Artikel 85

Procedure voor het uitbrengen van advies in de zin van artikel 121 van het EG-Verdrag

1. Wordt het Parlement verzocht over de aanbevelingen van de Raad overeenkomstig artikel 121, leden 2 en 4 van het EG-Verdrag advies uit te brengen, dan beraadslaagt het, nadat deze

ter plenaire vergadering door de Raad zijn voorgelegd, op basis van een door zijn bevoegde commissie mondeling ingediend voorstel tot aanneming of verwerping van de aanbevelingen waarover het wordt geraadpleegd.

2. Het Parlement stemt vervolgens en bloc over deze aanbevelingen; er kunnen geen amendementen worden ingediend.

INSTEMMINGSPROCEDURE

Artikel 86

Beëindiging van de instemmingsprocedure

1. Wanneer het Parlement wordt verzocht in te stemmen met een internationale overeenkomst, een wetgevingsvoorstel of een constatering, overeenkomstig artikel 7 van het EU-Verdrag, van een ernstige en voortdurende schending door een lidstaat van de in artikel 6, lid 1 van het EU-Verdrag genoemde beginselen (van vrijheid, democratie, eerbiediging van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, en van de rechtsstaat), dan beraadslaagt het op basis van een aanbeveling van de bevoegde commissie strekkende tot goedkeuring of verwerping van het document naar aanleiding waarvan de raadpleging plaatsvindt.

Het Parlement spreekt zich vervolgens in één enkele stemming uit over dit document, waarop geen amendementen kunnen worden ingediend. Voor het verlenen van instemming is de in het desbetreffende artikel van het EG- of EU-Verdrag vermelde meerderheid vereist.

2. Voor toetredingsverdragen, internationale overeenkomsten en constateringen van ernstige en voortdurende schending door een lidstaat van de beginselen welke de lidstaten gemeen hebben, zijn respectievelijk de artikelen 96, 97 en 108 van toepassing.

3. Ten aanzien van wetgevingsvoorstellen kan de bevoegde commissie in het belang van een positieve afloop van de procedure besluiten het Parlement een interimverslag over het Commissievoorstel voor te leggen met een ontwerp-resolutie met aanbevelingen tot wijziging of tenuitvoerlegging van het desbetreffende voorstel.

Wanneer het Parlement ten minste één aanbeveling goedkeurt met dezelfde meerderheid als die welke is vereist voor de instemming, verzoekt de Voorzitter om verder overleg met de Raad.

De bevoegde commissie doet haar uiteindelijke aanbeveling betreffende de instemming van het Parlement in het licht van de resultaten van het overleg met de Raad.

DIALOOG TUSSEN DE SOCIALE PARTNERS

Artikel 87

Procedures met betrekking tot de dialoog tussen de sociale partners

1. De door de Commissie overeenkomstig artikel 138 van het EG-Verdrag opgestelde documenten, de door de sociale partners overeenkomstig artikel 139, lid 1 van het EG-Verdrag gesloten overeenkomsten en de door de Commissie overeenkomstig artikel 139, lid 2 van het EG-Verdrag ingediende voorstellen worden door de Voorzitter ter behandeling naar de bevoegde commissie verwezen.

2. Wanneer de sociale partners de Commissie in kennis stellen van hun wens het in artikel 139 van het EG-Verdrag bedoelde proces in te leiden, kan de bevoegde commissie een verslag opstellen over de inhoudelijke kant van de betreffende zaak.

3. Wanneer de sociale partners een overeenkomst hebben bereikt en gezamenlijk hebben verzocht de overeenkomst ten uitvoer te leggen bij besluit van de Raad op voorstel van de Commissie overeenkomstig artikel 139, lid 2 van het EG-Verdrag, dient de bevoegde commissie een ontwerp-resolutie in waarin wordt aanbevolen het verzoek al dan niet in te willigen.

CONTROLEBEVOEGDHEDEN

Artikel 88

Uitvoeringsbepalingen

1. Indien de Commissie het Parlement een ontwerp-uitvoeringsmaatregel voorlegt, verwijst de Voorzitter het desbetreffende document naar de commissie die bevoegd was voor het besluit waarvan de uitvoeringsmaatregelen zijn afgeleid.

2. De voorzitter van de bevoegde commissie of een ander daartoe aangewezen lid kan met de Commissie in dialoog treden. De bevoegde commissie kan het Parlement voorstellen

bezwaar te maken tegen de maatregel. Indien het Parlement bezwaar maakt tegen de maatregel, verzoekt de Voorzitter de Commissie de maatregel in te trekken of te wijzigen, dan wel volgens de toepasselijke wetgevingsprocedure een voorstel in te dienen.

3. Wordt een dergelijke maatregel aan de Raad en bijgevolg aan het Parlement voorgelegd, dan behandelt het Parlement deze overeenkomstig artikel 112, lid 2.

Artikel 89

Officiële codificatie van de communautaire wetgeving

1. Wanneer een voorstel van de Commissie houdende officiële codificatie van de communautaire wetgeving aan het Parlement wordt voorgelegd, wordt het verwezen naar de voor juridische zaken bevoegde commissie. Wanneer blijkt dat met het voorstel geen inhoudelijke wijziging wordt aangebracht in de bestaande communautaire wetgeving, is de procedure overeenkomstig artikel 158 van toepassing.

2. De voorzitter van de ten principale bevoegde commissie of de door deze commissie benoemde rapporteur kan deelnemen aan de behandeling en uitwerking van het voorstel inzake codificatie. De ten principale bevoegde commissie brengt in voorkomend geval vooraf advies uit.

3. In afwijking van het in artikel 158, lid 3 bepaalde mag de procedure zonder verslag over een voorstel tot officiële codificatie niet worden gevolgd, indien hiertegen bezwaar wordt gemaakt door de meerderheid van de leden van de voor juridische zaken bevoegde commissie of van de ten principale bevoegde commissie.

Artikel 90

Gevolgen van een verzuim van de Raad om na goedkeuring van zijn gemeenschappelijk standpunt een besluit te nemen in het kader van de samenwerkingsprocedure

Indien het Parlement het gemeenschappelijk standpunt van de Raad niet binnen drie of, met instemming van de Raad, vier maanden na mededeling van dit standpunt overeenkomstig artikel 252 van het EG-Verdrag heeft verworpen of geamendeerd, en indien de Raad nalaat de voorgestelde wetgeving in overeenstemming met het gemeenschappelijk standpunt goed te keuren, kan de Voorzitter, na raadpleging van de voor juridische zaken bevoegde commissie, namens het Parlement krachtens artikel 232 van het EG-Verdrag bij het Hof van Justitie een beroep tegen de Raad instellen.

Artikel 91

Beroep bij het Hof van Justitie

1. Binnen de in de Verdragen en in het Statuut van het Hof van Justitie gestelde termijnen voor beroep door de instellingen van de Europese Unie of door natuurlijke of rechtspersonen, onderwerpt het Parlement de communautaire wetgeving aan een onderzoek, teneinde na te gaan of zijn rechten volledig zijn geëerbiedigd.

2. De bevoegde commissie brengt, zo nodig mondeling, verslag uit aan het Parlement ingeval zij vermoedt dat de rechten van het Parlement zijn geschonden.

HOOFDSTUK IX

BEGROTINGSPROCEDURES

Artikel 92

Algemene begroting

Voor de behandeling van de algemene begroting van de Europese Unie en de aanvullende begrotingen worden bij wege van resolutie van het Parlement uitvoeringsvoorschriften vastgesteld, die met de financiële bepalingen van de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen in overeenstemming dienen te zijn; deze worden als bijlage bij dit Reglement gevoegd⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Zie bijlage IV.

Artikel 93

Verlening van kwijting aan de Commissie voor de uitvoering van de begroting

De bepalingen inzake de procedure voor de totstandkoming van het besluit inzake de verlening van kwijting aan de Commissie voor de uitvoering van de begroting, overeenkomstig de financiële bepalingen van de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen en het Financieel Reglement, zijn als bijlage bij dit Reglement gevoegd⁽²⁾. Deze bijlage wordt

⁽²⁾ Zie bijlage V.

overeenkomstig artikel 181, lid 2 van dit Reglement goedgekeurd.

tingscontrole bevoegde commissie en aan de andere betrokken commissies.

Artikel 94

Controle van het Parlement op de uitvoering van de begroting

1. Het Parlement controleert de uitvoering van de lopende begroting. Het wijst deze taak toe aan de ter zake van begro-

2. Het behandelt echter elk jaar, en wel vóór de eerste lezing van de ontwerpbegroting voor het volgende begrotingsjaar, de problemen in verband met de uitvoering van de lopende begroting, in voorkomend geval op basis van een door de bevoegde commissie ingediende ontwerpresolutie.

HOOFDSTUK X

VERDRAGEN

Artikel 95

Wijziging van het EGKS-Verdrag

1. De door de Commissie en de Raad op grond van artikel 95 van het EGKS-Verdrag uitgewerkte wijzigingsvoorstellen worden gelijktijdig met de akkoordverklaring van het Hof van Justitie vermenigvuldigd.

Deze documenten worden rondgedeeld en verwezen naar de bevoegde commissie. Het verslag van de commissie kan slechts concluderen tot aanneming of verworping van het wijzigingsvoorstel in zijn geheel.

2. Er kunnen geen amendementen worden ingediend en stemming in onderdelen is niet mogelijk. Het wijzigingsvoorstel in zijn geheel kan slechts worden aangenomen met een meerderheid van drie vierde van de uitgebrachte stemmen en een meerderheid van twee derde van de leden van het Parlement.

3. Ieder lid kan een ontwerpresolutie houdende een voorstel aan de Commissie en aan de Raad tot wijziging van het EGKS-Verdrag in het kader van artikel 95 van dit Verdrag indienen.

Deze ontwerpresolutie wordt vermenigvuldigd, rondgedeeld en verwezen naar de bevoegde commissie. Zij kan door het Parlement slechts worden aangenomen met een meerderheid van zijn leden.

Artikel 96

Toetredingsverdragen

1. Ieder verzoek van een Europese staat om lid te worden van de Europese Unie wordt voor behandeling verwezen naar de bevoegde commissie.

2. Het Parlement kan op voorstel van de bevoegde commissie, een fractie of ten minste tweeëndertig leden besluiten de Commissie en de Raad te verzoeken deel te nemen aan een debat alvorens de onderhandelingen met de staat die om toetreding heeft verzocht, een aanvang nemen.

3. Tijdens de onderhandelingen houden de Commissie en de Raad de bevoegde commissie regelmatig en volledig op de hoogte van de voortgang van de onderhandelingen, zo nodig op basis van vertrouwelijkheid.

4. In elk stadium van de onderhandelingen kan het Parlement op basis van een verslag van zijn bevoegde commissie aanbevelingen aannemen met het verzoek deze vóór de sluiting van een verdrag inzake de toetreding van een staat die om toetreding tot de Europese Unie heeft verzocht, in aanmerking te nemen. Voor dergelijke aanbevelingen is dezelfde meerderheid vereist als voor het verlenen van instemming.

5. Wanneer de onderhandelingen zijn voltooid, maar nog vóór de ondertekening van een overeenkomst, wordt de ontwerpovereenkomst voorgelegd aan het Parlement, dat zijn instemming moet verlenen.

6. Het besluit van het Parlement inzake het verlenen van instemming met een verzoek van een Europese staat lid te worden van de Europese Unie, wordt met meerderheid van zijn leden genomen op basis van een verslag van de bevoegde commissie.

HOOFDSTUK XI

**INTERNATIONALE OVEREENKOMSTEN, EXTERNE VERTEGENWOORDIGING VAN DE UNIE
EN GEMEENSCHAPPELIJK BUITENLANDS EN VEILIGHEIDSBELEID***Artikel 97***Internationale overeenkomsten**

1. Wanneer het voornemen bestaat onderhandelingen aan te knopen over de sluiting, hernieuwing of wijziging van een internationale overeenkomst, met inbegrip van overeenkomsten op specifieke gebieden zoals monetaire zaken of handel, draagt de bevoegde commissie er zorg voor dat de Commissie het Parlement volledig inlicht over haar aanbevelingen voor een onderhandelingsmandaat, zo nodig op basis van vertrouwelijkheid.

2. Het Parlement kan op voorstel van de bevoegde commissie, een fractie of ten minste tweeëndertig leden de Raad verzoeken geen toestemming te verlenen voor het aanknopen van de onderhandelingen zolang het zich niet op basis van een verslag van de bevoegde commissie heeft uitgesproken over het voorgestelde onderhandelingsmandaat.

3. Op het tijdstip waarop beoogd is de onderhandelingen te openen, wendt de bevoegde commissie zich tot de Commissie om zich op de hoogte te stellen van de gekozen rechtsgrondslag voor de sluiting van de internationale overeenkomsten als bedoeld in lid 1. De bevoegde commissie controleert de gekozen rechtsgrondslag overeenkomstig artikel 63. Indien de Commissie nalaat de rechtsgrondslag aan te geven of indien er sprake is van twijfel over de juistheid daarvan, is artikel 63 van toepassing.

4. Tijdens de onderhandelingen houden de Commissie en de Raad de bevoegde commissie regelmatig en volledig op de hoogte van de voortgang van de onderhandelingen, zo nodig op basis van vertrouwelijkheid.

5. In elk stadium van de onderhandelingen kan het Parlement op basis van een verslag van zijn bevoegde commissie, en na behandeling van elk overeenkomstig artikel 49 ingediend voorstel ter zake, aanbevelingen aannemen met het verzoek deze vóór de sluiting van de betreffende internationale overeenkomst in aanmerking te nemen.

6. Wanneer de onderhandelingen zijn voltooid, maar nog vóór de ondertekening van een overeenkomst, wordt de ontwerpovereenkomst voor advies of ter instemming aan het Parlement voorgelegd. Voor de procedure van instemming is artikel 86 van toepassing.

7. Het advies van het Parlement of zijn besluit inzake het verlenen van instemming met de sluiting, hernieuwing of wijziging van een door de Europese Gemeenschap gesloten internationale overeenkomst of financieel protocol, wordt uitgebracht, respectievelijk genomen, met een meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

8. Wanneer het advies van het Parlement negatief is, verzoekt de Voorzitter de Raad de betrokken overeenkomst niet te sluiten.

9. Wanneer het Parlement met een meerderheid van de uitgebrachte stemmen besluit geen instemming te verlenen voor een internationale overeenkomst, stelt de Voorzitter de Raad ervan op de hoogte dat de betreffende overeenkomst niet kan worden gesloten.

*Artikel 98***Procedures, uit hoofde van artikel 300 van het EG-Verdrag, voor voorlopige toepassing of opschorting van internationale akkoorden, of voor het bepalen van de standpunten die namens de Gemeenschap worden ingenomen in een lichaam dat is opgericht bij een internationaal akkoord**

Wanneer de Commissie en/of de Raad verplicht is/zijn het Parlement onverwijld en volledig te informeren overeenkomstig artikel 300, lid 2 van het EG-Verdrag, wordt ter plenaire vergadering een verklaring afgelegd en een debat gehouden. Het Parlement kan aanbevelingen doen overeenkomstig artikel 97 of 104.

*Artikel 99***Benoeming van de hoge vertegenwoordiger voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid**

1. Vóór de benoeming van de hoge vertegenwoordiger voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid, verzoekt de Voorzitter de fungerend voorzitter van de Raad voor het Parlement een verklaring af te leggen overeenkomstig artikel 21 van het EU-Verdrag. De Voorzitter verzoekt tevens de voorzitter van de Commissie een verklaring af te leggen.

2. Bij de benoeming van de nieuwe hoge vertegenwoordiger voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid, overeenkomstig artikel 207, lid 2 van het EG-Verdrag, en alvorens deze zijn ambt officieel aanvaardt, verzoekt de Voorzitter de hoge vertegenwoordiger een verklaring af te leggen voor en vragen te beantwoorden van de bevoegde commissie.

3. Het Parlement kan een aanbeveling doen naar aanleiding van de verklaring en antwoorden als bedoeld in de leden 1 en 2, alsook op initiatief van de bevoegde commissie, dan wel overeenkomstig artikel 49.

Artikel 100

Benoeming van speciale vertegenwoordigers voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid

1. Indien de Raad voornemens is een speciale vertegenwoordiger overeenkomstig artikel 18, lid 5 van het EU-Verdrag te benoemen, verzoekt de Voorzitter, op verzoek van de bevoegde commissie, de Raad een verklaring af te leggen en vragen te beantwoorden over het mandaat, de doelstellingen en andere relevante zaken die verband houden met de taak en rol van de speciale vertegenwoordiger.

2. Zodra de speciale vertegenwoordiger is benoemd, maar alvorens deze zijn functie aanvaardt, kan hij worden verzocht in de bevoegde commissie een verklaring af te leggen en vragen te beantwoorden.

3. Binnen drie maanden na de hoorzitting kan de bevoegde commissie overeenkomstig artikel 49 een aanbeveling voorstellen die rechtstreeks betrekking heeft op de afgelegde verklaring en gegeven antwoorden. Artikel 62, lid 5 is van toepassing.

4. De speciale vertegenwoordiger wordt verzocht het Parlement volledig en regelmatig op de hoogte te houden van de praktische uitvoering van zijn mandaat.

Artikel 101

Verklaringen van de hoge vertegenwoordiger voor het gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid en andere speciale vertegenwoordigers

1. De hoge vertegenwoordiger voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid kan worden verzocht een verklaring af te leggen. Artikel 37 is van toepassing.

2. De hoge vertegenwoordiger wordt ten minste vier maal per jaar verzocht vergaderingen van de bevoegde commissie bij te wonen, een verklaring af te leggen en vragen te beantwoorden. De hoge vertegenwoordiger kan ook bij andere gelegenheden worden uitgenodigd, wanneer de commissie zulks nodig acht of op eigen initiatief.

3. Wanneer de Raad een speciale vertegenwoordiger met een mandaat voor specifieke beleidsvraagstukken heeft benoemd, kan hij op initiatief van het Parlement dan wel op eigen initiatief worden verzocht in de bevoegde commissie een verklaring af te leggen.

Artikel 102

Internationale vertegenwoordiging

1. Bij de benoeming van een hoofd van een externe delegatie van de Commissie kan de kandidaat worden verzocht te verschijnen voor het bevoegde orgaan van het Parlement om een verklaring af te leggen en vragen te beantwoorden.

2. Binnen drie maanden na de in lid 1 bedoelde hoorzitting kan de bevoegde commissie een resolutie goedkeuren dan wel een aanbeveling doen die rechtstreeks betrekking heeft op de afgelegde verklaring en gegeven antwoorden. Artikel 62, lid 5 is van toepassing.

Artikel 103

Raadpleging van en informatieverstrekking aan het Parlement in het kader van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid

1. Wanneer het Parlement overeenkomstig artikel 21 van het EU-Verdrag wordt geraadpleegd, wordt de zaak verwezen naar de bevoegde commissie, die overeenkomstig artikel 104 van het Reglement aanbevelingen kan doen.

2. De betrokken commissies stellen alles in het werk om ervoor te zorgen dat de hoge vertegenwoordiger voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid, de Raad en de Commissie hen regelmatig en tijdig op de hoogte stellen van de ontwikkeling en de toepassing van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid van de Unie, van de geraamde kosten telkens wanneer een besluit met financiële gevolgen op het gebied van het GBVB wordt genomen, en van andere financiële overwegingen die verband houden met de

uitvoering van GBVB-acties. Op verzoek van de Commissie, de Raad of de hoge vertegenwoordiger kan een commissie bij wijze van uitzondering besluiten met gesloten deuren te beraadslagen.

3. Jaarlijks wordt een debat gehouden over het door de Raad opgestelde document met de voornaamste aspecten en fundamentele keuzen op het gebied van het GBVB, met inbegrip van de financiële gevolgen ervan voor de begroting van de Europese Unie. De procedures van artikel 37 zijn van toepassing.

(Zie eveneens de interpretatie onder artikel 49.)

Artikel 104

Aanbevelingen in het kader van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid

1. De ter zake van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid bevoegde commissie kan, met toestemming van de Conferentie van voorzitters of op grond van een ontwerp in de zin van artikel 49, aanbevelingen aan de Raad uitwerken op de beleidsterreinen waarvoor zij bevoegd is.

2. In spoedeisende gevallen kan de in het eerste lid bedoelde toestemming worden verleend door de Voorzitter, welke eveneens toestemming kan verlenen voor een spoedvergadering van de betrokken commissie.

3. Tijdens het proces ter goedkeuring van deze aanbevelingen, die in schriftelijke vorm in stemming worden gebracht, is artikel 117 niet van toepassing en kunnen mondelinge amendementen worden ingediend.

Niet-toepassing van artikel 117 is uitsluitend in commissievergaderingen en in geval van urgentie mogelijk. Tijdens niet dringend verklaarde commissievergaderingen en tijdens plenaire vergaderingen kan niet worden afgeweken van het bepaalde in artikel 117.

De bepaling dat mondelinge amendementen kunnen worden ingediend houdt in dat er geen bezwaar kan worden gemaakt tegen het in stemming brengen van mondelinge amendementen tijdens commissievergaderingen.

4. De aldus tot stand gekomen aanbevelingen worden ingeschreven op de agenda van de eerste vergaderperiode volgend op de indiening ervan. In spoedeisende gevallen kunnen bij besluit van de Voorzitter aanbevelingen worden ingeschreven op de agenda van een lopende vergaderperiode. De aanbevelingen worden geacht te zijn aangenomen tenzij vóór het begin van de vergaderperiode een tiende van de leden van het Parlement schriftelijk hiertegen bezwaar heeft gemaakt; in dat geval worden de aanbevelingen van de commissie in dezelfde vergaderperiode ter plenaire vergadering behandeld en wordt elke aanbeveling in haar geheel in stemming gebracht. Een fractie of ten minste tweëndertig leden kunnen amendementen indienen.

HOOFDSTUK XII

POLITIËLE EN JUSTITIËLE SAMENWERKING IN STRAFZAKEN

Artikel 105

Raadpleging van en informatieverstrekking aan het Parlement op het gebied van politieke en justitiële samenwerking in strafzaken

1. De bevoegde commissie ziet erop toe dat het Parlement volledig en regelmatig wordt geïnformeerd over de activiteiten betreffende deze samenwerking en dat zijn adviezen naar behoren in aanmerking worden genomen wanneer de Raad gemeenschappelijke standpunten vaststelt waarin, overeenkomstig artikel 34, lid 2, sub a) van het EU-Verdrag, de aanpak van de Unie ten aanzien van een bepaalde aangelegenheid wordt omschreven.

2. Op verzoek van de Commissie of de Raad kan een commissie bij wijze van uitzondering besluiten met gesloten deuren te beraadslagen.

3. Voor het debat als bedoeld in artikel 39, lid 3 van het EU-Verdrag gelden de bepalingen van artikel 37, leden 2, 3 en 4 van het Reglement.

Artikel 106

Raadpleging van het Parlement op het gebied van politieke en justitiële samenwerking in strafzaken

Raadpleging van het Parlement uit hoofde van artikel 34, lid 2, sub b), c) en d) van het EU-Verdrag vindt plaats overeenkomstig de artikelen 58, 60, 62, 63 en 67 van het Reglement.

In voorkomend geval wordt de behandeling van het voorstel ten laatste ingeschreven op de agenda van de plenaire vergadering die onmiddellijk voorafgaat aan de datum waarop de overeenkomstig artikel 39, lid 1 van het EU-Verdrag vastgestelde termijn verstrijkt.

Artikel 107

Aanbevelingen op het gebied van politieke en justitiële samenwerking in strafzaken

1. De voor de diverse aspecten van de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken bevoegde commissie kan, met toestemming van de Conferentie van voorzitters of op grond van een ontwerp in de zin van artikel 49, aanbevelingen aan de Raad uitwerken op de beleidsterreinen waarvoor zij bevoegd is.

2. In spoedeisende gevallen kan de in lid 1 bedoelde toestemming worden verleend door de Voorzitter, welke eveneens toestemming kan verlenen voor een spoedvergadering van de betrokken commissie.

3. De aldus tot stand gekomen aanbevelingen worden ingeschreven op de agenda van de eerste vergaderperiode volgende op de indiening ervan.

(Zie eveneens de interpretatie onder artikel 49.)

HOOFDSTUK XIII

CONSTATERING VAN EEN ERNSTIGE EN VOORTDURENDE SCHENDING DOOR EEN LID-STAAT VAN DE BEGINSELEN WELKE DE LIDSTATEN GEMEEN HEBBEN (VRIJHEID, DEMOCRATIE, EERBIEDIGING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS EN DE FUNDAMENTELE VRIJHEIDEN, EN DE RECHTSSTAAT)

Artikel 108

Constatering van een schending

1. Op verzoek van een tiende van zijn leden kan het Parlement een debat en stemming houden over een ontwerpresolutie waarin de Commissie verzocht wordt het in artikel 7, lid 1 van het EU-Verdrag bedoelde initiatief te nemen. De Conferentie van voorzitters kan eerst het advies inwinnen van de bevoegde commissie.

2. De Voorzitter doet het Parlement mededeling van de ontvangst van een verzoek van de Raad om instemming met een krachtens artikel 7, lid 1 van het EU-Verdrag ingediend voorstel, tezamen met de door de lidstaat ingediende opmerkingen. Tegelijkertijd doet de Voorzitter het Parlement een voorstel voor het tijdstip van stemming. Dit tijdstip mag niet eerder vallen dan een maand na de kennisgeving van de ontvangst van het verzoek, uitgezonderd in dringende en gerechtvaardigde omstandigheden.

3. Voor de verlening van instemming door het Parlement is een twee derde meerderheid van de uitgebrachte stemmen vereist die de meerderheid van de leden van het Parlement vertegenwoordigt.

4. De bevoegde commissie kan, op voorstel van de Conferentie van voorzitters, besluiten een begeleidende ontwerpresolutie in te dienen, waarin het standpunt van het Parlement inzake passende sancties en inzake de criteria voor latere wijziging of intrekking daarvan uiteen wordt gezet.

5. De bevoegde commissie ziet erop toe dat het Parlement volledig op de hoogte wordt gehouden van en zo nodig wordt geraadpleegd over alle follow-up-maatregelen naar aanleiding van zijn overeenkomstig lid 3 verleende instemming. De Raad wordt verzocht eventuele ontwikkelingen toe te lichten. Aan de hand van een met toestemming van de Conferentie van voorzitters te formuleren voorstel van de bevoegde commissie kan het Parlement aanbevelingen aan de Raad aannemen.

HOOFDSTUK XIV

NAUWERE SAMENWERKING

Artikel 109

Procedures binnen het Parlement

1. Voorstellen van de Commissie voor nauwere samenwerking tussen lidstaten worden door de Voorzitter ter behandeling naar de bevoegde commissie verwezen. De artikelen 60 en 63 t/m 72 zijn van toepassing.

2. De bevoegde commissie vergewist zich van de verenigbaarheid daarvan met artikel 11 van het EG-Verdrag, de artikelen 40, 43 en 44 van het EU-Verdrag en het bepaalde in het Protocol tot opneming van het Schengen-acquis in het kader van de Europese Unie.

3. Besluiten die nadien in het kader van nauwere samenwerking, zodra deze is aangegaan, worden voorgesteld, worden door het Parlement volgens dezelfde procedures behandeld als wanneer er geen sprake is van nauwere samenwerking.

HOOFDSTUK XV

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN HET PARLEMENT

*Artikel 110***Ontwerpagenda**

1. Voor elke vergaderperiode wordt de ontwerpagenda door de Conferentie van voorzitters opgesteld aan de hand van de aanbevelingen van de Conferentie van commissievoorzitters en met inachtneming van het overeengekomen jaarlijks programma van de wetgevende werkzaamheden als bedoeld in artikel 57.

De Commissie en de Raad kunnen op uitnodiging van de Voorzitter aan de beraadslagingen van de Conferentie van voorzitters over de ontwerpagenda deelnemen.

2. In de ontwerpagenda kan voor sommige te behandelen punten het tijdstip van stemming worden vastgesteld.

3. Voor debatten over actuele, dringende en bijzonder belangrijke kwesties als bedoeld in artikel 50 kunnen een of twee perioden met een totale duur van ten hoogste drie uur op de ontwerpagenda worden uitgetrokken.

4. De definitieve ontwerpagenda wordt uiterlijk drie uur vóór het begin van de vergaderperiode aan de leden rondgedeeld.

*Artikel 111***Aanneming en wijziging van de agenda**

1. Aan het begin van iedere vergaderperiode spreekt het Parlement zich uit over de definitieve ontwerpagenda. Voorstellen tot wijziging kunnen door een commissie, een fractie of ten minste tweeëndertig leden worden ingediend. Deze voorstellen moeten uiterlijk één uur voor de opening van de vergaderperiode in het bezit van de Voorzitter zijn. De Voorzitter kan voor ieder voorstel de indiener ervan, een voorstander en een tegenstander het woord verlenen. De spreektijd bedraagt ten hoogste één minuut.

2. Wanneer de agenda is aangenomen kan deze niet meer worden gewijzigd, behalve bij toepassing van het bepaalde in de artikelen 112 en 143 t/m 147 of op voorstel van de Voorzitter.

Een tot wijziging van de agenda strekkend voorstel van orde dat wordt verworpen, kan tijdens dezelfde vergaderperiode niet nogmaals worden ingediend.

3. Voordat de Voorzitter de vergadering sluit, doet hij aan het Parlement mededeling van de dag, de tijd en de agenda van de volgende vergadering.

*Artikel 112***Urgentverklaring**

1. Een verzoek om een beraadslaging over een voorstel waarover het Parlement overeenkomstig artikel 60, lid 1 advies moet uitbrengen, urgent te verklaren, kan aan het Parlement worden gedaan door de Voorzitter, een commissie, ten minste tweeëndertig leden, een fractie, de Commissie of de Raad. Dit verzoek moet schriftelijk worden ingediend en met redenen worden omkleed.

2. Zodra een verzoek om een beraadslaging urgent te verklaren bij de Voorzitter is ingediend, stelt deze het Parlement hiervan in kennis. De stemming over dit verzoek vindt plaats aan het begin van de vergadering onmiddellijk volgend op die tijdens welke het verzoek is bekendgemaakt mits het voorstel waarop het verzoek betrekking heeft in de officiële talen is rondgedeeld. Wanneer er verschillende verzoeken om een beraadslaging over hetzelfde onderwerp urgent te verklaren worden ingediend, geldt de inwilliging of de verwerping van het verzoek om urgentverklaring voor alle verzoeken die op dat onderwerp betrekking hebben.

3. Vóór de stemming kan slechts het woord worden verleend aan de indiener van het verzoek, een voorstander, een tegenstander, alsmede de voorzitter en/of de rapporteur van de bevoegde commissie, ieder gedurende ten hoogste drie minuten.

4. De urgentverklaring van de beraadslaging brengt mede dat deze met voorrang op de agenda wordt ingeschreven. De Voorzitter bepaalt het tijdstip van de beraadslaging en de stemming.

5. Beraadslaging volgens de urgentieprocedure kan plaatsvinden zonder verslag overeenkomstig artikel 158, lid 1, of bij uitzondering op basis van een mondeling verslag van de bevoegde commissie.

*Artikel 113***Gecombineerde behandeling**

Te allen tijde kan besloten worden tot een gecombineerde behandeling van gelijksoortige of inhoudelijk samenhangende onderwerpen.

*Artikel 114***Procedure zonder debat**

1. Indien de bevoegde commissie het Parlement verzoekt haar verslag zonder debat aan te nemen of indien de bevoegde commissie zonder verslag overeenkomstig artikel 158, lid 1 of volgens de vereenvoudigde procedure overeenkomstig artikel 158, lid 2 inzake een voorstel van de Commissie haar standpunt heeft bepaald, wordt dit voorstel, respectievelijk het desbetreffende verslag op de ontwerpagenda van de eerstvolgende vergaderperiode na het besluit van de commissie geplaatst.

2. Over het voorstel van de Commissie en, in voorkomend geval, over de in het verslag vervatte ontwerp-wetgevingsresolu-

tie wordt zonder debat gestemd, tenzij door ten minste tweeëndertig leden van het Parlement van tevoren hiertegen bezwaar wordt gemaakt. In dit laatste geval wordt het verslag met debat op de ontwerpagenda van een van de volgende vergaderperiodes geplaatst. Indien echter was besloten de procedure zonder verslag krachtens artikel 158, lid 1 toe te passen, wordt het voorstel van de Commissie voor een nieuwe behandeling naar de bevoegde commissie terugverwezen.

De procedure zonder debat is van toepassing wanneer de bevoegde commissie geen amendementen heeft ingediend of wanneer elk van de ingediende amendementen is aangenomen met minder dan vier stemmen tegen.

*Artikel 115***Termijnen**

Behoudens in geval van urgentie als bedoeld in de artikelen 50 en 112, kunnen de beraadslaging en stemming over een tekst slechts worden geopend indien deze ten minste vierentwintig uur van tevoren is rondgedeeld.

HOOFDSTUK XVI**ALGEMENE REGELS VOOR HET VERLOOP VAN DE VERGADERINGEN***Artikel 116***Toegang tot de vergaderzaal**

1. Buiten de leden van het Parlement, de leden van de Commissie en de Raad, de secretaris-generaal van het Parlement, de aldaar dienstdoende personeelsleden en de deskundigen of ambtenaren van de Europese Unie, mag niemand de vergaderzaal betreden.

2. Alleen houders van een daartoe op regelmatige wijze door de Voorzitter of de secretaris-generaal van het Parlement afgegeven kaart worden tot de tribune toegelaten.

3. Het publiek dat tot de tribune is toegelaten, moet blijven zitten en zwijgen. Eenieder die tekenen van goed- of afkeuring geeft, wordt onmiddellijk door de bodes verwijderd.

*Artikel 117***Gebruik van talen**

1. Alle stukken van het Parlement worden gesteld in de officiële talen.

2. De uiteenzettingen in een der officiële talen worden gelijktijdig vertolkt in elk van de andere officiële talen en in iedere andere taal welke het Bureau noodzakelijk acht.

Wanneer na de bekendmaking van de uitslag van een stemming blijkt dat de teksten in de onderscheiden talen niet overeenkomen, beslist de Voorzitter over de geldigheid van de bekendgemaakte uitslag van de stemming, op grond van artikel 138, lid 5. Indien hij deze uitslag geldig verklaart, bepaalt hij welke versie geacht wordt te zijn aangenomen. De oorspronkelijke versie kan echter niet als algemene regel als de officiële tekst gelden, aangezien het kan voorkomen dat alle andere talen afwijken van de oorspronkelijke tekst.

*Artikel 118***Ronddeling van documenten**

Documenten waarop de beraadslagingen en besluiten van het Parlement zijn gebaseerd, worden vermenigvuldigd en aan de leden rondgedeeld. De lijst van deze documenten wordt in de notulen van de vergaderingen van het Parlement gepubliceerd.

Onverminderd de bepalingen van de eerste alinea hebben de leden en fracties rechtstreeks toegang tot het interne informatiesysteem van het Parlement voor het raadplegen van alle niet-vertrouwelijke voorbereidende documenten (ontwerpverslagen, ontwerpaanbevelingen, ontwerpadviezen, werkdocumenten, ter commissie ingediende amendementen).

*Artikel 119***Verlening van het woord en onderwerp van de uiteenzetting**

1. Een lid mag alleen het woord nemen indien de Voorzitter hem dit heeft verleend. De spreker voert het woord vanaf zijn plaats en richt zich tot de Voorzitter; de Voorzitter kan hem verzoeken vanaf het spreekgestoelte te spreken.

2. Indien een spreker van het onderwerp afdwaalt, roept de Voorzitter hem tot de orde. Indien een spreker tweemaal in een beraadslaging tot de orde is geroepen, kan de Voorzitter hem de derde maal voor de verdere beraadslaging over hetzelfde onderwerp het woord ontnemen.

3. Onverminderd zijn andere disciplinaire bevoegdheden, kan de Voorzitter de uiteenzettingen van leden die niet te voren het woord hebben verkregen of die blijven doorspreken nadat de hun toegestane spreektijd is verstreken uit de verslagen van de vergaderingen doen schrappen.

4. Een spreker mag niet in de rede worden gevallen, behalve door de Voorzitter. Hij kan echter, met toestemming van de Voorzitter, zijn rede onderbreken om aan een ander lid, de Commissie of de Raad gelegenheid te geven hem een vraag te stellen over een bijzonder punt van zijn uiteenzetting.

*Artikel 120***Verdeling van de spreektijd**

1. De Conferentie van voorzitters kan met het oog op het verloop van een beraadslaging voorstellen de spreektijd te verdelen. Het Parlement beslist zonder debat over dit voorstel.

2. De spreektijd wordt op grond van de volgende criteria verdeeld:

- a) een eerste gedeelte van de spreektijd wordt gelijkelijk over alle fracties verdeeld;
- b) een tweede gedeelte van de spreektijd wordt over de fracties verdeeld naar verhouding van hun ledental;
- c) de niet-ingeschrevenen krijgen collectief een spreektijd toegewezen, gebaseerd op de overeenkomstig het bepaalde in sub a) en b) aan elk der fracties toebedeelde gedeelten.

3. Indien voor verschillende agendapunten een collectieve spreektijd wordt toegewezen, delen de fracties aan de Voorzitter mede, welk gedeelte van hun respectieve spreektijd voor elk van deze agendapunten zal worden gebruikt. De Voorzitter ziet erop toe dat deze spreektijd niet wordt overschreden.

4. De spreektijd is beperkt tot één minuut voor opmerkingen over de notulen, voorstellen van orde en wijzigingen van de definitieve ontwerpagenda of van de agenda.

*Artikel 121***Spreekerslijst**

1. De leden die het woord vragen, worden op de sprekerslijst ingeschreven in de volgorde van aanmelding.

2. De Voorzitter verleent het woord, waarbij hij er zoveel mogelijk voor zorgt dat sprekers van verschillende politieke richting en in de verschillende talen bij afwisseling aan het woord komen.

3. Op hun verzoek kan echter aan de rapporteur van de bevoegde commissie en aan de fractievoorzitters die namens hun fractie het woord voeren, of aan sprekers die hen vervangen, bij voorrang het woord worden verleend.

4. Niemand kan zonder toestemming van de Voorzitter meer dan tweemaal over hetzelfde onderwerp het woord voeren.

De voorzitter en de rapporteur van de betrokken commissies worden echter op hun verzoek gehoord; de Voorzitter bepaalt hun spreektijd.

5. De leden van de Commissie en de Raad worden tijdens het debat over een verslag in de regel onmiddellijk gehoord na de toelichting door de rapporteur. Verder worden de leden van de Commissie en de Raad op hun verzoek gehoord.

Worden er na de algemene beraadslaging amendementen ingediend waarover de Commissie haar standpunt niet heeft kunnen uiteenzetten, dan kan zij dit doen vóór de opening van de stemming over het voorstel waarop de amendementen zijn ingediend.

Artikel 122

Persoonlijke feiten

1. Leden die het woord vragen voor een persoonlijk feit, worden gehoord nadat het aan de orde zijnde agendapunt is afgehandeld of op het moment van de goedkeuring van de notulen van de vergadering waarop het verzoek om over een persoonlijk feit te mogen spreken, betrekking heeft.

Spreker mag niet over het behandelde onderwerp spreken, doch slechts uitlatingen die bij de beraadslaging op zijn persoon betrekking hadden of hem ten onrechte toegeschreven meningen tegenspreken of rechtzetten, dan wel eigen uiteenzettingen verduidelijken.

2. Behoudens andersluidend besluit van het Parlement, mag een verklaring betreffende een persoonlijk feit niet langer dan drie minuten duren.

Artikel 123

Handhaving van de orde in de vergadering

1. De Voorzitter roept een lid dat de orde in de vergadering verstoort, tot de orde.

2. Bij herhaling roept de Voorzitter het opnieuw tot de orde en in dit geval wordt hiervan aantekening gemaakt in de notulen.

3. Bij een tweede herhaling kan de Voorzitter het voor de verdere duur van de vergadering de toegang tot de vergaderzaal ontzeggen. De secretaris-generaal ziet erop toe dat deze tuchtmaatregel onmiddellijk ten uitvoer wordt gelegd, daarbij bijgestaan door de parlementaire bodes en, zo nodig, de veiligheidsdienst.

Artikel 124

Uitsluiting van leden

1. In zeer ernstige gevallen van ordeverstoring kan de Voorzitter na een plechtige waarschuwing onmiddellijk of uiterlijk tijdens de volgende vergaderperiode aan het Parlement voorstellen zijn afkeuring over het gedrag van het lid uit te spreken, hetgeen van rechtswege meebrengt dat het lid de vergaderzaal onmiddellijk moet verlaten en daarin gedurende een termijn van twee tot vijf dagen niet mag terugkeren.

2. Het Parlement neemt het besluit tot deze tuchtmaatregel op het door de Voorzitter vastgestelde tijdstip tijdens de vergadering waarop de hieraan ten grondslag liggende feiten zich hebben voorgedaan of uiterlijk tijdens de volgende vergaderperiode. Het betrokken lid heeft het recht om vóór de stemming door het Parlement te worden gehoord. Zijn spreektijd bedraagt ten hoogste vijf minuten.

3. Over de aangevraagde tuchtmaatregel wordt zonder beraadslaging elektronisch gestemd. Verzoeken overeenkomstig artikel 126, lid 3, alsmede overeenkomstig artikel 134, lid 1 zijn niet ontvankelijk.

Artikel 125

Ordeverstoring

Wanneer de orde in het Parlement zodanig verstoord wordt dat de voortzetting van de beraadslaging in gevaar wordt gebracht, schorst de Voorzitter de vergadering voor bepaalde tijd om de orde te herstellen of sluit hij haar. Kan hij zich geen gehoor meer verschaffen, dan verlaat hij de voorzitterszetel; de vergadering wordt daardoor geschorst. De Voorzitter roept op tot hervatting van de vergadering.

HOOFDSTUK XVII

QUORUM EN STEMMINGEN

Artikel 126

Quorum

1. Het Parlement kan altijd, ongeacht het aantal aanwezige leden, beraadslagen, zijn agenda vaststellen en de notulen goedkeuren.

2. Het quorum is bereikt wanneer een derde van de leden van het Parlement in de vergaderzaal aanwezig is.

3. Elke stemming is geldig, ongeacht het aantal stemmers, tenzij de Voorzitter op een van te voren door ten minste tweeëndertig leden ingediend verzoek bij de stemming vaststelt dat het quorum niet is bereikt. Indien de stemming uitwijst dat het quorum niet is bereikt, wordt de stemming op de agenda van de volgende vergadering geplaatst.

Een verzoek om vaststelling van het quorum kan slechts door ten minste tweeëndertig leden worden gedaan. Een namens een fractie ingediend verzoek is niet ontvankelijk.

Bij de vaststelling van de uitslag van de stemming moeten overeenkomstig lid 2 alle in de vergaderzaal aanwezige leden en overeenkomstig lid 4 alle leden die om vaststelling van het quorum hebben verzocht, worden meegerekend. Hierbij kan de elektronische steminstallatie niet worden gebruikt. De deuren van de vergaderzaal mogen niet worden gesloten.

Is het voor het quorum vereiste aantal leden niet aanwezig, dan maakt de Voorzitter de uitslag van de stemming niet bekend, doch stelt hij vast dat het quorum niet is bereikt.

Lid 3, laatste zin, is niet van toepassing op voorstellen van orde, doch uitsluitend op stemmingen over de zaak die wordt behandeld.

4. De leden die hebben verzocht om vaststelling van het quorum worden bij het tellen van de aanwezigen als bedoeld in lid 2 meegerekend, ook als zij niet meer in de vergaderzaal aanwezig zijn.

5. Wanneer minder dan tweeëndertig leden aanwezig zijn, kan de Voorzitter vaststellen dat het quorum niet is bereikt.

Artikel 127

Stemprocedure

1. Bij stemmingen over verslagen past het Parlement de volgende procedure toe:

- a) eerst stemming over de eventuele amendementen op de tekst waarop het verslag van de bevoegde commissie betrekking heeft,
- b) daarna stemming over de eventueel gewijzigde tekst in zijn geheel,
- c) vervolgens stemming over de amendementen op de ontwerpresolutie c.q. ontwerpwetgevingsresolutie,
- d) ten slotte stemming over de ontwerpresolutie c.q. ontwerp-wetgevingsresolutie in haar geheel (eindstemming).

Het Parlement stemt niet over de in het verslag vervatte toelichting.

(Voor de stemming over een advies, zie de interpretatie onder artikel 165.)

2. De volgende procedure is van toepassing op de tweede lezing:

- a) indien geen voorstel tot verwerping of wijziging van het gemeenschappelijk standpunt van de Raad is ingediend, wordt het gemeenschappelijk standpunt overeenkomstig artikel 78 geacht te zijn goedgekeurd;
- b) een voorstel tot verwerping van het gemeenschappelijk standpunt wordt vóór eventuele amendementen in stemming gebracht (zie artikel 79, lid 1);

c) indien meerdere amendementen zijn ingediend op het gemeenschappelijk standpunt, brengt de Voorzitter deze in stemming in de volgorde als uiteengezet in artikel 130;

d) indien het Parlement heeft gestemd over een voorstel tot amendering van het gemeenschappelijk standpunt, kan een verdere stemming over de tekst in zijn geheel nog slechts overeenkomstig artikel 79, lid 2 worden gehouden.

3. De procedure van artikel 83 is van toepassing op derde lezingen.

4. Bij de stemming zijn slechts korte uiteenzettingen van de rapporteur betreffende het standpunt van zijn commissie ten aanzien van de in stemming gebrachte amendementen toegestaan.

Artikel 128

Staking van stemmen

1. Ingeval de stemmen staken bij een stemming overeenkomstig artikel 127, lid 1, sub b) of sub d) wordt de tekst in zijn geheel terugverwezen naar de commissie. Dit geldt ook voor stemmingen overeenkomstig de artikelen 6 en 7 en bij eindstemmingen overeenkomstig de artikelen 152 en 168, met dien verstande dat voor wat betreft de laatste twee artikelen de Conferentie van voorzitters terugverwijst.

2. Ingeval de stemmen staken bij stemming over de agenda in haar geheel (artikel 111) of de notulen in hun geheel (artikel 148), of over een tekst die in onderdelen in stemming is gebracht overeenkomstig artikel 131, wordt de tekst geacht te zijn aangenomen.

3. In alle andere gevallen van staking van stemmen, onverminderd de artikelen die een gekwalificeerde meerderheid vereisen, wordt de in stemming gebrachte tekst of het in stemming gebrachte voorstel geacht te zijn verworpen.

Artikel 129

Uitgangspunten bij de stemming

1. Uitgangspunt bij de stemming over verslagen is een aanbeveling van de ten principale bevoegde commissie. De commissie kan haar voorzitter en rapporteur met deze taak belasten.

2. De commissie kan aanbevelen alle of meerdere amendementen en bloc in stemming te brengen, deze aan te nemen of te verwerpen of deze te annuleren.

Zij kan ook compromisamendementen voorstellen.

3. Wanneer de commissie een stemming en bloc aanbeveelt, worden de desbetreffende amendementen eerst en bloc in stemming gebracht.

4. Wanneer een compromisamendement wordt voorgesteld, wordt dat bij voorrang in stemming gebracht.

5. Over een amendement waarvoor om hoofdelijke stemming is verzocht, wordt apart gestemd.

6. Stemming in onderdelen is niet mogelijk bij een stemming en bloc of bij een stemming over een compromisamendement.

Artikel 130

Volgorde van de stemming over amendementen

1. Amendementen worden behandeld vóór de tekst waarop zij betrekking hebben en worden vóór deze tekst in stemming gebracht.

2. Indien twee of meer amendementen die elkaar uitsluiten op hetzelfde gedeelte van de tekst betrekking hebben, gaat het amendement dat het verst van de oorspronkelijke tekst afwijkt vóór en moet het eerst in stemming worden gebracht. Aanneeming ervan brengt mede dat de andere amendementen zijn verworpen. Indien het wordt verworpen, wordt het amendement dat alsdan voorgaat in stemming gebracht en zo vervolgens alle overige amendementen. In geval van twijfel over de voorrang beslist de Voorzitter. Indien alle amendementen worden verworpen, wordt de oorspronkelijke tekst geacht te zijn aangenomen, tenzij binnen de gestelde termijn om aparte stemming is verzocht.

3. De Voorzitter kan eerst de oorspronkelijke tekst in stemming brengen of bij de stemming een minder ver van de oorspronkelijke tekst afwijkend amendement laten gaan vóór het amendement dat het verst van deze tekst afwijkt.

Indien één van deze teksten de meerderheid behaalt, vervallen alle andere op dezelfde tekst betrekking hebbende amendementen.

4. Bij uitzondering kunnen, op voorstel van de Voorzitter, amendementen die na sluiting van de beraadslaging worden ingediend, in stemming worden gebracht wanneer het compromisamendementen betreft of indien er technische problemen gerezen zijn. De Voorzitter heeft de goedkeuring van het Parlement nodig voor het in stemming brengen van dergelijke amendementen.

Ingevolge artikel 140, lid 3 staat de ontvankelijkheid van de amendementen ter beoordeling van de Voorzitter. Wanneer compromisamendementen worden ingediend na de sluiting van de beraadslaging overeenkomstig artikel 130, lid 4 beslist de Voorzitter van geval tot geval over hun ontvankelijkheid, waarbij hij zich ervan vergewist of het wel degelijk een compromisamendement betreft.

Als algemeen ontvankelijkheidscriterium kan gelden dat:

- *de compromisamendementen in de regel geen betrekking mogen hebben op onderdelen van de tekst waarop vóór het verstrijken van de termijn voor de indiening van amendementen geen amendementen zijn ingediend;*
- *de compromisamendementen in de regel uitgaan van de fracties, de voorzitters of rapporteurs van de betrokken commissies, of de indieners van andere amendementen;*
- *de compromisamendementen in de regel de intrekking van andere amendementen over hetzelfde punt tot gevolg hebben.*

Alleen de Voorzitter kan voorstellen compromisamendementen in aanmerking te nemen. Voor het in stemming brengen van het amendement heeft de Voorzitter de toestemming nodig van het Parlement, waaraan hij de vraag stelt of er bezwaren bestaan tegen het in stemming brengen van het betrokken compromisamendement. Zo ja, dan beslist het Parlement met gewone meerderheid van de aanwezige leden.

5. Als de bevoegde commissie een reeks amendementen heeft ingediend op de tekst waarop het verslag betrekking heeft, brengt de Voorzitter deze en bloc in stemming, behalve wanneer een fractie of ten minste tweeëndertig leden om stemming in onderdelen hebben verzocht of wanneer andere amendementen zijn ingediend.

6. De Voorzitter kan andere amendementen en bloc in stemming brengen als ze elkaar aanvullen. In dat geval volgt hij de procedure van lid 5.

7. De Voorzitter kan na de aanneming of verworping van een bepaald amendement besluiten andere amendementen met

vergelijkbare strekking of doeleinden en bloc in stemming te brengen. De Voorzitter kan de instemming van het Parlement vragen alvorens daartoe over te gaan.

Een dergelijke reeks amendementen kan betrekking hebben op verschillende gedeelten van de oorspronkelijke tekst.

8. Wanneer door verschillende leden twee of meer identieke amendementen worden ingediend, worden deze als één amendement in stemming gebracht.

Artikel 131

Stemming in onderdelen

1. Wanneer de in stemming te brengen tekst verschillende bepalingen bevat, betrekking heeft op verschillende onderwerpen of te splitsen is in verschillende delen die elk een logische betekenis en regelende waarde hebben, kan door een fractie of ten minste tweeëndertig leden verzocht worden om stemming in onderdelen.

2. Een dergelijk verzoek moet uiterlijk de avond vóór de stemming worden ingediend, tenzij de Voorzitter een andere termijn vaststelt. De Voorzitter neemt een besluit over het verzoek.

Artikel 132

Stemrecht

Het stemrecht is een persoonlijk recht.

De leden brengen hun stem individueel en persoonlijk uit.

Iedere overtreding van dit artikel wordt als ernstige ordeverstoring in de zin van artikel 124, lid 1 beschouwd en heeft de in dat artikel genoemde juridische gevolgen.

Artikel 133

Stemming

1. Het Parlement stemt in de regel bij handopsteken.

2. Indien de Voorzitter beslist dat de uitslag twijfelachtig is, wordt elektronisch gestemd en indien de elektronische steminstallatie niet functioneert, bij zitten en opstaan.

3. De uitslag van de stemming wordt geregistreerd.

Artikel 134

Hoofdelijke stemming

1. Benevens in de in de artikelen 32, lid 2, 33, lid 4 en 34, lid 5 bedoelde gevallen heeft hoofdelijke stemming plaats wanneer een fractie of ten minste tweeëndertig leden uiterlijk de avond vóór de stemming hierom schriftelijk verzoeken, tenzij de Voorzitter een andere termijn vaststelt.

2. Hoofdelijke stemming vindt plaats in alfabetische volgorde, te beginnen bij de naam van een door het lot aan te wijzen lid. De Voorzitter wordt als laatste opgeroepen. Het stemmen geschiedt hardop met de woorden „vóór”, „tegen” of „onthouding”.

Voor de aanneming of verwerping worden alleen de vóór- en tegenstemmen als uitgebrachte stemmen meegeteld. De Voorzitter stelt de uitslag van de stemming vast en maakt deze bekend.

De uitslag van de stemming wordt in de notulen van de vergadering vastgelegd, en wel per fractie in alfabetische volgorde van de namen der leden.

Artikel 135

Elektronische stemming

1. De Voorzitter kan te allen tijde besluiten dat de in de artikelen 133, 134 en 136 bedoelde stemmingen met gebruikmaking van een elektronische steminstallatie plaatsvinden.

Indien dit om technische redenen niet mogelijk is, vindt de stemming plaats overeenkomstig de artikelen 133, 134, lid 2, of 136.

De technische instructies voor het gebruik van de elektronische steminstallatie worden door het Bureau vastgesteld.

2. Bij elektronische stemming wordt uitsluitend de numerieke uitslag van de stemming geregistreerd.

Wanneer echter om hoofdelijke stemming overeenkomstig artikel 134, lid 1 is verzocht, wordt de uitslag van de stemming, per fractie en in alfabetische volgorde van de namen der leden, in de notulen van de vergadering vastgelegd.

3. Een hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig artikel 134, lid 2 gehouden, indien de meerderheid van de aanwezige leden hierom verzoekt; of aan deze voorwaarde is voldaan, kan met gebruikmaking van de in lid 1 van onderhavig artikel genoemde installatie worden vastgesteld.

Artikel 136

Geheime stemming

1. Onverminderd de toepassing van artikel 13, lid 1, artikel 152, lid 1, en artikel 157, lid 2, tweede alinea is bij benoemingen de stemming geheim.

Alleen de stembriefjes waarop de namen voorkomen van de leden die kandidaat zijn gesteld, tellen mee voor de uitslag.

2. Een geheime stemming kan ook plaatsvinden indien minstens een vijfde van de leden van het Parlement hierom verzoekt. Een dergelijk verzoek moet vóór de opening van de stemming worden gedaan.

3. Een verzoek om geheime stemming heeft voorrang boven een verzoek om hoofdelijke stemming.

4. Bij geheime stemmingen wordt de telling van de stemmen verricht door twee tot zes bij loting onder de leden aangewezen stemopnemers.

Bij stemmingen ingevolge lid 1 mogen de kandidaten niet als stemopnemer optreden.

De namen van de leden die aan een geheime stemming hebben deelgenomen, worden vermeld in de notulen van de vergadering waarin de stemming plaatsvond.

Artikel 137

Stemverklaringen

1. Wanneer de algemene beraadslaging is gesloten, kan ieder lid bij de eindstemming een mondelinge verklaring van ten

hoogste één minuut afleggen ofwel een schriftelijke verklaring van maximaal 200 woorden die in het volledig verslag van de vergadering wordt opgenomen.

Een fractie kan een stemverklaring van ten hoogste twee minuten afleggen.

Een verzoek tot het afleggen van een stemverklaring is niet meer ontvankelijk, zodra met de eerste stemverklaring een aanvang is gemaakt.

Stemverklaringen over de eindstemming kunnen worden afgelegd betreffende elk aan het Parlement voorgelegd onderwerp. De term „eindstemming” zegt a priori niets over het soort stemming, maar betekent de laatste stemming over ongeacht welk onderwerp.

2. Stemverklaringen zijn niet toegestaan bij stemmingen over aangelegenheden betreffende de orde.

3. Als een voorstel van de Commissie of een verslag krachtens artikelen 62, lid 5, of 114 op de agenda van het Parlement is geplaatst, kunnen leden overeenkomstig lid 1 een schriftelijke verklaring afleggen.

Mondelinge of schriftelijke stemverklaringen moeten rechtstreeks verband houden met de tekst waarover wordt gestemd.

Artikel 138

Betwisting van de stemming

1. Bij iedere stemming verklaart de Voorzitter deze te zijn geopend en te zijn gesloten.

2. Wanneer de Voorzitter een stemming voor geopend heeft verklaard, mag niemand behalve hijzelf meer het woord voeren totdat de Voorzitter de stemming voor gesloten heeft verklaard.

3. Een beroep op het Reglement met betrekking tot de geldigheid van een bepaalde stemming kan worden gedaan nadat de Voorzitter de stemming voor gesloten heeft verklaard.

4. Na de bekendmaking van de uitslag van een stemming bij handopsteken kan worden verzocht dat deze door middel van een elektronische stemming wordt geverifieerd.

5. De Voorzitter beslist over de geldigheid van de bekendgemaakte uitslag. Zijn beslissing is definitief.

Artikel 139

Indiening en toelichting van amendementen

1. Ieder lid kan amendementen indienen ter behandeling in een commissie.

De ten principale bevoegde commissie, een fractie of ten minste tweeëndertig leden kunnen amendementen indienen ter behandeling ter plenaire vergadering.

Amendementen moeten schriftelijk worden ingediend en door de indieners zijn ondertekend.

2. Behoudens de in artikel 140 vastgestelde beperkingen kan een amendement ertoe strekken een tekst gedeeltelijk te wijzigen en woorden of getallen te schrappen, toe te voegen of te vervangen.

Onder tekst wordt in dit en het volgende artikel verstaan de volledige tekst van een ontwerp-resolutie/ontwerp-wetgevings-resolutie, van een ontwerp-besluit of van een voorstel van de Commissie.

3. De Voorzitter stelt een termijn voor de indiening van amendementen.

4. Een amendement kan in de loop van de beraadslaging worden toegelicht door de indiener of door enig ander lid dat door de indiener is aangewezen om hem te vervangen.

5. Wanneer een amendement door de indiener ervan wordt ingetrokken, vervalt het, tenzij een ander lid het meteen overneemt.

6. Tenzij het Parlement anders beslist, kunnen amendementen slechts in stemming worden gebracht wanneer zij in alle officiële talen zijn vermenigvuldigd en rondgedeeld. Indien ten minste twaalf leden hiertegen bezwaar maken, kan hiertoe niet worden besloten.

Mondeling in de commissie ingediende amendementen kunnen in stemming worden gebracht, tenzij een der leden van de commissie daartegen bezwaar maakt.

noch op amendementen die identieke wijzigingen beogen aan te brengen in een bepaalde formulering in de gehele tekst;

Artikel 140

Ontvankelijkheid van amendementen

1. Een amendement is niet ontvankelijk wanneer:
 - a) de inhoud ervan geen enkel rechtstreeks verband houdt met de tekst die het beoogt te wijzigen;
 - b) het beoogt een tekst geheel te schrappen of te vervangen;
 - c) het meer beoogt te wijzigen dan een van de artikelen of leden van de tekst waarop het betrekking heeft; deze bepaling is niet van toepassing op compromisamendementen

- d) blijkt dat de redactie van de tekst waarop het betrekking heeft in ten minste een van de officiële talen geen wijziging behoeft; in dat geval tracht de Voorzitter in overleg met de betrokkenen een passende taalkundige oplossing te vinden.

2. Een amendement vervalt indien het onverenigbaar is met eerdere, in de loop van dezelfde stemming genomen besluiten over dezelfde tekst.

3. De Voorzitter beslist over de ontvankelijkheid van amendementen.

Het besluit van de Voorzitter op basis van lid 3 betreffende de ontvankelijkheid van amendementen wordt niet alleen op basis van de leden 1 en 2 genomen, doch op basis van de bepalingen van het Reglement in het algemeen.

HOOFDSTUK XVIII

MOTIES VAN ORDE

Artikel 141

Voorstellen van orde

1. Het woord wordt bij voorrang verleend bij de volgende voorstellen van orde:
 - a) voorstel om in het geheel niet te beraadslagen wegens niet-ontvankelijkheid van het betrokken onderwerp (artikel 143),
 - b) voorstel tot terugverwijzing naar een commissie (artikel 144),
 - c) voorstel tot sluiting van de beraadslaging (artikel 145),
 - d) voorstel tot uitstel van de beraadslaging (artikel 146),
 - e) voorstel tot schorsing of sluiting van de vergadering (artikel 147).

Bij deze voorstellen kunnen, behalve de indiener van het voorstel, alleen een voorstander en een tegenstander, alsmede de voorzitter of de rapporteur van de bevoegde commissie het woord voeren.

2. De spreektijd bedraagt ten hoogste één minuut.

Artikel 142

Beroep op het Reglement

1. Aan een lid kan het woord worden verleend om de Voorzitter erop te attenderen dat het Reglement niet in acht wordt genomen. Daarbij geeft dat lid allereerst aan op welk artikel het zich beroept.

2. Een verzoek om het woord te voeren voor een beroep op het Reglement heeft voorrang boven alle andere verzoeken om het woord te voeren.

3. De spreektijd bedraagt ten hoogste één minuut.

4. De Voorzitter beslist onverwijld overeenkomstig de bepalingen van het Reglement over beroepen op het Reglement en deelt onmiddellijk na het beroep op het Reglement zijn beslissing hierover mede. Hierover wordt niet gestemd.

5. Bij uitzondering kan de Voorzitter verklaren dat zijn beslissing op een later tijdstip, doch uiterlijk 24 uur na het beroep op het Reglement, zal worden medegedeeld, mits het uitstel van de beslissing niet tot vertraging van de lopende beraadslaging leidt. Hij kan daarbij de kwestie aan de bevoegde commissie voorleggen.

Artikel 143

Exceptie van onbevoegdheid wegens niet-ontvankelijkheid

1. Bij opening van de beraadslaging over een bepaald agendapunt kan worden voorgesteld in het geheel niet te beraadslagen wegens niet-ontvankelijkheid van het betrokken onderwerp (prealabele kwestie). Dit voorstel wordt onmiddellijk in stemming gebracht.

2. Indien een dergelijk voorstel wordt aangenomen, gaat het Parlement onmiddellijk over tot het volgende agendapunt.

Artikel 144

Terugverwijzing naar een commissie

1. Een fractie of ten minste tweeëndertig leden kunnen ofwel bij de vaststelling van de agenda, ofwel vóór de opening van de beraadslaging ofwel vóór de eindstemming verzoeken een aangelegenheid naar een commissie terug te verwijzen.

2. Een verzoek om terugverwijzing kan tijdens elk van deze drie fasen van de procedure slechts eenmaal worden ingediend.

3. Terugverwijzing heeft tot gevolg dat de beraadslaging over het behandelde punt wordt geschorst.

4. Het Parlement kan de commissie een termijn stellen, waarbinnen zij haar conclusies moet mededelen.

Artikel 145

Sluiting van de beraadslaging

1. Voordat de sprekerslijst is afgewerkt, kan door de Voorzitter, een fractie of ten minste tweeëndertig leden worden voorgesteld de beraadslaging te sluiten. Dit voorstel wordt onmiddellijk in stemming gebracht.

2. Wanneer een dergelijk voorstel wordt aangenomen, mag nog slechts één lid per fractie die tot dusverre bij de beraadslaging nog niet het woord gekregen heeft, het woord voeren.

3. Na de uiteenzettingen overeenkomstig lid 2 wordt de beraadslaging gesloten en gaat het Parlement over tot stemming over het behandelde onderwerp, tenzij voordien reeds een bepaald tijdstip voor de stemming is vastgesteld.

4. Wordt het voorstel verworpen, dan kan het tijdens dezelfde beraadslaging niet opnieuw worden ingediend, behalve door de Voorzitter.

Artikel 146

Uitstel van de beraadslaging

1. Een fractie of ten minste tweeëndertig leden kunnen bij de opening van de beraadslaging over een bepaald agendapunt verzoeken de beraadslaging tot een nader aangegeven tijdstip uit te stellen. Dit voorstel wordt onmiddellijk in stemming gebracht.

2. Indien een dergelijk voorstel wordt aangenomen, gaat het Parlement over tot het volgende agendapunt. De uitgestelde beraadslaging wordt op het daarvoor bepaalde tijdstip hervat.

3. Wordt het voorstel verworpen, dan kan het tijdens dezelfde vergaderperiode niet opnieuw worden ingediend.

Artikel 147

Schorsing of sluiting van de vergadering

Bij een beslissing van het Parlement om een beraadslaging uit te stellen tot een latere vergaderperiode, wordt aangegeven op de agenda van welke vergaderperiode deze beraadslaging wordt ingeschreven, met dien verstande dat de agenda voor deze vergaderperiode wordt vastgesteld overeenkomstig de artikelen 110 en 111.

Tijdens een beraadslaging of een stemming kan de vergadering worden geschorst of gesloten indien het Parlement hiertoe besluit op voorstel van de Voorzitter, een fractie of ten minste tweeëndertig leden. Dit voorstel wordt onmiddellijk in stemming gebracht.

HOOFDSTUK XIX

PUBLICATIE VAN DE WERKZAAMHEDEN

Artikel 148

overweging zullen worden genomen. Geen der leden mag langer dan één minuut over de notulen het woord voeren.

Notulen

1. De notulen van elke vergadering, bevattende de besluiten van het Parlement en de namen der sprekers, worden ten minste een half uur voor de opening van de volgende vergadering rondgedeeld.

4. De notulen worden door de Voorzitter en de secretaris-generaal ondertekend en in het archief van het Parlement bewaard. Zij worden binnen een maand in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen gepubliceerd.

Als besluiten bedoeld in bovenbedoelde zin gelden in het kader van de wetgevingsprocedures ook alle door het Parlement aangenomen amendementen, zelfs wanneer het betreffende voorstel van de Commissie overeenkomstig artikel 68, lid 1, respectievelijk het gemeenschappelijk standpunt van de Raad overeenkomstig artikel 79, lid 3, uiteindelijk is verworpen.

Artikel 149

Volledig verslag

De door het Parlement aangenomen teksten worden afzonderlijk rondgedeeld. Wanneer de door het Parlement aangenomen teksten met wetgevend karakter amendementen bevatten, worden zij in geconsolideerde versie gepubliceerd.

1. Van elke vergadering wordt een volledig verslag in de officiële talen opgesteld.

2. Bij het begin van elke vergadering legt de Voorzitter de notulen van de vorige vergadering aan het Parlement ter goedkeuring voor.

2. De sprekers zijn verplicht de tekst van hun redevoeringen aan het secretariaat terug te zenden uiterlijk op de dag volgende op die waarop zij deze ontvangen hebben.

3. Indien tegen de notulen bezwaren worden ingebracht, beslist het Parlement zo nodig of de verzochte wijzigingen in

3. Het volledig verslag wordt gepubliceerd als bijlage bij het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

HOOFDSTUK XX

COMMISSIES

Artikel 150

Instelling van commissies

1. Op voorstel van de Conferentie van voorzitters stelt het Parlement vaste commissies in, waarvan de bevoegdheden in een bijlage bij het Reglement⁽¹⁾ worden omschreven. De verkiezing van de leden van deze commissies vindt plaats tijdens de eerstvolgende vergaderperiode na nieuwe verkiezingen voor het Parlement en vervolgens opnieuw na verloop van tweeënhalf jaar.

2. Het Parlement kan te allen tijde tijdelijke commissies instellen, waarvan de bevoegdheden, de samenstelling en de ambtstermijn terzelfder tijd als het besluit tot instelling ervan worden vastgesteld; de ambtstermijn is maximaal twaalf maanden, tenzij het Parlement deze termijn bij het verstrijken ervan verlengt.

Indien volgens het Reglement de taken, de samenstelling en het mandaat van de tijdelijke commissies tegelijkertijd met het besluit tot de instelling ervan worden vastgesteld, betekent dat dat het Parlement later niet kan besluiten hun taken te veranderen, ongeacht de vraag of deze worden beperkt of uitgebreid.

Krachtens het bepaalde in dit artikel worden de bevoegdheden van de tijdelijke commissies terzelfder tijd als het besluit tot de instelling ervan vastgesteld.

Voor de bevoegdheden van de vaste commissies daarentegen, welke in een bijlage bij het Reglement zijn opgenomen, geldt een aparte procedure; deze kunnen bijgevolg worden vastgesteld op een andere datum dan die waarop zij worden ingesteld.

Artikel 151

Tijdelijke enquêtecommissies

1. Voor het onderzoeken van vermeende inbreuken op het Gemeenschapsrecht of van gevallen van wanbeheer bij de toepassing van het Gemeenschapsrecht die zouden zijn toe te

schrijven aan een instelling of een orgaan van de Europese Gemeenschappen, aan een overheidsdienst van een lidstaat, of aan personen die krachtens het Gemeenschapsrecht gemachtigd zijn dit recht toe te passen, kan het Parlement, op verzoek van een vierde van zijn leden, een tijdelijke enquêtecommissie instellen.

Het besluit tot instelling van een tijdelijke enquêtecommissie wordt binnen een maand in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen gepubliceerd. Het Parlement treft bovendien alle noodzakelijke maatregelen om aan dit besluit zoveel mogelijk bekendheid te geven.

2. Voor de werkwijze van een tijdelijke enquêtecommissie gelden de bepalingen van dit Reglement die op de commissies van toepassing zijn, onder voorbehoud van de bijzondere bepalingen die zijn vermeld in het onderhavige artikel alsook in het besluit van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie van 19 april 1995⁽²⁾ tot vaststelling van de wijze van uitoefening van het enquêterecht van het Europees Parlement, dat als bijlage bij dit Reglement is gevoegd.

3. Een verzoek tot instelling van een tijdelijke enquêtecommissie moet het voorwerp van de enquête vermelden en een uitvoerige toelichting omvatten waarin de gegrondheid ervan wordt aangetoond. Het Parlement besluit op voorstel van de Conferentie van voorzitters over het al dan niet instellen van de commissie en, in het eerste geval, over de samenstelling ervan, in overeenstemming met het bepaalde in artikel 152.

4. Een tijdelijke enquêtecommissie rondt haar werkzaamheden binnen een termijn van ten hoogste twaalf maanden af met de indiening van een verslag. Het Parlement kan tweemaal besluiten deze termijn met drie maanden te verlengen.

In de commissie hebben alleen gewone leden of, indien deze afwezig zijn, hun vaste plaatsvervangers stemrecht.

5. De tijdelijke enquêtecommissie kiest een voorzitter en twee ondervoorzitters en benoemt één of meer rapporteurs. De commissie kan voorts haar leden met opdrachten en specifieke taken belasten of bevoegdheden aan hen overdragen; dezen moeten haar daarover uitvoerig verslag uitbrengen.

Tussen de vergaderingen worden de bevoegdheden van de commissie, wanneer zulks dringend of noodzakelijk is, uitge-

⁽¹⁾ Bijlage VI.

⁽²⁾ Zie bijlage VIII.

oefend door het bureau, onder voorbehoud van goedkeuring op de eerstvolgende vergadering.

6. Wanneer een tijdelijke enquêtecommissie van oordeel is dat één van haar rechten niet is geëerbiedigd, stelt zij de Voorzitter van het Parlement voor passende stappen te ondernemen.

7. De tijdelijke enquêtecommissie kan zich voor het houden van een hoorzitting of het verkrijgen van documenten wenden tot de instellingen of personen als bedoeld in artikel 3 van het in lid 2 genoemde besluit.

De reis- en verblijfkosten van de leden en ambtenaren van communautaire instellingen en organen komen ten laste van deze laatste. De reis- en verblijfkosten van andere personen die voor een tijdelijke enquêtecommissie getuigenis afleggen, worden volgens de geldende regeling voor het horen van deskundigen door het Europees Parlement vergoed.

Eenieder die wordt verzocht om voor een tijdelijke enquêtecommissie als getuige te verschijnen, kan een beroep doen op de rechten die hij als getuige zou genieten voor een rechtbank in zijn land van herkomst. De betrokkene dient op deze rechten te worden gewezen voordat hij een verklaring aflegt.

Ten aanzien van het gebruik van talen houdt de tijdelijke enquêtecommissie zich aan artikel 117, met dien verstande dat het bureau van de commissie:

- de vertolking kan beperken tot de officiële talen van degenen die bij de werkzaamheden zijn betrokken, indien het dit om redenen van vertrouwelijkheid noodzakelijk acht;
- ten aanzien van de vertaling van de ontvangen stukken zodanig beslist dat de werkzaamheden snel en doelmatig en met inachtneming van de noodzakelijke geheimhouding en vertrouwelijkheid kunnen verlopen.

8. De voorzitter van de tijdelijke enquêtecommissie ziet samen met het bureau toe op de inachtneming van het geheime of vertrouwelijke karakter van de werkzaamheden en maakt de leden hier tijdig op attent.

Tevens wijst hij de leden nadrukkelijk op de bepalingen van artikel 2, lid 2 van voornoemd besluit. Bijlage VII van het Reglement is van toepassing.

9. Voor de behandeling van onder voorbehoud van geheimhouding of vertrouwelijkheid beschikbaar gestelde bescheiden wordt gebruik gemaakt van technische voorzieningen die kunnen waarborgen dat alleen de betrokken leden er persoonlijk inzage in hebben. Deze leden verbinden er zich in een plechtige verklaring toe niemand anders toegang te verlenen tot geheime of vertrouwelijke informatie in de zin van dit artikel en deze uitsluitend te gebruiken voor de opstelling van hun verslag voor de tijdelijke enquêtecommissie. De vergaderingen worden gehouden in ruimtes die zodanig ingericht zijn dat onbevoegden niet kunnen meeluisteren.

10. Aan het einde van haar werkzaamheden brengt de tijdelijke enquêtecommissie aan het Parlement verslag uit over de resultaten ervan, waarbij in voorkomend geval de minderheidsstandpunten worden weergegeven overeenkomstig het bepaalde in artikel 161. Dit verslag wordt gepubliceerd.

Op verzoek van de tijdelijke enquêtecommissie behandelt het Parlement dit verslag in de eerstkomende vergaderperiode na de indiening ervan.

Zij kan het Parlement ook een ontwerpaanbeveling voorleggen die gericht is tot de instellingen of organen van de Europese Gemeenschappen of van de lidstaten.

11. De Voorzitter van het Parlement draagt de overeenkomstig bijlage VI bevoegde commissie op toe te zien op de uitvoering die is gegeven aan de resultaten van de werkzaamheden van de tijdelijke enquêtecommissie en eventueel hierover verslag uit te brengen. Hij neemt alle verdere maatregelen die nuttig worden geacht voor de concrete tenuitvoerlegging van de conclusies van de enquêtes.

Uitsluitend op het voorstel van de Conferentie van voorzitters betreffende de samenstelling van een tijdelijke enquêtecommissie (lid 3) kunnen overeenkomstig artikel 152, lid 2 amendementen worden ingediend.

Op het voorwerp van de enquête als vastgesteld door een vierde van de leden van het Parlement (lid 3) en op de in lid 4 vastgestelde termijn kunnen geen amendementen worden ingediend.

Artikel 152

Samenstelling van de commissies

1. De verkiezing van de leden van de commissies en tijdelijke enquêtecommissies vindt plaats nadat de fracties en de niet-ingeschrevenen hun voordrachten hebben ingediend. De

Conferentie van voorzitters legt het Parlement de nodige voorstellen voor. De samenstelling van de commissies is zoveel mogelijk een weerspiegeling van de samenstelling van het Parlement.

Wanneer een lid van fractie verandert, behoudt het voor de resterende duur van zijn ambtstermijn van tweeënhalf jaar zijn zetels in de commissies. Heeft het feit dat een lid van fractie verandert echter tot gevolg dat de rechtvaardige vertegenwoordiging van de politieke richtingen in een commissie wordt verstoord, dan doet de Conferentie van voorzitters, overeenkomstig de in lid 1, tweede zin genoemde procedure, nieuwe voorstellen voor de samenstelling van de commissie, waarbij de individuele rechten van het betrokken lid moeten worden gewaarborgd.

2. Amendementen op de voorstellen van de Conferentie van voorzitters zijn slechts ontvankelijk indien zij worden ingediend door ten minste tweeëndertig leden. Over deze amendementen besluit het Parlement bij geheime stemming.

3. De leden worden geacht te zijn gekozen overeenkomstig de eventueel op grond van lid 2 gewijzigde voorstellen van de Conferentie van voorzitters.

4. Indien een fractie nalaat binnen een door de Conferentie van voorzitters vastgestelde termijn overeenkomstig lid 1 voordrachten voor een tijdelijke enquêtecommissie in te dienen, legt de Conferentie van voorzitters slechts de binnen deze termijn ontvangen voordrachten aan het Parlement voor.

5. Over de vervanging van de leden der commissies in geval van vacatures kan voorlopig worden beslist door de Conferentie van voorzitters met instemming van de te benoemen leden en met inachtneming van de bepalingen van lid 1.

6. Deze wijzigingen worden in de eerstvolgende vergadering ter bekrachtiging aan het Parlement voorgelegd.

Artikel 153

Plaatsvervangers

1. De fracties en niet-ingeschrevenen kunnen voor elke commissie een aantal vaste plaatsvervangers aanwijzen dat overeenkomt met het aantal gewone leden dat de verschillende fracties en de niet-ingeschreven leden in de betrokken commissies vertegenwoordigt. Zulks wordt ter kennis gebracht van de Voorzitter. Deze vaste plaatsvervangers hebben het recht aan de commissievergaderingen deel te nemen, aldaar het woord te voeren en, bij afwezigheid van het gewone lid, aan de stemming deel te nemen.

2. Bij afwezigheid van een gewoon lid van de commissie kan dit lid zich, ingeval er geen vaste plaatsvervangers benoemd mochten zijn of bij afwezigheid van laatstgenoemden, doen vervangen door een ander lid van dezelfde fractie met het recht om aan de stemmingen deel te nemen. De naam van deze plaatsvervanger moet vóór het begin van de stemming aan de voorzitter van de commissie worden medegedeeld.

Het bepaalde in lid 2 is dienovereenkomstig van toepassing op de niet-ingeschrevenen.

De in lid 2, laatste zin bedoelde voorafgaande mededeling moet worden gedaan vóór het einde van de beraadslaging of vóór de opening van de stemming over het agendapunt of de agendapunten waarvoor het gewone lid zich laat vervangen.

Het hier bepaalde heeft betrekking op twee duidelijk in deze tekst vastgestelde onderdelen:

- *een fractie mag in een commissie niet meer vaste plaatsvervangers hebben dan gewone leden;*
- *alleen de fracties mogen vaste plaatsvervangers aanwijzen, op voorwaarde dat zij dit ter kennis brengen van de Voorzitter.*

Tot slot:

- *de hoedanigheid van vaste plaatsvervanger hangt uitsluitend samen met het lidmaatschap van een bepaalde fractie;*
- *wanneer het aantal gewone leden van een fractie in een commissie wordt gewijzigd, wordt het maximaal aantal vaste plaatsvervangers dat zij mag aanwijzen dienovereenkomstig gewijzigd;*
- *wanneer een lid van fractie verandert, kan het niet het mandaat van vaste plaatsvervanger behouden dat het in zijn oorspronkelijke fractie had;*
- *een lid van een commissie kan in geen geval plaatsvervanger zijn van een collega die bij een andere fractie hoort.*

*Artikel 154***Taken van de commissies**

1. De vaste commissies behandelen de vraagstukken die bij hen door het Parlement of, gedurende een onderbreking van de zitting, door de Voorzitter namens de Conferentie van voorzitters aanhangig zijn gemaakt. De taken van tijdelijke commissies en tijdelijke enquêtecommissies worden op het tijdstip van de instelling ervan bepaald; zij zijn niet gerechtigd adviezen aan andere commissies uit te brengen.

(Zie de interpretatie na artikel 150, lid 2.)

2. Ingeval een vaste commissie zich onbevoegd verklaart een vraagstuk te behandelen, of in geval van een competentieconflict tussen twee of meer vaste commissies, wordt de competentievraag op voorstel van de Conferentie van voorzitters of op verzoek van een der betrokken vaste commissies op de agenda van het Parlement ingeschreven.

3. Indien twee of meer vaste commissies bevoegd zijn voor de behandeling van een vraagstuk, wordt één ervan als ten principale bevoegde commissie en worden de overige als mede-adviserende commissie aangewezen.

In totaal kunnen echter niet meer dan drie commissies gelijktijdig een vraagstuk in behandeling nemen, tenzij om gegronde redenen, overeenkomstig het bepaalde in lid 1, wordt besloten van deze regel af te wijken.

4. Twee of meer commissies of subcommissies kunnen gezamenlijk de vraagstukken die onder hun bevoegdheid vallen, bestuderen, doch geen beslissing nemen.

5. Iedere commissie kan, met instemming van het Bureau, een of meer van haar leden belasten met een studie- of informatieopdracht.

*Artikel 155***Commissie belast met het onderzoek van de geloofsbrieven**

Van de commissies die worden samengesteld overeenkomstig de bepalingen van dit Reglement wordt er één belast met het

onderzoek van de geloofsbrieven en de voorbereiding van de beslissingen over betwistingen betreffende de verkiezingen.

*Artikel 156***Subcommissies**

1. Met de voorafgaande toestemming van de Conferentie van voorzitters kan iedere vaste of tijdelijke commissie in het belang van haar werk uit haar midden een of meer subcommissies benoemen, waarvan zij met toepassing van het bepaalde in artikel 152 de samenstelling, alsmede de bevoegdheden bepaalt. De subcommissies brengen verslag uit aan de commissie die ze heeft benoemd.

2. De voor de commissies geldende procedure geldt ook voor de subcommissies.

3. De voorwaarden voor toelating van plaatsvervangers tot vergaderingen van subcommissies zijn dezelfde als bij commissievergaderingen.

4. De toepassing van deze bepalingen moet de afhankelijkheidsrelatie waarborgen tussen een subcommissie en de commissie uit het midden waarvan zij is ingesteld. Derhalve worden alle gewone leden van een subcommissie gekozen uit de leden die zitting hebben in de commissie door welke zij is ingesteld.

*Artikel 157***Bureau van de commissies**

1. In de eerstvolgende commissievergadering na de verkiezing van de leden van de commissies, overeenkomstig artikel 152, kiest de commissie een voorzitter en, bij aparte stemmingen, één, twee of drie ondervoorzitters, die het bureau van de commissie vormen.

2. Wanneer het aantal kandidaten overeenkomt met het aantal te vervullen zetels, is verkiezing bij acclamatie mogelijk.

Indien dit niet het geval is of wanneer een zesde van de commissieleden daarom verzoekt, geschiedt de verkiezing bij geheime stemming.

Wanneer er slechts één kandidaat is, wordt de uitslag bepaald door de volstreekte meerderheid der uitgebrachte stemmen; deze bestaan uit de stemmen vóór en de stemmen tegen.

Wanneer er bij de eerste stemming meerdere kandidaten zijn, is de kandidaat gekozen die de volstreekte meerderheid der uitgebrachte stemmen zoals gedefinieerd in de vorige alinea, behaalt. Bij de tweede stemming is de kandidaat gekozen die de meeste stemmen behaalt. Wanneer de stemmen staken, is de oudste kandidaat in jaren gekozen.

Indien een tweede stemming noodzakelijk is, kunnen nieuwe kandidaten worden voorgedragen.

Artikel 158

Procedure zonder verslag, vereenvoudigde procedure

1. In iedere vergadering van een commissie legt haar voorzitter haar een lijst met de voorstellen voor, welke zijns inziens en/of op aanbeveling van de Voorzitter van het Parlement zonder verslag dienen te worden goedgekeurd.

De voorzitter legt elk van deze voorstellen aan de commissie ter beslissing voor. Tenzij ten minste een vijfde van de commissieleden daartegen bezwaar maakt, stelt de voorzitter van de commissie de Voorzitter van het Parlement van de goedkeuring van een dergelijk voorstel in kennis.

2. Op aanbeveling van de Voorzitter van het Parlement of op voorstel van haar voorzitter kan de commissie volgens een vereenvoudigde procedure over een voorstel advies uitbrengen.

Tenzij ten minste een vijfde van de commissieleden daartegen bezwaar maakt, wordt de voorzitter van de commissie geacht tot rapporteur te zijn benoemd. Het ontwerpverslag, dat uit een procedurebladzijde, een ontwerpwetgevingsresolutie en een beknopte toelichting bestaat, wordt aan de leden van de commissie toegezonden. Tenzij binnen een termijn van ten minste veertien dagen na verzending ten minste een vijfde van de leden van de commissie bezwaar maakt, wordt het verslag geacht door de commissie te zijn goedgekeurd. In dat geval wordt over de in het verslag vervatte ontwerpwetgevingsresolutie ter plenaire vergadering overeenkomstig artikel 114 zonder debat gestemd.

3. Indien ten minste een vijfde van de commissieleden bezwaar maakt tegen de in lid 1 of lid 2 bedoelde procedure, wordt de procedure van artikel 159 gevolgd („procedure met verslag”).

Artikel 159

Verslagen van commissies in geval van raadpleging

1. De voorzitter van de commissie waarnaar het voorstel van de Commissie is verwezen, doet aan zijn commissie een voorstel inzake de te volgen procedure.

2. Nadat het besluit over de te volgen procedure is genomen en indien artikel 158 niet van toepassing is, benoemt de commissie een van haar leden of een van de vaste plaatsvervangers tot rapporteur voor het voorstel van de Commissie, voorzover dit niet reeds is geschied naar aanleiding van het krachtens artikel 57 overeengekomen jaarlijks programma van wetgevende werkzaamheden.

3. Het verslag van de commissie omvat:

- a) eventuele ontwerpamendementen op het voorstel, vergezeld van korte motiveringen van deze amendementen;
- b) een ontwerpwetgevingsresolutie overeenkomstig artikel 67, lid 2;
- c) eventueel, een toelichting.

Artikel 160

Verslagen van niet-wetgevende aard

1. Als een commissie een verslag van niet-wetgevende aard opstelt, benoemt zij een van haar leden of een van de vaste plaatsvervangers tot rapporteur.

2. De rapporteur heeft tot taak het verslag van de commissie op te stellen en namens deze aan het Parlement voor te leggen.

3. Het verslag van de commissie omvat:

- a) een ontwerpresolutie;

- b) een toelichting;
- c) de tekst van eventuele ontwerpresoluties die hierin overeenkomstig artikel 48, lid 4 moet worden opgenomen.

Artikel 161

Toelichtingen en termijnen

1. De toelichting wordt onder de verantwoordelijkheid van de rapporteur opgesteld en wordt niet in stemming gebracht. Wel moet de toelichting in overeenstemming zijn met de goedgekeurde ontwerpresolutie en met de eventueel door de commissie voorgestelde amendementen. Indien dit niet het geval is, kan de voorzitter van de commissie de toelichting schrappen.

2. Het verslag vermeldt de uitslag van de stemming over het verslag in zijn geheel. Voorts wordt, indien op het ogenblik van de stemming ten minste een derde van de aanwezige leden daarom verzoekt, in het verslag vermeld hoe elk der leden heeft gestemd.

3. Wanneer in de commissie geen eenstemmigheid heerst, worden in het verslag ook de minderheidsstandpunten weergegeven. Minderheidsstandpunten worden bij de stemming over de gehele tekst kenbaar gemaakt en kunnen op verzoek van de auteurs worden verwoord in een schriftelijke verklaring van ten hoogste 200 woorden, die bij de toelichting wordt gevoegd.

De voorzitter beslecht de geschillen waartoe de toepassing van deze bepalingen zou kunnen leiden.

4. Een commissie kan, op voorstel van haar bureau, een termijn vaststellen waarbinnen haar rapporteur zijn ontwerpverslag aan haar dient voor te leggen. Deze termijn kan worden verlengd of er kan een nieuwe rapporteur worden benoemd.

5. Wanneer de termijn is verstreken, kan de commissie haar voorzitter opdragen te verzoeken om de aangelegenheid met de behandeling waarvan zij is belast, op de agenda van een van de volgende vergaderingen van het Parlement in te schrijven. In dat geval kan aan de hand van een mondeling verslag van de betrokken commissie worden beraadslaagd.

missie wenst in te winnen of indien een andere commissie uit eigen beweging haar advies wenst uit te brengen ten aanzien van het verslag van een aanvankelijk met de behandeling van een vraagstuk belaste commissie, kunnen deze commissies de Voorzitter van het Parlement verzoeken overeenkomstig artikel 154, lid 3 een commissie als ten principale bevoegde commissie en de andere als medeadviserende commissie aan te wijzen.

2. Het advies bevat bij wetgevingsteksten ontwerpamendementen op de aan de commissie voorgelegde tekst, alsmede, bij niet-wetgevingsteksten, suggesties voor de ontwerpresolutie van de ten principale bevoegde commissie. De ten principale bevoegde commissie brengt deze in stemming. Zo nodig kan de commissie de in het advies gedane voorstellen in het kort schriftelijk motiveren.

3. De ten principale bevoegde commissie stelt een termijn vast waarbinnen de medeadviserende commissie advies moet uitbrengen, wil het door de ten principale bevoegde commissie in aanmerking worden genomen. Alle wijzigingen op het aangekondigde tijdschema worden onverwijld door de ten principale bevoegde commissie aan de medeadviserende commissie(s) medegedeeld. De ten principale bevoegde commissie trekt haar slotconclusies eerst nadat deze termijn is verstreken.

4. Alle aangenomen adviezen worden als bijlage bij het verslag van de ten principale bevoegde commissie gevoegd.

(Voor de stemming over een advies, zie de interpretatie onder artikel 165.)

5. De commissie ten principale is de enige commissie die ter plenaire vergadering amendementen kan indienen.

6. De voorzitter en de rapporteur van de medeadviserende commissie kunnen met raadgevende stem deelnemen aan de vergaderingen van de ten principale bevoegde commissie, voorzover deze op het gemeenschappelijk vraagstuk betrekking hebben.

Artikel 163

Initiatiefverslagen

Adviezen van commissies

1. Indien de aanvankelijk met de behandeling van een vraagstuk belaste commissie het advies van een andere com-

missie, zonder dat haar een raadpleging, een verzoek om advies of een ontwerpresolutie ter behandeling is voorgelegd, voornemens is over een onder haar bevoegdheid vallend onderwerp verslag uit te brengen en hier-

Artikel 162

over aan het Parlement een ontwerpresolutie voor te leggen, heeft zij daarvoor de toestemming van de Conferentie van voorzitters nodig. Een weigering van deze toestemming moet steeds met redenen worden omkleed.

De Conferentie van voorzitters kan bij het verlenen van toestemming bepalen dat de beslissingsbevoegdheid overeenkomstig artikel 62 wordt overgedragen.

De in de eerste alinea van dit artikel gestelde voorwaarde volgens welke dit artikel slechts van toepassing is wanneer een commissie verslag wenst uit te brengen zonder dat haar een raadpleging, een verzoek om advies of een ontwerpresolutie ter behandeling is voorgelegd, dient des te strikter in acht te worden genomen, daar deze het initiatiefrecht van de leden beschermt door toepassing van de bepalingen van artikel 48 mogelijk te maken; laatstgenoemd artikel biedt de bevoegde commissie overigens grote ruimte voor wat betreft het gevolg dat aan de haar toegezonden ontwerpresoluties wordt gegeven.

2. Het bepaalde in dit artikel is mutatis mutandis van toepassing in de gevallen waarin de Verdragen het Parlement het recht van initiatief toekennen.

Artikel 164

Vragenuur in de commissies

Een commissie kan besluiten dat in haar vergaderingen een vragenuur wordt gehouden. Elke commissie stelt zelf de regels vast voor dit vragenuur.

Artikel 165

Werkwijze van de commissies

1. Een commissie kan rechtsgeldig stemmen indien een kwart van haar leden daadwerkelijk aanwezig is. Indien evenwel een zesde van haar leden hierom vóór het begin van een stemming verzoekt, is deze stemming slechts geldig indien het aantal leden dat aan de stemming deelneemt de meerderheid van de leden van die commissie uitmaakt.

2. De stemming in de commissie vindt plaats bij handopsteken, tenzij een vierde van het aantal leden van de commissie om hoofdelijke stemming verzoekt.

3. De voorzitter van de commissie neemt deel aan de beraadslagingen en aan de stemmen, evenwel zonder dat zijn stem de doorslag geeft.

4. Het bepaalde in de artikelen 12, 13, 14, 17, 18, 117, 118, 119, 121, lid 1, 123, 125, 127, 128, 130, 131, 132, 133, 134, 136, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 146 en 147 is dienovereenkomstig van toepassing op de commissievergaderingen.

5. In het licht van de ingediende amendementen, kan de commissie, in plaats van tot stemming over te gaan, de rapporteur verzoeken een nieuw ontwerp voor te leggen waarin zoveel mogelijk met deze amendementen rekening wordt gehouden. Voor de indiening van amendementen op dit ontwerp wordt dan een nieuwe termijn vastgesteld.

(Artikelen 127 en 162)

Voor de stemming over een advies geldt de volgende procedure:

1. De medeadviserende commissie stemt over de conclusies van het advies in hun geheel, na zonodig over iedere conclusie apart te hebben gestemd. In geval de conclusies niet worden goedgekeurd, bestaat het advies aan de commissie ten principale uitsluitend uit de eventueel goedgekeurde amendementen op de tekst waarvoor de commissie als medeadviserende commissie is aangewezen. De uitslag van de stemming over de conclusies in hun geheel of over de amendementen wordt in het advies vermeld.
2. Het is mogelijk dat de aan de amendementen of de conclusies van het advies voorafgaande tekst (die kan worden beschouwd als de toelichting) ten gevolge van deze stemming moet worden aangepast. Hierover wordt echter niet gestemd.
3. De commissie stemt niet over het voorstel van de Commissie in zijn geheel.

Artikel 166

Commissievergaderingen

1. De commissies komen bijeen, daartoe opgeroepen door hun voorzitter, of op initiatief van de Voorzitter van het Parlement.

2. De Commissie en de Raad kunnen aan commissievergaderingen deelnemen, indien zij daartoe namens de commissie door haar voorzitter worden uitgenodigd.

Bij speciaal besluit van de betrokken commissie kunnen anderen worden uitgenodigd een vergadering bij te wonen en daarin het woord te voeren.

Naar analogie wordt de beslissing over de aanwezigheid van de persoonlijke medewerkers van de leden in de commissievergaderingen aan elke commissie overgelaten.

Een ten principale bevoegde commissie kan, met toestemming van het Bureau, een hoorzitting met deskundigen beleggen, wanneer zij deze noodzakelijk acht om een bepaalde zaak naar behoren te kunnen afhandelen.

Indien zij dit wensen, kunnen de medeadviserende commissies aan de hoorzitting deelnemen.

3. Onverminderd de toepassing van artikel 162, lid 6 kunnen de leden van het Parlement, tenzij de betrokken commissie

anders beslist, de vergaderingen van de commissies waarvan zij geen deel uitmaken, bijwonen zonder aan de beraadslagingen deel te nemen.

Deze leden kunnen echter door de commissie worden gemachtigd met raadgevende stem aan haar werkzaamheden deel te nemen.

Artikel 167

Notulen van de commissievergaderingen

De notulen van iedere commissievergadering worden rondgedeeld aan alle commissieleden; zij worden de commissie tijdens haar eerstvolgende vergadering ter goedkeuring voorgelegd.

HOOFDSTUK XXI

INTERPARLEMENTAIRE DELEGATIES

Artikel 168

Instelling en taken van interparlementaire delegaties

1. Het Parlement stelt vaste interparlementaire delegaties in. Het aantal leden van elke delegatie wordt vastgesteld naar gelang van de taken van de delegatie. De verkiezing van de leden van de bureaus van de delegaties vindt plaats tijdens de eerstvolgende vergaderperiode na nieuwe verkiezingen voor het Parlement en vervolgens opnieuw na verloop van tweeënhalf jaar.

2. De verkiezing van de leden van de bureaus van de delegaties vindt plaats nadat de fracties en de niet-ingeschrevenen hun voordrachten bij de Conferentie van voorzitters hebben ingediend. De Conferentie van voorzitters legt het Parlement de nodige voorstellen voor, waarbij, voorzover mogelijk, rekening wordt gehouden met een rechtvaardige vertegenwoordiging van de lidstaten en van de politieke richtingen. De leden 2, 3, 5 en 6 van artikel 152 zijn van toepassing.

3. Op voorstel van de fracties en de niet-ingeschreven leden benoemt de Conferentie van voorzitters de overige leden van

de delegaties, waarbij rekening wordt gehouden met een rechtvaardige vertegenwoordiging van de lidstaten en van de politieke richtingen.

4. Het Parlement stelt de algemene bevoegdheden van de verschillende delegaties vast. Het kan te allen tijde tot uitbreiding en beperking van deze bevoegdheden besluiten.

5. De Conferentie van voorzitters stelt op voorstel van de Conferentie van delegatievoorzitters de voor de werkzaamheden van de delegaties noodzakelijke uitvoeringsbepalingen vast.

6. De voorzitter van de delegatie brengt aan de voor buitenlandse zaken en veiligheid bevoegde commissie verslag uit over de werkzaamheden.

Artikel 169

Samenwerking met de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa

1. De organen van het Parlement, en meer in het bijzonder de commissies, werken samen met hun tegenhangers van de

Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa op gebieden van gemeenschappelijk belang, om met name de doelmatigheid van de werkzaamheden te vergroten en dubbel werk te voorkomen.

2. De Conferentie van voorzitters bepaalt in gezamenlijk overleg met de bevoegde autoriteiten van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa de wijze van tenuitvoerlegging van deze bepalingen.

Artikel 170

Gemengde parlementaire commissies

1. Het Europees Parlement kan met de parlementen van de staten die met de Gemeenschap geassocieerd zijn of waarmee toetredingsonderhandelingen lopen, gemengde parlementaire commissies instellen.

Deze commissies kunnen aanbevelingen richten tot de betrokken parlementen. Deze aanbevelingen worden voor wat het Europees Parlement betreft naar de bevoegde commissie verwezen, die voorstellen doet met betrekking tot het daaraan te geven gevolg.

2. De algemene bevoegdheden van de diverse gemengde parlementaire commissies worden vastgesteld door het Europees Parlement en bij de overeenkomsten met de desbetreffende derde landen.

3. Voor de gemengde parlementaire commissies gelden de procedurele bepalingen die in de desbetreffende overeenkomst zijn vastgesteld. Deze zijn gebaseerd op de pariteit tussen de delegatie van het Europees Parlement en die van het betrokken parlement.

Het Europees Parlement benoemt zijn vertegenwoordigers overeenkomstig artikel 168.

4. De gemengde parlementaire commissies stellen hun reglement vast en leggen dit ter goedkeuring voor zowel aan het Bureau van het Europees Parlement als aan dat van het betrokken parlement.

5. De delegaties van het Europees Parlement in de gemengde parlementaire commissies worden terzelfder tijd en onder dezelfde voorwaarden ingesteld als de vaste commissies.

HOOFDSTUK XXII

OPENHEID EN TRANSPARANTIE

Artikel 171

Transparantie van de werkzaamheden van het Parlement

1. Het Parlement zorgt voor een optimale transparantie van zijn werkzaamheden, overeenkomstig het bepaalde in artikel 1 van het EU-Verdrag.

2. De beraadslagingen van het Parlement zijn openbaar.

3. De vergaderingen van de commissies van het Parlement zijn normaliter openbaar. De commissies kunnen echter, uiter-

lijk bij de aanneming van de agenda, besluiten de agenda voor een bepaalde vergadering op te splitsen in agendapunten voor openbare en agendapunten voor niet-openbare behandeling.

Artikel 172

Toegang van het publiek tot documenten

1. Het Parlement neemt op voorstel van het Bureau de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat het publiek toegang heeft tot documenten van het Parlement, overeenkomstig artikel 255 van het EG-Verdrag en de op grond daarvan vastgestelde besluiten⁽¹⁾.

⁽¹⁾ In afwachting van deze maatregelen is het bepaalde in de besluiten van het Bureau van 10 juli 1997 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Parlement, en van 17 april 1998 inzake tarieven voor de levering van zeer omvangrijke documenten, van toepassing.

2. Tenzij een commissie anders besluit, worden haar documenten openbaar gemaakt. De status van deze documenten wordt duidelijk aangegeven.

Artikel 173

Vertrouwelijkheid

3. Alle documenten van het Parlement waarop de bepalingen van lid 1 van dit artikel van toepassing zijn, worden opgenomen in een openbaar register. De op dit register van toepassing zijnde regeling wordt vastgesteld door het Bureau.

Aan de hand van een voorstel van de bevoegde commissie en onverminderd het bepaalde in de artikelen 28, 151 en 179 en in bijlagen VII en VIII stelt het Parlement criteria vast voor de definiëring van vertrouwelijke informatie en documenten.

HOOFDSTUK XXIII

VERZOEKSCHRIFTEN

Artikel 174

Petitierecht

1. Iedere burger van de Europese Unie, alsmede iedere natuurlijke of rechtspersoon met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat, heeft het recht om individueel of tezamen met andere burgers of personen een verzoekschrift tot het Parlement te richten betreffende een onderwerp dat tot de werkterreinen van de Europese Unie behoort en dat hem of haar rechtstreeks aangaat.

2. Aan het Parlement gerichte verzoekschriften moeten naam, hoedanigheid, nationaliteit en woonplaats van ieder der indieners vermelden.

3. De verzoekschriften dienen in één van de officiële talen van de Europese Unie te zijn opgesteld.

Verzoekschriften die in een andere taal zijn gesteld, worden alleen in behandeling genomen als de indiener een in een officiële taal van de Europese Unie gestelde vertaling of samenvatting heeft bijgevoegd. Bij de behandeling door het Parlement wordt uitgegaan van deze vertaling resp. samenvatting. De briefwisseling van het Parlement met de indiener van het verzoekschrift wordt gevoerd in de officiële taal waarin de vertaling resp. samenvatting is gesteld.

4. Verzoekschriften die voldoen aan de in lid 2 genoemde voorwaarden worden in volgorde van binnenkomst in een algemeen register ingeschreven; die welke niet daaraan voldoen, worden ter zijde gelegd. Aan de indiener van het verzoekschrift wordt de reden ervan medegedeeld.

5. De in het algemeen register ingeschreven verzoekschriften worden door de Voorzitter naar de bevoegde commissie verwezen, die moet onderzoeken of zij binnen het kader van de werkzaamheden van de Europese Unie vallen.

6. De door de commissie niet ontvankelijk verklaarde verzoekschriften worden ter zijde gelegd; de indiener van het verzoekschrift wordt met opgave van redenen hiervan in kennis gesteld.

7. In dat geval kan de commissie de indiener aanbevelen zich tot de bevoegde autoriteit van de betrokken lidstaat of van de Europese Unie te wenden.

8. Wordt door de indiener niet om vertrouwelijke behandeling van zijn verzoekschrift verzocht, dan wordt het ingeschreven in een openbaar register.

9. Wanneer de commissie zulks dienstig acht, kan zij de zaak aan de ombudsman voorleggen.

10. Verzoekschriften die bij het Parlement zijn ingediend door natuurlijke of rechtspersonen welke geen burger van de Europese Unie zijn en niet hun verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat hebben, worden afzonderlijk geregistreerd en

geklasseerd. De Voorzitter zendt maandelijks een overzicht van de in de afgelopen maand ontvangen verzoekschriften, met vermelding van het onderwerp daarvan, naar de voor de behandeling van verzoekschriften bevoegde commissie, die de verzoekschriften waarvan zij behandeling dienstig acht, kan opvragen.

Artikel 175

Behandeling van verzoekschriften

1. De bevoegde commissie kan besluiten om over de door haar ontvankelijk verklaarde verzoekschriften verslagen op te stellen of anderszins een standpunt in te nemen.

De commissie kan, in het bijzonder voor verzoekschriften waarmee een wijziging van het geldende recht wordt beoogd, overeenkomstig artikel 162 het advies van een andere commissie inwinnen.

2. Voor de behandeling van verzoekschriften kan de commissie hoorzittingen beleggen, onderscheidenlijk aan leden opdracht geven om ter plaatse de feiten vast te stellen.

3. Ter voorbereiding van haar advies kan de commissie de Commissie verzoeken, documenten en inlichtingen te verstrekken en toegang te verschaffen tot haar diensten.

4. De commissie legt eventueel aan het Parlement ontwerp-resoluties over de door haar behandelde verzoekschriften voor.

De commissie kan eveneens verzoeken dat haar advies door de Voorzitter van het Parlement aan de Commissie of aan de Raad wordt toegezonden.

5. Om de zes maanden brengt zij het Parlement op de hoogte van de resultaten van haar beraadslagingen.

De commissie brengt in het bijzonder aan het Parlement verslag uit over de maatregelen die de Raad of de Commissie met betrekking tot de door het Parlement toegezonden verzoekschriften heeft genomen.

6. De Voorzitter brengt de indieners van de verzoekschriften op de hoogte van de hierover genomen beslissingen en van de motivering ervan.

Artikel 176

Mededelingen over verzoekschriften

1. Van de in het in artikel 174, lid 4 genoemde algemeen register ingeschreven verzoekschriften, alsmede van de belangrijkste besluiten over de te volgen procedure voor de behandeling ervan wordt ter plenaire vergadering mededeling gedaan. Deze mededelingen worden in de notulen van de vergadering opgenomen.

2. De titels en samenvattingen van de in het algemeen register ingeschreven verzoekschriften, alsmede de samen met de verzoekschriften toegezonden adviezen en belangrijkste besluiten worden in een databank voor het publiek toegankelijk gemaakt, indien de indiener ervan daartegen geen bezwaar maakt. Vertrouwelijk te behandelen verzoekschriften worden in het archief van het Parlement bewaard, waar zij voor alle leden ter inzage liggen.

HOOFDSTUK XXIV

OMBUDSMAN

Artikel 177

Benoeming van de ombudsman

1. Aan het begin van iedere zittingsperiode en onmiddellijk na zijn verkiezing of in de gevallen als bedoeld in lid 8 roept de Voorzitter op tot kandidaatstelling met het oog op de

benoeming van de ombudsman en stelt hij hiervoor de termijn vast. Deze oproep wordt in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen gepubliceerd.

2. De kandidaten moeten worden gesteund door ten minste tweeëndertig leden uit ten minste twee lidstaten.

Ieder lid mag slechts één kandidaat steunen.

De kandidaatstellingen dienen alle bewijsstukken te bevatten op grond waarvan met zekerheid kan worden vastgesteld dat de kandidaat voldoet aan de voorwaarden als gesteld in het statuut van de ombudsman.

3. De kandidaatstellingen worden aan de bevoegde commissie toegezonden die kan verzoeken de betrokkenen te horen.

Deze hoorzittingen zijn toegankelijk voor alle leden.

4. De alfabetische lijst met ontvankelijke kandidaatstellingen wordt vervolgens aan het Parlement ter stemming voorgelegd.

5. De stemming is geheim en geschiedt bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

Indien na de eerste twee stemronden geen enkele kandidaat is gekozen, blijven alleen de twee kandidaten over, die in de tweede stemronde het hoogste aantal stemmen hebben behaald.

In alle gevallen van staking van stemmen wint de oudste kandidaat.

6. Voordat tot stemming wordt overgegaan, vergewist de Voorzitter zich ervan dat ten minste de helft van de leden van het Parlement aanwezig is.

7. De benoemde kandidaat wordt onmiddellijk verzocht voor het Hof van Justitie de eed of de belofte af te leggen.

8. Behalve in geval van overlijden of ontheffing van zijn ambt blijft de ombudsman in functie totdat zijn opvolger in zijn ambt is geïnstalleerd.

Artikel 178

Ontheffing van de ombudsman van zijn ambt

1. Een tiende van de leden van het Parlement kan verzoeken dat de ombudsman van zijn ambt ontheven wordt verklaard, indien hij niet meer aan de eisen voor de uitoefening van zijn ambt voldoet of op ernstige wijze is tekortgeschoten.

2. Het verzoek wordt voorgelegd aan de ombudsman en de bevoegde commissie; indien de meerderheid van haar leden van mening is dat de aangevoerde argumenten gegrond zijn, brengt de bevoegde commissie verslag uit aan het Parlement. De ombudsman wordt op eigen verzoek vóór de stemming over het verslag gehoord. Het Parlement neemt na beraadslaging een besluit bij geheime stemming.

3. Voordat tot stemming wordt overgegaan, vergewist de Voorzitter zich ervan dat ten minste de helft van de leden van het Parlement aanwezig is.

4. Indien voor ontheffing van de ombudsman van zijn ambt is gestemd en wanneer deze hieraan geen gevolg heeft gegeven, dient de Voorzitter, uiterlijk tijdens de vergaderperiode volgend op die waarin de stemming plaatsvond, bij het Hof van Justitie een verzoek in om de ombudsman van zijn ambt ontheven te verklaren en onverwijld hierover uitspraak te doen.

De procedure wordt onderbroken bij vrijwillige ontslagneming van de ombudsman.

Artikel 179

Werkzaamheden van de ombudsman

1. Het besluit inzake het statuut van de Europese ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt alsmede de desbetreffende uitvoeringsbepalingen, zoals vastgesteld door de ombudsman, zijn ter informatie als bijlage bij het Reglement gevoegd⁽¹⁾.

2. De ombudsman brengt het Parlement overeenkomstig artikel 3, leden 6 en 7 van bovengenoemd besluit op de hoogte van gevallen van wanbeheer, waarover de bevoegde commissie een verslag kan opstellen. Tevens legt hij, overeenkomstig artikel 3, lid 8 van bovengenoemd besluit, aan het einde van elke zitting het Parlement een verslag voor met het resultaat van zijn onderzoeken. Hierover stelt de bevoegde commissie een verslag op dat het Parlement ter beraadslaging wordt voorgelegd.

3. De ombudsman kan tevens de bevoegde commissie op haar verzoek informatie verstrekken dan wel op eigen initiatief door die commissie worden gehoord.

⁽¹⁾ Zie bijlage X.

HOOFDSTUK XXV

TOEPASSING EN WIJZIGING VAN HET REGLEMENT

*Artikel 180***Toepassing van het Reglement**

1. Bij twijfel over de toepassing of de interpretatie van het Reglement kan de Voorzitter, ongeacht reeds hierover genomen besluiten, de zaak voor onderzoek naar de bevoegde commissie verwijzen.

Naar aanleiding van een beroep op het Reglement overeenkomstig artikel 142 kan de Voorzitter de zaak eveneens naar de bevoegde commissie verwijzen.

2. De bevoegde commissie beslist of het noodzakelijk is een wijziging van het Reglement voor te stellen. In dat geval wordt de procedure van artikel 181 gevolgd.

3. Indien de bevoegde commissie beslist dat met een interpretatie van de geldende bepalingen van het Reglement kan worden volstaan, doet zij deze interpretatie aan de Voorzitter toekomen, die op zijn beurt het Parlement ervan in kennis stelt.

4. Indien de interpretatie van de bevoegde commissie door een fractie of ten minste tweeëndertig leden wordt betwist, wordt de zaak ter beslissing aan het Parlement voorgelegd. Goedkeuring van de tekst geschiedt bij gewone meerderheid, indien ten minste een derde van de leden van het Parlement aanwezig is. Bij verwerping wordt de zaak terugverwezen naar de commissie.

5. Niet-betwiste interpretaties, alsmede door het Parlement goedgekeurde interpretaties worden, samen met de besluiten over de toepassing van het Reglement terzake, cursief gedrukt als toelichting bij het (de) betrokken artikel(en) van het Reglement opgenomen.

6. Deze toelichting geldt als precedent bij de latere toepassing en interpretatie van de betrokken artikelen.

7. De bepalingen inzake de toepassing van het Reglement worden op gezette tijden aan een herziening onderworpen.

8. Wanneer het Reglement rechten toekent aan een specifiek aantal leden, dan wordt dit aantal automatisch vervangen door het dichtstbij liggende gehele getal (bij gelijkblijvend percentage van het totale aantal leden van het Parlement) ingeval het totale aantal leden van het Parlement, met name als gevolg van uitbreidingen van de Europese Unie, wordt uitgebreid.

*Artikel 181***Wijziging van het Reglement**

1. Ieder lid kan wijzigingen op dit Reglement en de bijlagen ervan voorstellen.

Deze wijzigingsvoorstellen worden vertaald, vermenigvuldigd, rondgedeeld en ter behandeling verwezen naar de bevoegde commissie, die ze behandelt en beslist of zij aan het Parlement zullen worden voorgelegd.

Bij de toepassing van de artikelen 130, 139 en 140 op de behandeling van deze voorstellen ter plenaire vergadering, wordt met de verwijzing in deze artikelen naar „oorspronkelijke tekst” of „voorstel van de Commissie” naar de tot dat moment geldende bepaling verwezen.

2. Amendementen op dit Reglement worden slechts aangenomen met de meerderheid van de leden van het Parlement.

3. Behoudens bij de stemming vastgestelde uitzonderingen, treden wijzigingen op dit Reglement en de bijlagen ervan in werking op de eerste dag van de vergaderperiode die op de aanneming ervan volgt.

HOOFDSTUK XXVI

SECRETARIAAT-GENERAAL VAN HET PARLEMENT — COMPTABILITEIT*Artikel 182***Secretariaat-generaal**

1. Het Parlement wordt bijgestaan door een secretaris-generaal, die door het Bureau wordt benoemd.

Hij legt ten overstaan van het Bureau de plechtige belofte af dat hij zijn ambt volstrekt onpartijdig en geheel naar eer en geweten zal uitoefenen.

2. De secretaris-generaal van het Parlement heeft de leiding over een secretariaat, waarvan samenstelling en organisatie worden bepaald door het Bureau.

3. Het Bureau stelt het organigram van het secretariaat-generaal op alsmede de regelingen betreffende de administratieve en financiële positie van de ambtenaren en andere personeelsleden.

Het Bureau stelt eveneens vast op welke groepen van ambtenaren en personeelsleden de artikelen 12 t/m 14 van het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Gemeenschappen geheel of ten dele van toepassing zijn.

De Voorzitter van het Parlement doet aan de bevoegde instellingen van de Europese Unie de noodzakelijke mededelingen.

*Artikel 183***Raming van het Parlement**

1. Het Bureau stelt het voorontwerp van raming op aan de hand van een door de secretaris-generaal voorbereid verslag.

2. De Voorzitter zendt dit voorontwerp toe aan de bevoegde commissie, die de ontwerpraming opstelt en aan het Parlement verslag uitbrengt.

3. De Voorzitter stelt een termijn vast voor de indiening van amendementen op de ontwerpraming.

De bevoegde commissie brengt over deze amendementen advies uit.

4. Het Parlement stelt de raming vast.

5. De Voorzitter zendt de raming toe aan Commissie en Raad.

6. Aanvullende ramingen worden behandeld volgens de in dit artikel neergelegde procedure.

*Artikel 184***Bevoegdheden inzake het aangaan van betalingsverplichtingen en verstrekking van betalingsopdrachten**

1. Overeenkomstig het intern financieel reglement, dat door het Bureau wordt vastgesteld na raadpleging van de bevoegde commissie, worden door de Voorzitter of in diens opdracht de betalingsverplichtingen aangegaan en de uitgaven betaalbaar gesteld.

2. De Voorzitter zendt het ontwerp voor de afsluiting van de rekeningen aan de bevoegde commissie toe.

3. Het Parlement stelt na kennisneming van het verslag van zijn bevoegde commissie de rekeningen vast en beslist over de kwijting.

HOOFDSTUK XXVII

DIVERSE BEPALINGEN

Artikel 185

Onafgedane zaken

Aan het einde van de laatste vergaderperiode vóór de verkiezingen worden alle door het Parlement onafgedane zaken als vervallen beschouwd, behoudens het bepaalde in de tweede alinea van dit artikel.

Aan het begin van elke zittingsperiode neemt de Conferentie van voorzitters een besluit over de met redenen omklede verzoeken van de parlementaire commissies en de andere instellingen om hernieuwing of voortzetting van de behandeling van dergelijke zaken.

Een en ander geldt niet voor verzoekschriften en voor teksten waarover geen besluit hoeft te worden genomen.

Artikel 186

Indeling van de bijlagen

De bijlagen bij dit Reglement zijn in de volgende drie rubrieken ingedeeld:

- a) bepalingen ter toepassing van de bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen aangenomen, in het Reglement vastgelegde procedures (bijlage VI);
- b) bepalingen ter uitvoering van specifieke in het Reglement vastgelegde voorschriften, overeenkomstig de daarin voorgeschreven procedures en meerderheden (bijlagen I, II, III, IV, V, VII en IX);
- c) interinstitutionele akkoorden of andere bepalingen uit hoofde van het Verdrag die in het Parlement van toepassing zijn dan wel van belang zijn voor het functioneren ervan. Tot opnemng van deze bepalingen als bijlagen bij het Reglement wordt door het Parlement, op voorstel van zijn bevoegde commissie, besloten bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen (bijlagen VIII en X).

BIJLAGE I

BEPALINGEN TER UITVOERING VAN ARTIKEL 9, LID 1 — TRANSPARANTIE INZAKE DE FINANCIËLE BELANGEN VAN DE LEDEN*Artikel 1*

1. Alvorens het woord te voeren in het Parlement of een zijner organen, deelt een lid, dat een rechtstreeks financieel belang heeft bij het onderwerp waarover wordt beraadslaagd, zulks mondeling mede.

2. Voordat een lid rechtsgeldig benoemd kan worden in een functie van het Parlement of een van zijn organen overeenkomstig de artikelen 13, 157 of 168, lid 2 van het Reglement, dan wel deel kan uitmaken van een officiële delegatie overeenkomstig de artikelen 82 of 168, lid 3 moet de betrokkene naar behoren schriftelijk opgave hebben gedaan van zijn belangen overeenkomstig artikel 2.

Artikel 2

De quaestoren houden een register bij waarin ieder lid persoonlijk nauwkeurig opgave doet van:

- a) zijn beroepswerkzaamheden en alle verdere door hem tegen vergoeding uitgeoefende functies of activiteiten,
- b) financiële, personele of materiële steun naast de door het Parlement beschikbaar gestelde middelen, die aan het lid in het kader van diens politieke activiteiten door derden wordt verleend, met vermelding van de identiteit van laatstgenoemden.

De leden zien bij de uitoefening van hun mandaat af van aanvaarding van andere giften of voordelen.

Alle opgaven voor het register geschieden onder de persoonlijke verantwoordelijkheid van het lid en dienen ieder jaar te worden bijgewerkt.

Het Bureau kan van tijd tot tijd een lijst doen uitgaan met de gegevens die naar zijn mening in het register dienen te worden opgegeven.

Komt een lid, na daarom verzocht te zijn, zijn verplichting om opgave te doen van de onder a) en b) vermelde gegevens niet na, dan verzoekt de Voorzitter het opnieuw deze informatie binnen twee maanden te verstrekken. Verstrekt deze termijn zonder dat de informatie verstrekt is, dan wordt de naam van het lid in kwestie met vermelding van het gewraakte feit bekendgemaakt in de notulen van de eerste dag van elke vergaderperiode die volgt op het verstrijken van de termijn. Weigert het lid ook na bekendmaking van het gewraakte feit de informatie te verstrekken, dan past de Voorzitter artikel 124 van het Reglement toe met het oog op uitsluiting van het betrokken lid.

De voorzitters van groeperingen van leden, zowel interfractiewerkgroepen als andere niet-officiële groeperingen van leden, zijn gehouden opgave te doen van elke vorm van steun, in geld of natura (bijv. secretariaatsondersteuning) welke, indien aan de leden persoonlijk verleend, krachtens dit artikel zou moeten worden opgegeven.

De quaestoren zijn verantwoordelijk voor het bijhouden van dit register en voor het opstellen van gedetailleerde regels voor de opgave van steun van derden aan dergelijke groeperingen.

Artikel 3

Het register is openbaar.

Artikel 4

In afwachting van een statuut voor de leden van het Europees Parlement dat de verschillende nationale regels vervangt, zijn de leden ter zake van vermogensopgaven onderworpen aan de verplichtingen uit hoofde van de wetgeving van de lidstaat waarin zij gekozen zijn.

BIJLAGE II

REGELING VAN HET VRAGENUUR OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 43

A. RICHTLIJNEN

1. Vragen zijn slechts ontvankelijk indien zij
 - beknopt zijn en zo geformuleerd dat een kort antwoord mogelijk is;
 - onder de bevoegdheid en verantwoordelijkheid van de Commissie en de Raad vallen en van algemeen belang zijn;
 - geen uitgebreide voorafgaande studies of onderzoeken door de ondervraagde instelling vereisen;
 - duidelijk geformuleerd zijn en betrekking hebben op concrete punten;
 - geen beweringen of waardeoordelen behelzen;
 - geen louter persoonlijke aangelegenheden betreffen;
 - niet ten doel hebben documenten of statistische gegevens te verkrijgen;
 - in de vragende vorm zijn gesteld.
2. Een vraag wordt niet aanvaard indien zij betrekking heeft op onderwerpen die reeds op de agenda staan om in aanwezigheid van de betrokken instelling te worden behandeld.
3. Een vraag wordt niet aanvaard indien in de periode van drie maanden, voorafgaande aan het tijdstip waarop de vraag gesteld wordt, dezelfde of een soortgelijke vraag gesteld en beantwoord werd. In dat geval ontvangt de vraagsteller een kopie van de vraag en het antwoord erop.

Aanvullende vragen

4. Ieder lid kan naar aanleiding van elke vraag een aanvullende vraag stellen. Het kan in totaal slechts één aanvullende vraag aan de Raad en twee aanvullende vragen aan de Commissie stellen.
5. Voor aanvullende vragen gelden de in deze richtlijnen gestelde voorwaarden voor ontvankelijkheid.
6. De Voorzitter beslist over de ontvankelijkheid van aanvullende vragen en beperkt het aantal ervan opdat iedere vraagsteller antwoord kan krijgen op een vraag of op een aanvullende vraag.

De Voorzitter is niet verplicht een aanvullende vraag toe te staan, ook al voldoet die aan de genoemde voorwaarden voor ontvankelijkheid

- a) indien het normale verloop van het vragenuur hierdoor in gevaar zou komen, of
- b) indien de hoofdvraag waarop zij betrekking heeft, reeds voldoende door andere aanvullende vragen is toegelicht, of
- c) indien zij niet rechtstreeks in verband staat met de hoofdvraag.

Antwoorden op vragen

7. De betrokken instelling draagt er zorg voor dat de antwoorden beknopt zijn en betrekking hebben op het onderwerp van de vraag.
8. Indien de inhoud van de vragen zulks toelaat, kan de Voorzitter, in overleg met de stellers van de vragen, besluiten dat de betrokken instelling deze gezamenlijk zal beantwoorden.
9. Een vraag mag slechts worden beantwoord in aanwezigheid van de steller ervan, tenzij deze vóór het begin van het vrageuur zijn plaatsvervanger schriftelijk aan de Voorzitter heeft bekendgemaakt.
10. Is noch de steller van de vraag, noch zijn plaatsvervanger aanwezig, dan komt de vraag te vervallen.
11. Vragen die wegens tijdgebrek niet kunnen worden beantwoord, worden schriftelijk beantwoord, tenzij de steller van de vraag zijn vraag intrekt.
12. Bij schriftelijk te beantwoorden vragen is het bepaalde in artikel 44, lid 3 en lid 4 van het Reglement van toepassing.

Termijnen

13. De vragen moeten ten minste één week vóór het begin van het vrageuur worden ingediend. Vragen die niet binnen deze termijn zijn ingediend, kunnen niettemin tijdens het vrageuur worden behandeld indien de betrokken instelling hiermee akkoord gaat.

De ontvankelijk verklaarde vragen worden rondgedeeld aan de leden en toegezonden aan de betrokken instellingen.

B. AANBEVELINGEN

(Uittreksel uit de resolutie van het Parlement van 13 november 1986)

Het Europees Parlement,

1. wenst een striktere toepassing van de richtlijnen ter regeling van het vrageuur, overeenkomstig artikel 43, en met name lid 1 van het Reglement over de ontvankelijkheid;
2. beveelt een veelvuldiger gebruik aan van de aan de Voorzitter van het Europees Parlement ingevolge artikel 43, lid 3 van het Reglement verleende bevoegdheid om vragen voor het vrageuur naar onderwerp te groeperen, maar is van mening dat alleen de vragen in de eerste helft van de vragenlijst voor een bepaalde vergaderperiode gegroepeerd dienen te worden;
3. beveelt ten aanzien van aanvullende vragen aan dat de Voorzitter in het algemeen een aanvullende vraag dient toe te staan van de steller van de vraag en een of hoogstens twee aanvullende vragen van leden, die bij voorkeur behoren tot een andere fractie en/of lidstaat dan de steller van de hoofdvraag, en herinnert eraan dat aanvullende vragen beknopt moeten zijn en in de vragende vorm moeten zijn gesteld en stelt voor dat zij niet langer dan 30 seconden mogen duren;
4. verzoekt de Commissie en de Raad ervoor te zorgen dat de antwoorden, ingevolge bijlage II, punt 7 van het Reglement, beknopt zijn en betrekking hebben op het onderwerp van de vraag.

*BIJLAGE III***RICHTLIJNEN EN ALGEMENE CRITERIA VOOR DE KEUZE VAN DE ONDERWERPEN VOOR HET DEBAT OVER ACTUELE, DRINGENDE EN BIJZONDER BELANGRIJKE KWESTIES, ALS BEDOELD IN ARTIKEL 50****Criteria voor prioriteit**

1. Als prioritair moeten worden beschouwd de ontwerpresoluties waarmee beoogd wordt dat het Parlement zich rechtstreeks richt tot de Raad, de Commissie, de lidstaten, andere staten of internationale organisaties, voordat een angekondigde gebeurtenis plaatsvindt, indien de enige vergaderperiode van het Europees Parlement waarin de stemming daarover tijdig kan plaatsvinden de lopende vergaderperiode is.
2. Als actueel, dringend en bijzonder belangrijk moeten worden beschouwd de ontwerpresoluties waarmee beoogd wordt dat het Parlement een uitspraak doet (protest, veroordeling, solidariteitsbetuiging, verontwaardiging enz.) over een gebeurtenis die veel indruk heeft gemaakt op de Europese publieke opinie, indien de stemming daarover slechts zin heeft indien deze ten spoedigste plaatsvindt. Deze ontwerpresoluties mogen niet meer dan 500 woorden bevatten.
3. Onderwerpen die de bevoegdheden van de Europese Unie, zoals neergelegd in het Verdrag, raken, moeten als prioritair worden beschouwd, op voorwaarde dat zij bijzonder belangrijk zijn.
4. Het aantal gekozen onderwerpen moet zodanig zijn dat een debat mogelijk is dat in overeenstemming is met hun belang, met een maximum van vijf onderwerpen, waaronder als regel de ontwerpresoluties over de rechten van de mens moeten worden opgenomen, onder welk onderwerp niet meer dan vijf rubrieken kunnen worden opgenomen.

Procedure

5. De prioriteitscriteria voor de opstelling van de lijst van de in het debat over actuele, dringende en bijzonder belangrijke kwesties op te nemen onderwerpen worden ter kennis gebracht van het Europees Parlement en de fracties.

Beperking en verdeling van de spreektijd

6. Teneinde de beschikbare tijd beter te benutten, komt de Voorzitter van het Europees Parlement, na raadpleging van de fractievoorzitters, met de Raad en de Commissie een beperking van de spreektijd overeen voor hun eventuele opmerkingen in het debat over actuele, dringende en bijzonder belangrijke kwesties.

Indieningstermijn voor amendementen

7. De termijn voor de indiening van amendementen dient tussen de ronddeling van de teksten van de amendementen in de officiële talen en het tijdstip van de beraadslaging over de ontwerpresoluties voldoende tijd over te laten voor een behoorlijke behandeling van deze amendementen door de leden en de fracties.

BIJLAGE IV

UITVOERINGSVOORSCHRIFTEN VOOR DE BEHANDELING VAN DE ALGEMENE BEGROTING VAN DE EUROPESE UNIE EN DE AANVULLENDE BEGROTINGEN

Artikel 1

Zittingsdocumenten

1. De volgende documenten worden vermenigvuldigd en rondgedeeld:
 - a) de mededeling van de Commissie betreffende het in lid 9 van artikel 78 van het EGKS-Verdrag, artikel 272 van het EG-Verdrag en artikel 177 van het EGA-Verdrag bedoelde maximumpercentage,
 - b) het voorstel van de Commissie of van de Raad tot vaststelling van een nieuw percentage,
 - c) de uiteenzetting van de Raad betreffende het resultaat van zijn beraadslaging over de door het Parlement aangenomen amendementen en wijzigingsvoorstellen op de ontwerpbegroting,
 - d) de wijzigingen van de Raad in de door het Parlement op de ontwerpbegroting aangenomen amendementen,
 - e) het standpunt van de Raad inzake de vaststelling van een nieuw maximumpercentage,
 - f) de nieuwe ontwerpbegroting, vastgesteld krachtens lid 8 van artikel 78 van het EGKS-Verdrag, artikel 272 van het EG-Verdrag en artikel 177 van het EGA-Verdrag,
 - g) de ontwerpbesluiten betreffende de in artikel 78 ter van het EGKS-Verdrag, artikel 273 van het EG-Verdrag en artikel 178 van het EGA-Verdrag bedoelde voorlopige twaalfden.
2. Deze documenten worden naar de ten principale bevoegde commissie verwezen. Elke betrokken commissie kan hierover advies uitbrengen.
3. De Voorzitter stelt de termijn vast waarbinnen de commissies die een advies wensen uit te brengen, dit advies aan de ten principale bevoegde commissie moeten doen toekomen.

Artikel 2

Percentage

1. Elk lid kan, binnen de grenzen van de hieronder gestelde regels, voorstellen voor een besluit tot vaststelling van een nieuw maximumpercentage indienen en toelichten.
2. Alleen schriftelijke voorstellen, ondertekend door ten minste negen leden dan wel ingediend namens een fractie of een commissie, zijn ontvankelijk.
3. De Voorzitter stelt de termijn van indiening vast.
4. De ten principale bevoegde commissie brengt over deze voorstellen verslag uit voordat zij ter plenaire vergadering worden behandeld.
5. Vervolgens spreekt het Parlement zich over deze voorstellen uit.

Het Parlement besluit met meerderheid van zijn leden en drie vijfde van het aantal uitgebrachte stemmen.

Ingeval de Raad het Parlement zijn instemming heeft betuigd met de vaststelling van een nieuw percentage, doet de Voorzitter ter plenaire vergadering mededeling van de aldus vastgestelde wijziging van het percentage.

Zo niet, dan wordt het standpunt van de Raad aan de ten principale bevoegde commissie voorgelegd.

Artikel 3

Behandeling van de ontwerpbegroting — eerste fase

1. Elk lid kan, binnen de grenzen van de hieronder gestelde regels,

— ontwerpamendementen op de ontwerpbegroting,

— wijzigingsvoorstellen op de ontwerpbegroting

indienen en toelichten.

2. Om ontvankelijk te zijn, moeten de ontwerpamendementen schriftelijk worden ingediend, door ten minste negen leden zijn ondertekend dan wel namens een fractie of een commissie zijn ingediend, het onderdeel van de begroting aangeven waarop zij betrekking hebben en het beginsel van evenwicht tussen de ontvangsten en uitgaven in acht nemen. De ontwerpamendementen bevatten alle dienstige gegevens betreffende de toelichting op het betrokken onderdeel van de begroting.

Hetzelfde geldt voor de wijzigingsvoorstellen.

Alle ontwerpamendementen en alle wijzigingsvoorstellen op de ontwerpbegroting gaan vergezeld van een schriftelijke motivering.

3. De Voorzitter stelt de termijn voor de indiening van deze ontwerpamendementen en wijzigingsvoorstellen vast.

De Voorzitter stelt voor de indiening van ontwerpamendementen en wijzigingsvoorstellen twee termijnen vast waarvan de ene vóór, de andere na de goedkeuring van het verslag door de ten principale bevoegde commissie ligt.

4. De bevoegde commissie brengt over de aldus ingediende teksten advies uit, voordat deze ter plenaire vergadering worden behandeld.

Ontwerpamendementen en wijzigingsvoorstellen die in de ten principale bevoegde commissie zijn verworpen, worden in de plenaire vergadering slechts in stemming gebracht indien een commissie of ten minste tweeëndertig leden daarom vóór een door de Voorzitter vastgestelde termijn schriftelijk hebben verzocht; deze termijn mag in geen geval minder zijn dan 24 uur vóór de opening van de stemming.

5. Ontwerpamendementen op de raming van het Europees Parlement die eenzelfde strekking hebben als die welke het Parlement reeds bij het vaststellen van deze raming heeft verworpen, worden slechts in behandeling genomen indien het advies van de ten principale bevoegde commissie gunstig luidt.

6. In afwijking van het bepaalde in artikel 67, lid 2 van het Reglement stemt het Parlement apart en achtereenvolgens over:

— elk ontwerpamendement en elk wijzigingsvoorstel,

— elke afdeling van de ontwerpbegroting,

— een ontwerpresolutie betreffende deze ontwerpbegroting.

De leden 4 t/m 7 van artikel 130 van het Reglement zijn evenwel van toepassing.

7. De artikelen, hoofdstukken, titels en afdelingen van de ontwerpbegrotingen waarop geen ontwerpamendementen of wijzigingsvoorstellen zijn ingediend, worden geacht te zijn goedgekeurd.

8. Voor de aanneming van:

— ontwerpamendementen is de meerderheid van de leden van het Parlement vereist,

— wijzigingsvoorstellen is de meerderheid van de uitgebrachte stemmen vereist.

9. Indien als gevolg van de door het Parlement aangenomen amendementen de uitgaven op de ontwerpbegroting zodanig worden verhoogd dat hierdoor het vastgestelde maximumpercentage wordt overschreden, ligt het op de weg van de ten principale bevoegde commissie, bij het Parlement een voorstel in te dienen tot vaststelling van een nieuw maximumpercentage in het kader van lid 9, laatste alinea van de artikelen 78 van het EGKS-Verdrag, 272 van het EG-

Verdrag en 177 van het EGA-Verdrag. De stemming over dit voorstel vindt plaats na de stemming over de verschillende afdelingen van de ontwerpbegroting. Het Parlement besluit met meerderheid van de stemmen van zijn leden en drie vijfde van de uitgebrachte stemmen. Indien dit voorstel wordt verworpen, wordt de gehele ontwerpbegroting naar de ten principale bevoegde commissie terugverwezen.

10. Indien het Parlement de ontwerpbegroting niet heeft geamendeerd, geen wijzigingsvoorstellen noch een voorstel tot verwerping van de ontwerpbegroting heeft aangenomen, verklaart de Voorzitter ter plenaire vergadering dat de begroting definitief is vastgesteld.

Indien het Parlement de ontwerpbegroting heeft geamendeerd of wijzigingsvoorstellen heeft aangenomen, wordt de aldus geamendeerde of van wijzigingsvoorstellen voorziene ontwerpbegroting aan de Raad toegezonden.

11. De notulen van de vergadering waarin het Parlement zich over de ontwerpbegroting heeft uitgesproken, worden aan de Raad en de Commissie toegezonden.

Artikel 4

Definitieve vaststelling van de begroting na eerste lezing

Indien de Raad het Parlement mededeelt dat hij de door het Parlement aangenomen amendementen niet heeft gewijzigd en de door het Parlement ingediende wijzigingsvoorstellen heeft aanvaard of niet heeft verworpen, verklaart de Voorzitter ter plenaire vergadering dat de begroting definitief is vastgesteld. Hij draagt zorg voor de publicatie ervan in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 5

Behandeling van de uitslag van de beraadslagingen van de Raad — tweede fase

1. Indien de Raad één of meer door het Parlement aangenomen amendementen heeft gewijzigd, wordt de aldus door de Raad gewijzigde tekst naar de ten principale bevoegde commissie verwezen.

2. Elk lid kan, met inachtneming van de navolgende bepalingen, ontwerpamendementen op de door de Raad gewijzigde tekst indienen en toelichten.

3. Om ontvankelijk te zijn, moeten deze ontwerpamendementen schriftelijk worden ingediend, door ten minste tweeëndertig leden zijn ondertekend of namens een commissie zijn ingediend, met inachtneming van het beginsel van evenwicht tussen ontvangsten en uitgaven. Artikel 162, lid 5 van het Reglement is niet van toepassing.

Ontvankelijk zijn alleen ontwerpamendementen die op de door de Raad gewijzigde tekst betrekking hebben.

4. De Voorzitter stelt de termijn voor de indiening van de ontwerpamendementen vast.

5. De ten principale bevoegde commissie spreekt zich uit over de door de Raad gewijzigde teksten en brengt advies uit over de erop ingediende ontwerpamendementen.

6. De op de gewijzigde teksten van de Raad ingediende ontwerpamendementen worden ter plenaire vergadering in stemming gebracht, waarbij het bepaalde in artikel 3, lid 4, tweede alinea dienovereenkomstig van toepassing is. Het Parlement besluit met meerderheid van de stemmen van zijn leden en drie vijfde van de uitgebrachte stemmen. Aanneeming van de ontwerpamendementen betekent dat de door de Raad gewijzigde tekst is verworpen. Bij verwerping ervan wordt de door de Raad gewijzigde tekst geacht te zijn aangenomen.

7. Over de uiteenzetting van de Raad betreffende het resultaat van zijn beraadslagingen omtrent de door het Parlement aangenomen wijzigingsvoorstellen wordt een debat gevoerd, dat met de stemming over een ontwerpresolutie kan worden besloten.

8. Wanneer de in dit artikel neergelegde procedure is afgesloten — doch onder voorbehoud van het bepaalde in artikel 6 — verklaart de Voorzitter ter plenaire vergadering dat de begroting definitief is vastgesteld. Hij draagt zorg voor de publicatie ervan in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 6

Verwerping van de gehele begroting

1. Ten minste tweeëndertig leden of een commissie kunnen om belangrijke redenen een voorstel indienen tot verwerping van de gehele ontwerpbegroting. Slechts een schriftelijk, met redenen omkleed voorstel dat binnen de door de Voorzitter vastgestelde termijn wordt ingediend, is ontvankelijk. De beweegredenen voor de verwerping mogen niet onderling onverenigbaar zijn.

2. De ten principale bevoegde commissie brengt over dit voorstel advies uit voordat hierover ter plenaire vergadering wordt gestemd.

Het Parlement besluit met meerderheid van de stemmen van zijn leden en twee derde van de uitgebrachte stemmen. Indien het voorstel wordt aangenomen, wordt de gehele ontwerpbegroting naar de Raad teruggezonden.

Artikel 7

Regeling van de voorlopige twaalfden

1. Elk lid kan, binnen de grenzen van navolgende regels, een voorstel indienen voor een besluit dat afwijkt van het door de Raad genomen besluit, op grond waarvan voor de niet verplicht uit het EG-Verdrag of de krachtens het EG-Verdrag vastgestelde besluiten voortvloeiende uitgaven, bedragen worden toegestaan die het voorlopige twaalfde overschrijden.
2. Om ontvankelijk te zijn, moeten deze ontwerpbesluiten schriftelijk worden ingediend, door ten minste negen leden zijn ondertekend dan wel namens een fractie of een commissie zijn ingediend en met redenen zijn omkleed.
3. De ten principale bevoegde commissie brengt over de aldus ingediende teksten advies uit, voordat deze ter plenaire vergadering worden behandeld.
4. Het Parlement besluit met meerderheid van de stemmen van zijn leden en drie vijfde van de uitgebrachte stemmen.

Artikel 8

Communautair BTW-percentage

Bij de vaststelling van de begroting bepaalt het Parlement het BTW-percentage.

*BIJLAGE V***PROCEDURE VOOR DE BEHANDELING EN AANNEMING VAN DE BESLUITEN INZAKE DE VERLENING VAN KWIJTING***Artikel 1***Documenten**

1. De volgende documenten worden gedrukt en rondgedeeld:
 - a) de door de Commissie ingediende jaarrekening, de analyse van het financieel beheer en financiële balans,
 - b) het jaarverslag en de speciale verslagen van de Rekenkamer met de antwoorden van de instellingen, en
 - c) de verklaring van de Rekenkamer waarin de betrouwbaarheid van de rekeningen en de regelmatigheid en de wettigheid van de onderliggende verrichtingen worden bevestigd, als bedoeld in artikel 248 van het EG-Verdrag;
 - d) de aanbeveling van de Raad.
2. Deze documenten worden aan de ten principale bevoegde commissie voorgelegd. Alle betrokken commissies kunnen advies uitbrengen.
3. Indien andere commissies eveneens advies willen uitbrengen, stelt de Voorzitter de termijn vast waarbinnen deze adviezen aan de commissie ten principale moeten worden medegedeeld.

*Artikel 2***Behandeling van het verslag**

1. Als voorgeschreven in het Financieel Reglement behandelt het Parlement uiterlijk 30 april van het jaar volgende op het jaar waarin de Rekenkamer haar jaarverslag heeft aangenomen, het kwijtingsverslag van de ten principale bevoegde commissie.
2. Tenzij in deze bijlage anders is bepaald, zijn de bepalingen van het Reglement inzake amendementen en stemmingen van toepassing.

Amendementen die onverenigbaar zijn met het voorstel van de bevoegde commissie zijn niet ontvankelijk.

*Artikel 3***Verlening van kwijting of weigering kwijting te verlenen**

De ten principale bevoegde commissie dient een verslag in dat bestaat uit:

- a) een ontwerpbesluit tot verlening van kwijting of tot weigering kwijting te verlenen,
- b) een ontwerpbesluit tot afsluiting van de rekeningen van alle inkomsten, uitgaven, activa en passiva van de Gemeenschap,
- c) een ontwerpresolutie met opmerkingen bij het kwijtingsbesluit, die zowel een beoordeling van het begrotingsbeheer door de Commissie in het desbetreffende begrotingsjaar bevatten, als opmerkingen over de uitvoering van de uitgaven in de toekomst,
- d) een toelichting.

*Artikel 4***Uitstel van kwijting**

1. De ten principale bevoegde commissie kan een ontwerpresolutie tot uitstel van het kwijtingsbesluit indienen. De redenen voor het uitstel moeten in de ontwerpresolutie worden vermeld.
2. Deze ontwerpresolutie wordt opgenomen op de agenda van de vergaderperiode die volgt op de indiening ervan.

*Artikel 5***Behandeling ter plenaire vergadering**

1. Een ontwerpresolutie inzake kwijting wordt opgenomen op de agenda van de vergaderperiode die volgt op de indiening ervan.
2. Er kunnen ter plenaire vergadering alleen amendementen worden ingediend op de ontwerpresolutie met opmerkingen bij de ontwerpbesluiten of op de ontwerpresolutie tot uitstel van het kwijtingsbesluit.
3. Bij de aanneming van het verslag ter plenaire vergadering wordt de volgorde als vermeld in artikel 3 van deze bijlage aangehouden.
4. Het ontwerpbesluit ter afsluiting van de rekeningen wordt in stemming gebracht, ongeacht de uitslag van de stemming over het al dan niet verlenen van kwijting (artikel 3, onder a)). Indien dit ontwerpbesluit niet door de plenaire vergadering wordt aangenomen, wordt het verslag geacht naar de bevoegde commissie te zijn terugverwezen.
5. Over de ontwerpbesluiten spreekt het Parlement zich uit met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen, overeenkomstig artikel 198 van het EG-Verdrag.

*Artikel 6***Uitvoering van kwijtingsbesluiten**

1. De Voorzitter doet alle overeenkomstig de artikelen 3 en 4 door het Parlement aangenomen besluiten en resoluties aan de Commissie en aan alle andere instellingen toekomen. Hij draagt zorg voor de publicatie ervan in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen in de voor besluiten met een wetgevend karakter bestemde reeks.
 2. De ten principale bevoegde commissie brengt tenminste eenmaal per jaar aan het Parlement verslag uit over de maatregelen die de instellingen naar aanleiding van de opmerkingen bij de kwijtingsbesluiten en van de andere opmerkingen in de resoluties van het Parlement betreffende de uitvoering van de uitgaven hebben genomen.
 3. De Voorzitter kan namens het Parlement, op basis van een verslag van de ter zake van begrotingscontrole bevoegde commissie, overeenkomstig artikel 232 van het EG-Verdrag bij het Hof van Justitie beroep instellen tegen de betrokken instelling wegens niet-nakoming van de verplichtingen die voortvloeien uit de opmerkingen bij de kwijtingsbesluiten of in andere resoluties die betrekking hebben op de uitvoering van de uitgaven.
-

BIJLAGE VI⁽¹⁾

BEVOEGDHEDEN VAN DE PARLEMENTAIRE COMMISSIES

I. Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid

Deze commissie is bevoegd voor aangelegenheden betreffende:

1. het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid van de Europese Unie, met inbegrip van de uitwerking van een gemeenschappelijk defensie- en ontwapeningsbeleid (artikel 11 van het EU-Verdrag);
2. de betrekkingen met andere instellingen op het gebied van het buitenlands beleid, met name met de hoge vertegenwoordiger voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid;
3. de politieke aspecten van de betrekkingen met derde landen en internationale organisaties met het oog op de tenuitvoerlegging van het buitenlands en veiligheidsbeleid van de Unie;
4. de bepaling van het standpunt in het kader van het buitenlands beleid voor wat betreft de toewijzing van de grote programma's voor technische bijstand en financiële hulpverlening aan derde landen, in samenwerking met de Begrotingscommissie, de Commissie begrotingscontrole, de Commissie ontwikkelingssamenwerking en de Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie;
5. opening, follow-up en sluiting van de onderhandelingen over toetreding van Europese staten tot de Unie (artikel 49 van het EU-Verdrag), onverminderd de bevoegdheden van de gespecialiseerde commissies;
6. opening, follow-up en sluiting van de onderhandelingen over associatie- en partnerschapsovereenkomsten (artikel 310 van het EG-Verdrag) en andere internationale overeenkomsten met een hoofdzakelijk politiek karakter;
7. de rechten van de mens en democratisering in derde landen, met inbegrip van de betrekkingen met internationale mensenrechtenorganisaties;
8. de betrekkingen met de WEU (artikel 17 van het EU-Verdrag);
9. toezicht op de uitvoering van de lopende uitgaven waarvoor zij verantwoordelijk is, aan de hand van periodieke verslagen van de Commissie.

Deze commissie draagt zorg voor de coördinatie van de werkzaamheden van de interparlementaire delegaties, de gemengde parlementaire commissies, samenwerkingscommissies en de delegaties ad hoc, met inbegrip van de waarneming van verkiezingen, zowel in het stadium van de voorbereiding als tijdens de beraadslaging over de resultaten van hun bijeenkomsten. Met betrekking tot de economische en commerciële aspecten plegen de interparlementaire delegaties overleg met de voor deze aspecten bevoegde commissie.

II. Begrotingscommissie

Deze commissie is bevoegd voor aangelegenheden betreffende:

1. omschrijving en uitoefening van de begrotingsbevoegdheden van het Parlement (artikelen 268 t/m 273 van het EG-Verdrag) en de desbetreffende bepalingen met betrekking tot de vaststelling van de begroting;
2. de begrotingen van de Europese Unie, met inbegrip van de EGKS-begroting en de budgettering van het Europees Ontwikkelingsfonds;
3. de meerjarige ramingen van de ontvangsten en uitgaven van de Europese Unie en de interinstitutionele akkoorden terzake en de tenuitvoerlegging van het begrotingsoverleg;

⁽¹⁾ Aangenomen overeenkomstig artikel 150 bij besluit van het Parlement van 19 mei 1983, gewijzigd bij besluit van 25 juli 1984, bij besluit van 21 januari 1987, bij besluit van 26 juli 1989, bij besluit van 15 januari 1992, bij besluit van 21 juli 1994, bij besluit van 15 januari 1997 en bij besluit van 15 april 1999.

4. de financiële middelen van de Europese Unie;
5. de financiële activiteiten van de EIB en andere financierings- en begrotingsinstrumenten van de Europese Gemeenschappen en de lidstaten (artikelen 266 en 267 van het EG-Verdrag);
6. de financiële gevolgen van communautaire wetsbesluiten, onverminderd de bevoegdheden van de gespecialiseerde commissies;
7. de criteria voor het administratief en boekhoudkundig beheer, alsmede voor het personeelsbeheer van de Europese Unie, mits niet van aanzienlijk belang voor het ambtenarenrecht;
8. kredietoverschrijvingen;
9. de begroting, de administratieve werking en de boekhouding van het Parlement (artikel 183 van het Reglement);
10. het Financieel Reglement, met uitzondering van vraagstukken betreffende begrotingsuitvoering, -beheer en -controle (artikel 279 van het EG-Verdrag).

Wat de begroting van het Parlement betreft, beslissen het Bureau en de Begrotingscommissie achtereenvolgens over:

- a) het organigram,
- b) het voorontwerp en het ontwerp van raming.

De besluiten over het organigram worden overeenkomstig de volgende procedure genomen:

1. het Bureau stelt het organigram van ieder begrotingsjaar op,
2. eventueel vindt overleg plaats tussen het Bureau en de Begrotingscommissie, ingeval het advies van laatstgenoemde afwijkt van de aanvankelijke besluiten van het Bureau,
3. aan het einde van de procedure wordt het definitieve besluit over de raming van het organigram overeenkomstig artikel 182, lid 3 van het Reglement door het Bureau genomen, onverminderd de besluiten uit hoofde van artikel 272 van het EG-Verdrag.

Wat de eigenlijke raming betreft, begint de voorbereidingsprocedure zodra het Bureau een definitief besluit over het organigram heeft genomen. De verschillende fasen van deze procedure zijn die als beschreven in artikel 183 van het Reglement:

1. het Bureau stelt een voorontwerp van raming van de ontvangsten en uitgaven op (lid 1);
2. de Begrotingscommissie stelt de ontwerpraming van de ontvangsten en uitgaven op (lid 2);
3. wanneer het standpunt van de Begrotingscommissie en het Bureau ver uiteenlopen, wordt een overlegfase ingelast.

Bij de uitoefening van deze bevoegdheden werkt de Begrotingscommissie nauw samen met de Commissie begrotingscontrole.

III. Commissie begrotingscontrole

Deze commissie is bevoegd voor aangelegenheden betreffende:

1. de controle van de financiële, budgettaire en administratieve uitvoeringsmaatregelen in verband met de algemene begroting van de Europese Unie (met inbegrip van het EOF);
2. de controle op de financiële en administratieve activiteiten van de EGKS en de financiële activiteiten van de EIB krachtens een mandaat van de Commissie;

3. het Financieel Reglement voor wat betreft begrotingsuitvoering, -beheer en -controle (artikel 279 van het EG-Verdrag);
4. de door het Parlement genomen besluiten inzake de verlening van kwijting alsmede de begeleidende maatregelen bij deze besluiten of de uitvoering ervan (artikel 276 van het EG-Verdrag);
5. de rekeningen en balansen met betrekking tot de besluiten inzake de afsluiting, verslaglegging en controle betreffende de ontvangsten en uitgaven van het Parlement alsmede de begeleidende maatregelen bij deze besluiten of de uitvoering ervan, in het bijzonder in het kader van de interne kwijtingsprocedure;
6. de afsluiting, verslaglegging en controle betreffende de rekeningen en balansen van de Europese Gemeenschappen, hun instellingen alsmede alle lichamen die door de Gemeenschappen worden gefinancierd, met inbegrip van de vaststelling van de over te dragen kredieten en de bepaling van de saldi;
7. toezicht op de uitvoering van de lopende uitgaven, aan de hand van periodieke verslagen van de Commissie, en de daartoe getroffen uitvoeringsmaatregelen in samenwerking met de gespecialiseerde commissies, onverminderd de bevoegdheden van de gespecialiseerde commissies op grond van dit Reglement;
8. de beoordeling van de doeltreffendheid van de verschillende communautaire financieringen, de coördinatie van de verschillende financieringsinstrumenten en de beoordeling van de kosten/batenverhouding tijdens de tenuitvoerlegging van de door de Europese Unie gefinancierde beleidsvormen;
9. het onderzoek naar de kredietvoorwaarden, financieringsmechanismen en de voor de uitvoering ervan bestemde administratieve structuren via bestudering van gevallen van fraude en onregelmatigheden;
10. de regelingen of gedeelten van regelingen ter uitvoering van de begrotingen;
11. de organisatie van controles, de preventie en de vervolging en bestraffing van fraude en onregelmatigheden ten nadele van de begroting van de Europese Unie en betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap in het algemeen (artikel 280 van het EG-Verdrag);
12. de behandeling van de verslagen en adviezen van de Rekenkamer (artikel 248 van het EG-Verdrag);
13. de betrekkingen met de Rekenkamer en de benoeming van haar leden, onverminderd de bevoegdheden van de Voorzitter van het Parlement (artikel 247 van het EG-Verdrag).

Deze commissie behandelt vertrouwelijke documenten over een gebied dat onder haar bevoegdheid valt met volledige inachtneming van bijlage VII.

IV. Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

Deze commissie is bevoegd voor aangelegenheden betreffende:

1. de rechten van de burger, alsmede de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden in de Europese Unie;
2. passende maatregelen ter bestrijding van elke vorm van discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid (artikel 13 van het EG-Verdrag), de onder VIII vallende vormen van discriminatie uitgezonderd;
3. de bescherming van personen met betrekking tot de verwerking en het vrije verkeer van persoonsgegevens (met name artikel 286 van het EG-Verdrag en titel VI van het EU-Verdrag);
4. handhaving en ontwikkeling van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid (artikel 2, eerste alinea, vierde streepje van het EU-Verdrag) en met name
 - a) in het kader van de eerste pijler (titel IV van het EG-Verdrag): maatregelen inzake de binnenkomst en het verkeer van personen (immigratiebeleid, asielbeleid, visa, grensoverschrijding, verblijfsrecht) (artikel 3, lid 1, onder d) van het EG-Verdrag),

- b) in het kader van de derde pijler (titel VI van het EU-Verdrag): de voorkoming van racisme en vreemdelingenhaat en de bestrijding van criminaliteit, met name terrorisme, mensenhandel en misdrijven tegen kinderen, drugshandel, wapenhandel, corruptie en fraude, door middel van
 - nauwere samenwerking tussen politiediensten, douaneautoriteiten en andere bevoegde autoriteiten in de lidstaten, zowel rechtstreeks als via de Europese Politiedienst (Europol) in overeenstemming met de artikelen 30 en 32 van het EU-Verdrag,
 - nauwere samenwerking tussen justitiële en andere bevoegde autoriteiten van de lidstaten, overeenkomstig de artikelen 31, onder a) t/m d) en 32 van het EU-Verdrag,
 - onderlinge aanpassing van de bepalingen betreffende strafzaken in de lidstaten, in overeenstemming met artikel 31, onder e) van het EU-Verdrag (artikel 29 van het EU-Verdrag);
- 5. intensievere samenwerking in het kader van de eerste en derde pijler met het oog op de totstandbrenging van een ruimte van veiligheid, vrijheid en rechtvaardigheid;
- 6. het Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving en het Europees Waarnemingscentrum voor racisme en vreemdelingenhaat;
- 7. toezicht op de uitvoering van de lopende uitgaven waarvoor zij verantwoordelijk is, aan de hand van periodieke verslagen van de Commissie.

V. Economische en Monetaire Commissie

Deze commissie is bevoegd voor aangelegenheden betreffende:

- 1. de geleidelijke totstandbrenging van de Economische en Monetaire Unie,
- 2. de economische en monetaire planning op middellange en lange termijn (artikelen 98 t/m 100 van het EG-Verdrag);
- 3. monetair beleid, betalingsbalans, kapitaalverkeer en het beleid ten aanzien van het aangaan en verstrekken van leningen (controle op de kapitaalbewegingen uit derde landen, maatregelen ter bevordering van de uitvoer van kapitaal uit de Europese Unie, toepassing van de artikelen 56 t/m 60 en 101 t/m 124 van het EG-Verdrag);
- 4. de betrekkingen met de Europese Centrale Bank;
- 5. het mondiale monetaire stelsel;
- 6. toepassing van de regels inzake mededinging, afspraken en monopolies (artikelen 81 t/m 86 van het EG-Verdrag), onverminderd de bevoegdheden van de gespecialiseerde commissies;
- 7. overheidssteun (artikelen 87 t/m 89 van het EG-Verdrag), onverminderd de bevoegdheden van de gespecialiseerde commissies;
- 8. belastingharmonisatie en toepassing van fiscale bepalingen in verband met het vrij verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal in het kader van de interne markt (artikelen 90 t/m 93 van het EG-Verdrag);
- 9. financiële diensten (artikel 51, lid 2 van het EG-Verdrag) en aspecten in verband met de bedrijfseconomische controle en het toezicht op financiële diensten;
- 10. toezicht op de uitvoering van de lopende uitgaven waarvoor zij verantwoordelijk is, aan de hand van periodieke verslagen van de Commissie.

VI. Commissie juridische zaken en interne markt

Deze commissie is bevoegd voor aangelegenheden betreffende:

1. de juridische aspecten van de schepping, interpretatie en toepassing van het Gemeenschapsrecht, met inbegrip van de keuze van de rechtsgrondslag voor de communautaire wetsbesluiten en de naleving van het subsidiariteits- en evenredigheidsbeginsel;
2. de juridische aspecten van de schepping, interpretatie en toepassing van internationaal recht, voorzover dit de Europese Unie betreft;
3. alles wat de vereenvoudiging van het Gemeenschapsrecht betreft, met name wetgevingsvoorstellen tot officiële codificatie daarvan;
4. coördinatie, op communautair niveau, van de nationale wetgevingen inzake de interne markt, met name:
 - a) totstandbrenging en werking van de interne markt (artikelen 14 en 15 van het EG-Verdrag);
 - b) het recht van vestiging en het vrij verrichten van diensten (artikelen 43 t/m 55 van het EG-Verdrag), met uitzondering van de financiële diensten;
 - c) het Bureau voor harmonisatie binnen de interne markt;
5. het recht inzake de intellectuele eigendom;
6. wetgeving inzake de wettelijke aansprakelijkheid, het verbintenissenrecht en het procesrecht, ongeacht de betrokken sector;
7. de rechtsbescherming van de consument;
8. het Statuut van het personeel van de Europese Gemeenschappen (artikel 283 van het EG-Verdrag), met uitzondering van vraagstukken betreffende bezoldiging, mits niet van aanzienlijk belang voor het ambtenarenrecht;
9. bescherming van de rechten en prerogatieven van het Parlement en met name interventie van het Parlement in voor het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg aanhangige zaken;
10. ethische vraagstukken met betrekking tot nieuwe technologieën in nauwe samenwerking met de terzake bevoegde commissie(s);
11. onderzoek van de geloofsbrieven van nieuw gekozen leden en beslissing bij geschillen over de geldigheid van de benoeming van een lid;
12. voorrechten en immuniteiten;
13. het Statuut van de leden;
14. toezicht op de uitvoering van de lopende uitgaven waarvoor zij verantwoordelijk is, aan de hand van periodieke verslagen van de Commissie.

VII. Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie

Deze commissie is bevoegd voor aangelegenheden betreffende:

1. het communautair industriebeleid, met inbegrip van de toepassing ervan in specifieke sectoren, zoals telecommunicatie, de technologische en economische aspecten van de informatiemaatschappij, ruimtevaartindustrie, informatietechnologie en biotechnologie, met name:
 - a) totstandbrenging en ontwikkeling van trans-Europese netwerken op het gebied van de telecommunicatie-infrastructuur (artikelen 154 t/m 156 van het EG-Verdrag);

- b) toepassing van nieuwe technologieën in bepaalde bedrijfstakken en dienstverleningssectoren (normen, mededingingsvoorschriften, vrijheid van verkeer en diensten en algemene organisatorische problemen van de verschillende productiesectoren);
 - c) communautaire technische normalisatie en normen (in samenhang met de Europese normalisatie-instituten);
2. de follow-up van de gemeenschappelijke handelspolitiek van de Europese Unie (artikelen 131 t/m 134 van het EG-Verdrag), met name:
- a) internationale akkoorden inzake economische en handelsbetrekkingen met derde landen;
 - b) economische en handelsaspecten van de Europese Economische Ruimte en de betrekkingen met de EVA;
 - c) de OESO en buiten de Gemeenschap gevestigde regionale organisaties voor economische en commerciële integratie, alsmede in dit verband ondertekende akkoorden;
 - d) alle aspecten betreffende de WTO en andere internationale economische organisaties, met name wat betreft het verkeer van goederen en diensten, investeringen, overheidsopdrachten, mededinging en intellectuele eigendom;
 - e) het gemeenschappelijk buitentarief en dumpingpraktijken van derde landen;
 - f) economische samenwerking, met inbegrip van de grote programma's voor technische steun en financiële hulpverlening aan geassocieerde derde landen (Phare, Tacis, Meda) en de economische aspecten van associatie- en partnerschapsovereenkomsten;
3. fundamenteel of pre-industrieel onderzoek, het kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling van de Europese Gemeenschap en specifieke programma's (artikelen 163 t/m 173 van het EG-Verdrag), met name:
- a) overeenkomsten met derden op het gebied van onderzoek en technologische ontwikkeling, alsmede toepassingen van dergelijke ontwikkelingen en technologisch onderzoek;
 - b) de verspreiding van onderzoeksresultaten;
 - c) modaliteiten ter uitvoering van of deelneming aan het kaderprogramma voor onderzoek (artikelen 168 t/m 171 van het EG-Verdrag);
4. de activiteiten van het GCO, het Centraal Bureau voor metingen op het gebied van de kernenergie, JET, ITER en andere projecten op dit gebied;
5. het energiebeleid in het algemeen en de energievoorziening in het bijzonder, met inbegrip van de energie uit steenkool en kernenergie in het kader van het EGKS- en EGA-Verdrag, met name:
- a) het Energiehandvest;
 - b) de totstandbrenging en ontwikkeling van trans-Europese netwerken op het gebied van de energie-infrastructuur (artikelen 154 t/m 156 van het EG-Verdrag);
 - c) nucleaire veiligheid;
 - d) hernieuwbare energieën;
6. toezicht op de uitvoering van de lopende uitgaven waarvoor zij verantwoordelijk is, aan de hand van periodieke verslagen van de Commissie.

De interparlementaire delegaties en de delegaties ad hoc overleggen met deze commissie over de economische en commerciële aspecten van de betrekkingen met derde landen.

VIII. Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

Deze commissie is bevoegd voor aangelegenheden betreffende:

1. het werkgelegenheidsbeleid (titel VIII van het EG-Verdrag), met inbegrip van maatregelen ter bestrijding van de werkloosheid, het scheppen van werkgelegenheid en het Comité voor de werkgelegenheid;

2. de sociale politiek (artikelen 136 t/m 145 van het EG-Verdrag, met uitzondering van artikel 141), met name:
 - a) bescherming van de levens- en arbeidsomstandigheden, met inbegrip van het arbeidsmilieu, teneinde de gezondheid en veiligheid van de werknemers te beschermen,
 - b) informatie en raadpleging van de werknemers,
 - c) collectieve verdediging van de belangen van werknemers en werkgevers,
 - d) het loon- en pensioenbeleid,
 - e) sociale zekerheid en bescherming,
 - f) sociale uitsluiting en sociale cohesie,
 - g) arbeidsvoorwaarden voor onderdanen van derde landen met een wettige verblijfstitel,
 - h) huisvestingsbeleid en bevordering van de sociale woningbouw;
3. de sociale dimensie en de arbeidsmarkt van de informatiemaatschappij;
4. het Europees Sociaal Fonds (artikelen 146 t/m 148 van het EG-Verdrag);
5. beroepsopleiding (artikel 150 van het EG-Verdrag), en met name:
 - a) totstandbrenging van een communautair beroepsopleidingsbeleid,
 - b) harmonisatie van beroepskwalificaties;
6. vrij verkeer van werknemers (artikelen 39 t/m 42 van het EG-Verdrag);
7. de dialoog tussen de sociale partners;
8. de volgende organen:
 - het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop),
 - de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden,
 - de Europese Stichting voor opleiding,
 - het Europees Agentschap voor de gezondheid en de veiligheid op het werk;
9. elke vorm van discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid (artikel 13 van het EG-Verdrag) die verband houdt met sociale grondrechten of de arbeidsmarkt;
10. toezicht op de uitvoering van de lopende uitgaven waarvoor zij verantwoordelijk is, aan de hand van periodieke verslagen van de Commissie.

IX. Commissie milieubeheer, volksgezondheid en consumentenbeleid

Deze commissie is bevoegd voor aangelegenheden betreffende:

1. milieubeleid en maatregelen ter bescherming van het milieu (artikel 174 van het EG-Verdrag):
 - a) lucht-, bodem- en waterverontreiniging,

- b) klimaatverandering,
 - c) indeling, verpakking, etikettering, vervoer en gebruik van gevaarlijke stoffen en preparaten,
 - d) vaststelling van toelaatbare geluidsniveaus,
 - e) behandeling en opslag van afvalstoffen (met inbegrip van recycling),
 - f) maatregelen en overeenkomsten op internationaal en regionaal niveau ter bescherming van het milieu,
 - g) behoud van de fauna en haar leefmilieu,
 - h) milieuaspecten van het zeerecht,
 - i) het Europees Milieuagentschap;
2. volksgezondheid (artikel 152 van het EG-Verdrag):
- a) programma's op het gebied van de volksgezondheid,
 - b) etikettering en veiligheid van voedingsmiddelen,
 - c) veterinaire wetgeving betreffende de bescherming van de volksgezondheid tegen risico's voortvloeiende uit dierlijke voeding wegens bacteriën en residuen; gezondheidscontrole op voedingsproducten en productiestelsels op het gebied van de voeding,
 - d) farmaceutische producten, met inbegrip van producten voor veterinair gebruik,
 - e) het Europees Bureau voor de geneesmiddelenbeoordeling,
 - f) medisch onderzoek,
 - g) cosmetische producten,
 - h) bescherming van de bevolking,
3. consumentenbeleid:
- a) bescherming van de consument tegen risico's voor zijn gezondheid en veiligheid,
 - b) adequate raadpleging en vertegenwoordiging van de consument bij de voorbereiding van besluiten die hun belangen, en met name hun economische belangen, betreffen,
 - c) verbetering van voorlichting en opleiding van de consument;
4. toezicht op de uitvoering van de lopende uitgaven waarvoor zij verantwoordelijk is, aan de hand van periodieke verslagen van de Commissie.

X. Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling

Deze commissie is bevoegd voor aangelegenheden betreffende:

- 1. de werking en ontwikkeling van het gemeenschappelijk land- en bosbouwbeleid (artikelen 32 t/m 38 van het EG-Verdrag en in voorkomend geval de artikelen 95 en 152 van het EG-Verdrag);
- 2. plattelandsontwikkeling, met inbegrip van de activiteiten van het EOGFL, afdeling Oriëntatie;

3. wetgeving

- op veterinair en fytosanitair gebied,
- inzake diervoeding,

voorzover bij deze vraagstukken de landbouwaspecten overwegen ten opzichte van de eventuele daaraan verbonden volksgezondheidsrisico's,

- inzake dierhouderij en het welzijn van dieren;

4. voorziening van basislandbouwproducten;

5. het Communautair Bureau voor plantenrassen;

6. toezicht op de uitvoering van de lopende uitgaven waarvoor zij verantwoordelijk is, aan de hand van periodieke verslagen van de Commissie.

XI. Commissie visserij

Deze commissie is bevoegd voor aangelegenheden betreffende:

1. werking en ontwikkeling van het gemeenschappelijk visserijbeleid en het beheer daarvan,
2. instandhouding van de visbestanden,
3. gemeenschappelijke ordening van de markt in de sector visserijproducten,
4. structuurbeleid in de sector visserij en aquacultuur, met inbegrip van de financieringsinstrumenten oriëntatie visserij (FIOV en PESCA),
5. internationale visserijovereenkomsten (overeenkomstig artikel 37 juncto artikel 300 van het EG-Verdrag);
6. toezicht op de uitvoering van de lopende uitgaven waarvoor zij verantwoordelijk is, aan de hand van periodieke verslagen van de Commissie.

XII. Commissie regionaal beleid, vervoer en toerisme

Deze commissie is bevoegd voor aangelegenheden betreffende:

1. het communautair regionaal beleid, bedoeld als structuurbeleid gericht op economische convergentie, economische en sociale samenhang, harmonische, evenwichtige en duurzame ontwikkeling van de Unie (artikel 2 van het EG-Verdrag) en opheffing van sociaal-economische onevenwichtige situaties in de verschillende gebieden van de Unie, te weten:
 - a) de opstelling, uitvoering en evaluatie van plannen en acties op het gebied van het communautair regionaal beleid, met name ten behoeve van achtergebleven regio's en gebieden die in de industriële en dienstensector gekenmerkt worden door sociaal-economische veranderingen, en stedelijke gebieden;
 - b) problemen van de ultraperifere regio's en eilanden (verklaring nr. 30 bij het Verdrag van Amsterdam);
 - c) de gevolgen van andere communautaire beleidsvormen voor de economische en sociale samenhang;
 - d) het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Cohesiefonds en de overige communautaire instrumenten van het regionaal beleid;

- e) coördinatie van de communautaire instrumenten in het kader van het structuurbeleid;
 - f) toepassing en resultaten van communautaire regionale steunmaatregelen in de lidstaten, en coördinatie en gevolgen van nationale steunregelingen ten behoeve van de regio's;
 - g) grensoverschrijdende en interregionale samenwerking;
 - h) betrekkingen met het Comité van de Regio's;
 - i) betrekkingen met de plaatselijke en regionale besturen en hun inbreng bij de uitwerking van het regionaal beleid;
2. een gemeenschappelijk vervoersbeleid (artikelen 70 t/m 80 van het EG-Verdrag), dat het vervoer per spoor, over de weg en over binnenwateren, alsmede het zee- en luchtvervoer omvat;
- a) totstandbrenging van een Europees vervoersnet, en met name de totstandbrenging en ontwikkeling van trans-Europese netwerken op het gebied van de vervoersinfrastructuur (artikelen 154 t/m 156 van het EG-Verdrag);
 - b) vaststelling van gemeenschappelijke regels voor het internationaal vervoer;
 - c) discriminatie, harmonisatie en coördinatie op het gebied van het vervoer;
 - d) het haven- en luchthavenbeleid van de Europese Unie;
3. toerisme;
4. de ontwikkeling van een Europees ruimtelijke-orderingsbeleid, met inbegrip van een beleid voor stedelijke gebieden;
5. posten;
6. toezicht op de uitvoering van de lopende uitgaven waarvoor zij verantwoordelijk is, aan de hand van periodieke verslagen van de Commissie.

XIII. Commissie cultuur, jeugd, onderwijs, media en sport

Deze commissie is bevoegd voor aangelegenheden betreffende:

- 1. de culturele aspecten van de Europese Unie, met name de verbetering van de kennis en verbreiding van de cultuur, de instandhouding en bescherming van het cultureel erfgoed, culturele uitwisselingen en scheppend werk op artistiek gebied (artikel 151 van het EG-Verdrag);
- 2. het onderwijsbeleid van de Europese Unie (artikel 149 van het EG-Verdrag):
 - a) onderricht in en verspreiding van de talen der lidstaten,
 - b) mobiliteit van studenten en docenten,
 - c) bevordering van de samenwerking tussen onderwijsinstellingen,
 - d) ontwikkeling van het onderwijs op afstand en het levenslang leren,
 - e) ontwikkeling van de Europese universiteit en bevordering van het stelsel van Europese scholen;
- 3. het jeugdbeleid: uitwisseling van jongeren, met uitzondering van jonge werknemers, de Europese vrijwilligersdienst en andere initiatieven om de jeugd in te schakelen bij de opbouw van Europa, zoals het Europees Jeugdforum;
- 4. de audiovisuele industrie en de culturele en opleidingsaspecten van de informatiemaatschappij;

5. het voorlichtings- en mediabeleid, voorlichting van de publieke opinie over de activiteiten van de Europese Unie;
6. ontwikkeling van een sportbeleid (verklaring nr. 29 bij het Verdrag van Amsterdam) en vrijetijdsbeleid;
7. samenwerking, op het gebied van cultuur en onderwijs, met derde landen en terzake bevoegde internationale organisaties, met name de Raad van Europa;
8. toezicht op de uitvoering van de lopende uitgaven waarvoor zij verantwoordelijk is, aan de hand van periodieke verslagen van de Commissie.

XIV. Commissie ontwikkelingssamenwerking

Deze commissie is bevoegd voor aangelegenheden betreffende:

1. bevordering en uitvoering van en toezicht op het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid van de Europese Unie (artikelen 177 t/m 181 van het EG-Verdrag) en met name:
 - a) de politieke dialoog met de ontwikkelingslanden;
 - b) het economisch, handels- en investeringsbeleid ten aanzien van de ontwikkelingslanden, met inbegrip van het Stelsel van Algemene Preferenties;
 - c) humanitaire hulp, spoedhulp en voedselhulp in de ontwikkelingslanden;
 - d) samenwerking met de ontwikkelingslanden op technisch en financieel gebied;
 - e) andere sectoriële kwesties, zoals gezondheid, onderwijs, industriële en plattelandsontwikkeling;
 - f) ondersteuning van het democratiseringsproces, goed bestuur en mensenrechten in de ontwikkelingslanden;
2. onderhandelingen over en sluiting en uitvoering van de overeenkomst ACS-EG;
3. betrekkingen met relevante internationale, multilaterale en niet-gouvernementele organisaties;
4. toezicht op de uitvoering van de lopende uitgaven waarvoor zij verantwoordelijk is, aan de hand van periodieke verslagen van de Commissie.

XV. Commissie constitutionele zaken

Deze commissie is bevoegd voor aangelegenheden betreffende:

1. de ontwikkeling van de opbouw van Europa, met name in het kader van de voorbereiding en het verloop van intergouvernementele conferenties;
2. de institutionele gevolgen van de uitbreidingsonderhandelingen van de Europese Unie;
3. de tenuitvoerlegging van het EU-Verdrag en de evaluatie van de werking ervan;
4. de algemene betrekkingen met de andere instellingen en organen van de Europese Unie;
5. de opstelling van een ontwerp van een eenvormige verkiezingsprocedure (artikel 190, lid 4, van het EG-Verdrag);
6. bevordering van Europese politieke partijen (artikel 191 van het EG-Verdrag);
7. constatering van een ernstige en voortdurende schending door een lidstaat van de beginselen welke de lidstaten gemeen hebben (artikel 7 van het EU-Verdrag en artikel 309 van het EG-Verdrag);

8. het Reglement van het Europees Parlement, te weten:
 - a) de opstelling van het Reglement en de daarbij behorende bijlagen,
 - b) de behandeling van voorgestelde wijzigingen op het Reglement overeenkomstig artikel 181 van het Reglement, en de opstelling van verslagen terzake,
 - c) de interpretatie van het Reglement overeenkomstig de artikelen 142 en 180;
9. toezicht op de uitvoering van de lopende uitgaven waarvoor zij verantwoordelijk is, aan de hand van periodieke verslagen van de Commissie.

XVI. Commissie rechten van de vrouw en gelijke kansen

Deze commissie is bevoegd voor aangelegenheden betreffende:

1. vaststelling, ontwikkeling en tenuitvoerlegging van de rechten van de vrouw in de Unie en bevordering van de rechten van de vrouw in derde landen;
2. verwezenlijking en verdere ontwikkeling van het beginsel van gelijke kansen in alle sectoren („mainstreaming”);
3. opstelling en evaluatie van de gevolgen van alle beleidsvormen en programma's voor vrouwen;
4. follow-up en uitvoering van internationale overeenkomsten en verdragen die van belang zijn voor de rechten van de vrouw (Verenigde Naties, Internationale Arbeidsorganisatie enz.);
5. voorlichtingsbeleid ten behoeve van vrouwen en vrouwenstudies;
6. beleid gericht op de bewerkstelling van gelijke kansen (artikel 141 van het EG-Verdrag), waaronder gelijkheid van mannen en vrouwen wat hun kansen op de arbeidsmarkt en de behandeling op het werk betreft (artikel 137, lid 1, vijfde streepje van het EG-Verdrag);
7. toezicht op de uitvoering van de lopende uitgaven waarvoor zij verantwoordelijk is, aan de hand van periodieke verslagen van de Commissie.

XVII. Commissie verzoekschriften

Deze commissie is bevoegd voor:

1. aangelegenheden betreffende verzoekschriften (artikel 21 van het EG-Verdrag), de behandeling ervan en het te geven gevolg, alsmede voor de betrekkingen met de ombudsman,;
 2. toezicht op de uitvoering van de lopende uitgaven waarvoor zij verantwoordelijk is, aan de hand van periodieke verslagen van de Commissie.
-

*BIJLAGE VII⁽¹⁾***PROCEDURE VOOR DE BEHANDELING VAN VERTROUWELIJKE STUKKEN DIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT ZIJN OVERGELEGD**

1. Wanneer aan het Parlement vertrouwelijk te behandelen informatie of stukken worden overgelegd, volgt de voorzitter van de terzake bevoegde commissie ambtshalve de vertrouwelijkheidsprocedure zoals omschreven onder punt 3 van deze bijlage.

2. Iedere commissie van het Parlement is gerechtigd om, op schriftelijk of mondeling verzoek van een van haar leden, de vertrouwelijkheidsprocedure te doen toepassen ten aanzien van een door dat lid aangewezen inlichting of stuk. Voor een besluit tot toepassing van de vertrouwelijkheidsprocedure is een meerderheid van twee derde van het aantal aanwezige leden vereist.

3. Wanneer de commissievoorzitter heeft verklaard dat de vertrouwelijkheidsprocedure wordt gevolgd, mogen de beraadslagingen alleen nog worden bijgewoond door de commissieleden, alsmede de van tevoren door de voorzitter aangewezen ambtenaren en deskundigen, wier aantal tot het strikt noodzakelijke beperkt moet blijven.

De stukken, die genummerd zijn, worden aan het begin van de vergadering rondgedeeld en na afloop weer opgehaald. Er mogen geen aantekeningen, laat staan fotokopieën worden gemaakt.

In de notulen van de vergadering wordt geen enkel detail van de behandeling van het vertrouwelijke agendapunt vermeld. Slechts het besluit mag in de notulen worden vermeld, zo er een besluit genomen is.

4. Behandeling van gevallen van schending van de geheimhoudingsplicht kan op verzoek van drie leden van de commissie die de procedure heeft gevolgd, op de agenda worden geplaatst. De commissie kan bij meerderheid van haar leden besluiten de behandeling van een schending van de geheimhoudingsplicht op de agenda te plaatsen voor de eerste vergadering na de indiening van dat verzoek bij de commissievoorzitter.

5. Sancties: in geval van schending bepaalt de commissievoorzitter, na raadpleging van de ondervoorzitters en bij een met redenen omkleed besluit, welke sancties zullen worden toegepast (berisping, tijdelijke, langdurige of definitieve uitsluiting uit de commissie).

Tegen dit besluit kan door het betrokken lid een niet-opschortend beroep worden ingesteld. Dit beroep wordt door de Conferentie van voorzitters van het Parlement en het bureau van de betrokken commissie gezamenlijk behandeld. De bij meerderheid van stemmen genomen beslissing is definitief.

Als wordt aangetoond dat een ambtenaar de geheimhoudingsplicht heeft geschonden, zijn de in het ambtenarenstatuut vermelde sancties van toepassing.

⁽¹⁾ Aangenomen bij besluit van het Parlement van 15 februari 1989.

BIJLAGE VIII

WIJZE VAN UITOEFENING VAN HET ENQUÊTERECHT VAN HET EUROPEES PARLEMENT

Besluit van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie van 19 april 1995 tot vaststelling van de wijze van uitoefening van het enquêterecht van het Europees Parlement ⁽¹⁾

Het Europees Parlement, de Raad en de Commissie,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, inzonderheid op artikel 20 B,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 193,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, inzonderheid op artikel 107 B,

Overwegende dat de wijze van uitoefening van het enquêterecht van het Europees Parlement moet worden vastgesteld, met inachtneming van de bepalingen van de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen;

Overwegende dat de tijdelijke enquêtecommissies moeten kunnen beschikken over de middelen die nodig zijn om hun taak te vervullen; dat het daartoe nodig is dat de lidstaten en de instellingen en organen van de Europese Gemeenschappen de nodige maatregelen treffen om de vervulling van die taak te vergemakkelijken;

Overwegende dat de geheimhouding en het vertrouwelijk karakter van de werkzaamheden van de tijdelijke enquêtecommissies dienen te worden gevrijwaard;

Overwegende dat, op verzoek van een van de drie betrokken instellingen, en in het licht van de opgedane ervaring, de wijze van uitoefening van het enquêterecht na het verstrijken van de huidige zittingsperiode van het Europees Parlement kan worden herzien,

HEBBEN IN ONDERLINGE OVEREENSTEMMING HET VOLGENDE BESLUIT AANGENOMEN:

Artikel 1

De wijze waarop het enquêterecht van het Europees Parlement wordt uitgeoefend, wordt in dit besluit vastgesteld overeenkomstig artikel 20 B van het EGKS-Verdrag, artikel 193 van het EG-Verdrag en artikel 107 B van het EGA-Verdrag.

Artikel 2

1. Onder de voorwaarden en binnen de grenzen die in de in artikel 1 genoemde Verdragen zijn vastgesteld, kan het Europees Parlement, in het kader van de vervulling van zijn taken, op verzoek van een vierde van zijn leden een tijdelijke enquêtecommissie instellen om vermeende inbreuken op het Gemeenschapsrecht of gevallen van wanbeheer bij de toepassing van het Gemeenschapsrecht te onderzoeken, die zouden zijn toe te schrijven aan een instelling of een orgaan van de Europese Gemeenschappen, aan een overheidsdienst van een lidstaat of aan personen die krachtens het Gemeenschapsrecht gemachtigd zijn dit recht toe te passen.

Het Europees Parlement stelt de samenstelling en de interne regels voor de werking van de tijdelijke enquêtecommissies vast.

Het besluit tot instelling van een tijdelijke enquêtecommissie, waarin met name de opdracht ervan wordt vermeld, evenals de termijn voor de indiening van haar verslag, wordt bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

2. Bij de vervulling van haar taken neemt de tijdelijke enquêtecommissie de bevoegdheden in acht die door de Verdragen zijn verleend aan de instellingen en organen van de Europese Gemeenschappen.

De leden van de tijdelijke enquêtecommissie, evenals alle andere personen die in het kader van hun functie kennis hebben genomen of gekregen van feiten, inlichtingen, gegevens, bescheiden of voorwerpen die krachtens de regelgeving van een lidstaat of van een instelling van de Gemeenschap onder de geheimhoudingsplicht vallen, dienen, ook na beëindiging van hun functie, die geheimhoudingsverplichting na te komen ten aanzien van alle niet-bevoegde personen en het publiek.

⁽¹⁾ PB L 113 van 19.5.1995, blz. 2.

Hoorzittingen en getuigenverklaringen geschieden in het openbaar. Op verzoek van een kwart van de leden van de enquêtecommissie, of op verzoek van communautaire of nationale autoriteiten, of ingeval de tijdelijke enquêtecommissie informatie ontvangt die onder de geheimhoudingsplicht valt, wordt de zitting van rechtswege met gesloten deuren gehouden. Getuigen en deskundigen hebben het recht hun getuigenis of verklaring met gesloten deuren af te leggen.

3. Een tijdelijke enquêtecommissie kan geen feiten onderzoeken die het voorwerp van een nationale of communautaire gerechtelijke procedure uitmaken, zolang deze procedure niet is voltooid.

Binnen twee maanden, hetzij na de bekendmaking overeenkomstig lid 1, hetzij nadat de Commissie kennis heeft genomen van een voor een tijdelijke enquêtecommissie afgelegde verklaring betreffende een vermeende inbreuk op het Gemeenschapsrecht door een lidstaat, kan de Commissie het Europees Parlement ervan in kennis stellen dat een bij een tijdelijke enquêtecommissie voorliggend feit het voorwerp uitmaakt van een communautaire precontentieuze procedure; in dat geval treft de tijdelijke enquêtecommissie de nodige maatregelen opdat de Commissie haar bevoegdheden uit hoofde van de Verdragen onverkort kan uitoefenen.

4. Een tijdelijke enquêtecommissie houdt op te bestaan zodra zij, binnen de bij de instelling van de tijdelijke enquêtecommissie vastgestelde termijn, haar verslag heeft ingediend, of uiterlijk bij het verstrijken van een termijn van ten hoogste twaalf maanden vanaf de datum waarop zij is ingesteld en, in ieder geval, bij het einde van de zittingsperiode.

Het Europees Parlement kan de termijn van twaalf maanden twee maal bij met redenen omkleed besluit voor drie maanden verlengen. Dit besluit wordt bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

5. Een tijdelijke enquêtecommissie kan niet worden ingesteld of opnieuw worden ingesteld met betrekking tot feiten die reeds het voorwerp van een enquête van een tijdelijke enquêtecommissie hebben uitgemaakt, tenzij nieuwe feiten aan het licht zijn gekomen, en niet vóór het verstrijken van een minimumtermijn van twaalf maanden na de indiening van het verslag van deze enquête of de beëindiging van haar taak.

Artikel 3

1. De tijdelijke enquêtecommissie verricht de nodige enquêtes om vermeende inbreuken op het Gemeenschapsrecht of gevallen van wanbeheer bij de toepassing van het Gemeenschapsrecht te verifiëren onder de hierna bedoelde voorwaarden.

2. De tijdelijke enquêtecommissie kan een instelling of een orgaan van de Europese Gemeenschappen of een regering van een lidstaat verzoeken om één hunner leden aan te wijzen voor deelneming aan de werkzaamheden van de enquêtecommissie.

3. Op met redenen omkleed verzoek van de tijdelijke enquêtecommissie wijzen de betrokken lidstaten en de instellingen of organen van de Europese Gemeenschappen de ambtenaar of andere functionaris aan die zij machtigen om te verschijnen voor de tijdelijke enquêtecommissie, tenzij redenen van geheimhouding of openbare of nationale veiligheid op grond van een nationale of communautaire wet- of regelgeving zulks beletten.

De betrokken ambtenaren of andere functionarissen spreken namens hun regering of instelling volgens daartoe ontvangen richtlijnen. Zij blijven gebonden aan de uit hun rechtspositie voortvloeiende regels.

4. De autoriteiten van de lidstaten en de instellingen of organen van de Europese Gemeenschappen verstrekken aan een tijdelijke enquêtecommissie desgevraagd of op eigen initiatief de bescheiden die nodig zijn voor de vervulling van haar taken, tenzij redenen van geheimhouding of openbare of nationale veiligheid op grond van een nationale of communautaire wet- of regelgeving zulks beletten.

5. Het bepaalde in de leden 3 en 4 doet geen afbreuk aan andere bepalingen van de lidstaten die een beletsel vormen voor de verschijning van functionarissen of het overleggen van bescheiden.

Het beletsel om redenen van geheimhouding of openbare of nationale veiligheid of op grond van de in de eerste alinea bedoelde bepalingen wordt door een vertegenwoordiger die gemachtigd is om namens de regering van de betrokken lidstaat of de instelling op te treden, ter kennis van het Europees Parlement gebracht.

6. De instellingen of organen van de Europese Gemeenschappen verstrekken de tijdelijke enquêtecommissie de bescheiden afkomstig van een lidstaat eerst nadat de betrokken lidstaat daarvan in kennis is gesteld.

Bescheiden waarop het bepaalde in lid 5 van toepassing is, worden alleen met instemming van de betrokken lidstaat aan de tijdelijke enquêtecommissie verstrekt.

7. De bepalingen van de leden 3, 4 en 5 zijn van toepassing op alle natuurlijke of rechtspersonen die krachtens het Gemeenschapsrecht gemachtigd zijn dit recht toe te passen.

8. Voorzover de uitvoering van haar taken zulks vereist, kan de tijdelijke enquêtecommissie een ieder verzoeken om als getuige voor haar te verschijnen. Wanneer een persoon in het kader van een enquête nadeel kan ondervinden van het feit dat hij in de zaak betrokken is, stelt de tijdelijke enquêtecommissie hem daarvan in kennis en hoort zij hem op zijn verzoek.

Artikel 4

1. De door een tijdelijke enquêtecommissie verzamelde inlichtingen zijn enkel bestemd voor de vervulling van haar taken. Zij mogen niet openbaar worden gemaakt wanneer zij gegevens bevatten die onder de geheimhoudingsplicht vallen dan wel vertrouwelijk zijn of wanneer bij naam genoemde personen in het geding zijn.

Het Europees Parlement treft de nodige administratieve en reglementaire maatregelen om de geheimhouding en de vertrouwelijkheid van de werkzaamheden van de tijdelijke enquêtecommissies te verzekeren.

2. Het verslag van de tijdelijke enquêtecommissie wordt ingediend bij het Europees Parlement, dat, met inachtneming van het bepaalde in lid 1, kan besluiten tot openbaarmaking ervan.

3. Het Europees Parlement kan aanbevelingen die het eventueel op basis van het verslag van de tijdelijke enquêtecommissie heeft aangenomen, doen geworden aan de instellingen of organen van de Europese Gemeenschappen of aan de lidstaten, die daaraan het gevolg geven dat zij passend achten.

Artikel 5

Elke mededeling aan de nationale autoriteiten van de lidstaten ter fine van de toepassing van dit besluit, verloopt via hun Permanente Vertegenwoordigingen bij de Europese Unie.

Artikel 6

Op verzoek van het Europees Parlement, de Raad of de Commissie kan de hierboven beschreven procedure in het licht van de opgedane ervaring worden herzien aan het einde van de huidige zittingsperiode van het Europees Parlement.

Artikel 7

Dit besluit treedt in werking op de dag van zijn bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

BIJLAGE IX

BEPALINGEN TER UITVOERING VAN ARTIKEL 9, LID 2 — BELANGENGROEPEN BIJ HET EUROPEES PARLEMENT*Artikel 1***Laissez-passer**

1. Het laissez-passer bestaat uit een geplastificeerde kaart, voorzien van een pasfoto van de houder, zijn naam en voornamen en de naam van de firma, organisatie of persoon voor welke hij werkzaam is.

Op straffe van eventuele intrekking moet het laissez-passer permanent en zichtbaar door de houder worden gedragen in alle gebouwen van het Parlement.

Het laissez-passer onderscheidt zich qua vorm en kleur van de pasjes die aan incidentele bezoekers worden verstrekt.

2. Het laissez-passer wordt slechts verlengd indien de houder heeft voldaan aan de verplichtingen zoals bedoeld in artikel 9, lid 2.

Elke betwisting door een lid van de activiteit van een vertegenwoordiger of belangengroep wordt verwezen naar de quaestoren, die de kwestie bestuderen en een besluit nemen over handhaving of intrekking van het betrokken laissez-passer.

3. Het laissez-passer geeft in geen geval toegang tot andere vergaderingen van het Parlement en zijn organen dan die welke openbaar zijn verklaard en laat in dit geval geen enkele uitzondering toe op de toegangsvoorschriften die voor alle andere burgers van de Unie gelden.

*Artikel 2***Medewerkers**

1. De quaestoren stellen aan het begin van elke zittingsperiode het maximumaantal medewerkers vast dat door elk lid kan worden geaccrediteerd.

Bij het aanvaarden van hun functie doen de geaccrediteerde medewerkers schriftelijk opgave van hun beroepswerkzaamheden, alsmede van enige andere door hen tegen vergoeding uitgeoefende functies of activiteiten.

2. Zij hebben onder dezelfde voorwaarden toegang tot het Parlement als het personeel van het Secretariaat-generaal of van de fracties.

3. Alle andere personen, inclusief zij die rechtstreeks met leden samenwerken, hebben slechts toegang tot het Parlement onder de voorwaarden als bedoeld in artikel 9, lid 2.

*Artikel 3***Gedragscode**

1. In hun betrekkingen met het Parlement zijn de personen die zijn ingeschreven in het register als bedoeld in artikel 9, lid 2 gehouden:

- a. de bepalingen van artikel 9 en van deze bijlage na te leven;
- b. aan de leden van het Parlement, hun personeel of aan ambtenaren van de instelling opgave te doen van het belang of de belangen die zij vertegenwoordigen;
- c. zich te onthouden van oneerlijke handelingen om informatie te verkrijgen;
- d. zich in hun betrekkingen met derden niet op enigerlei officiële relatie met het Parlement te beroepen;

- e. geen profijt te trekken uit het verspreiden onder derden van kopieën van documenten die bij het Parlement zijn verkregen;
 - f. de bepalingen van bijlage I, artikel 2, tweede alinea strikt na te leven;
 - g. zich ervan te vergewissen dat van elke assistentie die in het kader van de bepalingen van bijlage I, artikel 2 wordt geboden, opgave wordt gedaan in het desbetreffende register;
 - h. de bepalingen van het Statuut van de ambtenaren na te leven wanneer zij oud-ambtenaren van de instellingen in dienst nemen;
 - i. alle regels na te leven die het Parlement met betrekking tot de rechten en verantwoordelijkheden van oud-leden vastlegt;
 - j. om mogelijke belangenconflicten te voorkomen te zorgen voor voorafgaande toestemming van het betrokken lid of de betrokken leden voor elke contractuele verbintenis met of indienstneming van een medewerker en zich er vervolgens van te vergewissen dat hiervan opgave wordt gedaan in het register als bedoeld in artikel 9, lid 2.
2. Elke overtreding van deze gedragscode kan leiden tot het intrekken van het laissez-passer dat aan de betrokken personen en in voorkomend geval aan hun onderneming is afgegeven.
-

BIJLAGE X

UITOEFENING VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN DE OMBUDSMAN

A. BESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT INZAKE HET STATUUT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN EN DE ALGEMENE VOORWAARDEN VOOR DE UITOEFENING VAN ZIJN AMBT ⁽¹⁾

Het Europees Parlement,

gelet op de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen, inzonderheid artikel 195, lid 4 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, artikel 20 D, lid 4 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal en artikel 107 D, lid 4 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie,

gezien het advies van de Commissie,

gezien de goedkeuring van de Raad,

overwegende dat het statuut van de Europese ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt moeten worden vastgesteld, een en ander met inachtneming van de bepalingen van de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen;

overwegende dat de voorwaarden moeten worden vastgesteld waaronder bij de Europese ombudsman een klacht kan worden ingediend en dat tevens moet worden vastgesteld welk verband er bestaat tussen de uitoefening van het ambt van ombudsman en de gerechtelijke of administratieve procedures;

overwegende dat de ombudsman, die ook op eigen initiatief kan optreden, moet kunnen beschikken over alle elementen die voor de uitoefening van zijn ambt nodig zijn; dat de communautaire instellingen en organen de ombudsman daartoe desgewenst de door hem verlangde inlichtingen dienen te verstrekken, tenzij dat om met redenen omklede motieven van geheimhouding niet mogelijk is en onverminderd de plicht die op de ombudsman rust om die gegevens niet te verspreiden; dat de autoriteiten van de lidstaten de ombudsman alle nodige inlichtingen dienen te verstrekken, tenzij die inlichtingen onder wettelijke bepalingen of andere voorschriften op het gebied van de geheimhouding vallen of onder andere voorschriften waardoor zij niet doorgegeven mogen worden; dat wanneer de ombudsman de gevraagde bijstand niet wordt verleend, hij hiervan melding maakt aan het Europees Parlement, dat passende stappen dient te ondernemen;

overwegende dat moet worden vastgesteld welke procedures moeten worden gevolgd wanneer uit het onderzoek van de ombudsman blijkt dat er sprake is van wanbeheer; dat tevens moet worden voorgeschreven dat de ombudsman aan het einde van iedere jaarlijkse zitting van het Europees Parlement een algemeen verslag indient;

overwegende dat de ombudsman en zijn personeel verplicht zijn de informatie waarvan zij bij de uitoefening van hun taak kennis hebben genomen, geheim te houden; dat, indien de ombudsman in het kader van een onderzoek kennis heeft genomen van feiten die zijns inziens onder het strafrecht vallen, hij de bevoegde autoriteiten hier evenwel van op de hoogte dient te brengen;

overwegende dat moet worden voorzien in de mogelijkheid dat de ombudsman, met eerbiediging van de nationale wetgeving die van toepassing is, samenwerkt met soortgelijke functionarissen die in bepaalde lidstaten functioneren;

overwegende dat de ombudsman door het Europees Parlement aan het begin en voor de duur van elke zittingsperiode moet worden benoemd; dat hij moet worden gekozen uit vooraanstaande persoonlijkheden die burgers zijn van de Unie en alle vereiste waarborgen van onafhankelijkheid en bekwaamheid bieden;

overwegende dat moet worden vastgesteld onder welke voorwaarden de ambtsvervulling van de ombudsman eindigt;

overwegende dat de ombudsman zijn ambt volkomen onafhankelijk dient uit te oefenen, waartoe hij zich bij zijn ambtsaanvaarding ten overstaan van het Hof van Justitie plechtig verbindt; dat moet worden bepaald welke werkzaamheden met het ambt van ombudsman onverenigbaar zijn, terwijl tevens zijn bezoldiging en de voor hem geldende voorrechten en immuniteiten moeten worden vastgesteld;

overwegende dat er regelingen moeten worden vastgesteld voor de ambtenaren en personeelsleden van het secretariaat dat de ombudsman terzijde zal staan, en voor de begroting daarvoor; dat de ombudsman zijn zetel heeft in dezelfde plaats als het Europees Parlement;

⁽¹⁾ Aangenomen op 9 maart 1994.

overwegende dat de ombudsman de uitvoeringsbepalingen van dit besluit dient vast te stellen; dat er voorts een aantal overgangsbepalingen moet worden vastgesteld voor de eerste ombudsman die na de inwerkingtreding van het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt benoemd,

BESLUIT:

Artikel 1

1. Het statuut van de ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt worden overeenkomstig artikel 195, lid 4 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, artikel 20 D, lid 4 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal en artikel 107 D, lid 4 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie vastgesteld in het onderhavige besluit.
2. De ombudsman vervult zijn taak met inachtneming van de bij de verdragen aan de communautaire instellingen en organen verleende bevoegdheden.
3. De ombudsman mag niet interveniëren in een procedure voor de rechter en evenmin de gegrondheid van een rechterlijke beslissing in twijfel trekken.

Artikel 2

1. De ombudsman draagt er conform de in de genoemde verdragen vastgestelde voorwaarden en beperkingen toe bij gevallen van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen en organen, met uitzondering van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak, aan het licht te brengen en aanbevelingen te doen om dit te verhelpen. Over het optreden van enige andere autoriteit of persoon kan bij de ombudsman geen klacht worden ingediend.
2. Elke burger van de Unie of elke natuurlijke of rechtspersoon met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat van de Unie, heeft het recht zich rechtstreeks of via een lid van het Europees Parlement tot de ombudsman te wenden met een klacht over een geval van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen of organen, met uitzondering van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak. De ombudsman stelt de betrokken instelling of het betrokken orgaan onmiddellijk na ontvangst van een klacht op de hoogte.
3. Uit de klacht moet het onderwerp blijken alsmede de identiteit van de persoon van wie zij uitgaat. Deze persoon kan verzoeken om een vertrouwelijke behandeling.
4. De klacht moet zijn ingediend binnen twee jaar na de datum waarop degene die de klacht indient, in kennis is gesteld van de feiten die aan de klacht ten grondslag liggen. Voorafgaand aan de klacht moeten de passende administratieve stappen bij de betrokken instellingen of organen zijn ondernomen.
5. De ombudsman kan de indiener van de klacht adviseren zich tot een andere instantie te wenden.
6. De bij de ombudsman ingediende klachten schorsen niet de voor een beroep op de rechter of een administratief beroep vastgestelde termijnen.
7. Wanneer de ombudsman vanwege een lopende of afgeronde gerechtelijke procedure over de vermeende feiten, een klacht niet ontvankelijk moet verklaren of een eind moet maken aan de behandeling ervan, worden de resultaten van het onderzoek dat hij eventueel reeds heeft verricht ter zijde gelaten.
8. Bij de ombudsman kunnen slechts klachten worden ingediend over de arbeidsbetrekkingen tussen de communautaire instellingen of organen en hun ambtenaren of andere personeelsleden indien de betrokkene de o.a. in artikel 90, lid 1 en lid 2 van het Statuut van de ambtenaren vastgelegde mogelijkheden tot het indienen van een verzoek of een klacht heeft uitgeput, en nadat de termijnen voor het antwoord van de autoriteit tot welke hij zich heeft gericht, zijn verstreken.
9. De ombudsman stelt de indiener van de klacht zo spoedig mogelijk in kennis van het gevolg dat aan de klacht is gegeven.

Artikel 3

1. De ombudsman gaat op eigen initiatief of ingevolge een klacht over tot alle onderzoeken die hij nodig acht om een vermoed geval van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen en organen, op te lossen. Hij brengt de betrokken instelling of het betrokken orgaan hiervan op de hoogte. Deze kunnen hem alle dienstige opmerkingen doen toekomen.

2. De communautaire instellingen en organen zijn gehouden de gevraagde inlichtingen aan de ombudsman te verstrekken en hem inzage te verlenen van de desbetreffende stukken. Zij kunnen dit alleen weigeren om met redenen omklede motieven van geheimhouding.

Zij geven alleen na voorafgaande toestemming van de betrokken lidstaat inzage in documenten van een lidstaat die op grond van een wettelijke bepaling of enig ander voorschrift geheim zijn.

Zij geven geen inzage in andere documenten van een lidstaat dan nadat zij de betrokken lidstaat daarvan in kennis hebben gesteld.

In geen van beide gevallen mag de ombudsman, overeenkomstig artikel 4, de inhoud van deze documenten bekendmaken.

De ambtenaren en andere personeelsleden van de communautaire instellingen en organen dienen te getuigen als de ombudsman hun daarom verzoekt; zij spreken in naam van en in opdracht van hun diensten en blijven gebonden door hun verplichting inzake beroepsgeheim.

3. De autoriteiten van de lidstaten zijn gehouden op verzoek van de ombudsman via de Permanente Vertegenwoordigingen van de lidstaten bij de Europese Gemeenschappen alle informatie te verstrekken die licht kan werpen op gevallen van wanbeheer door de communautaire instellingen of organen, tenzij die informatie onder wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen op het gebied van de geheimhouding valt of onder andere voorschriften waardoor zij niet doorgegeven mag worden. In het laatste geval kan de betrokken lidstaat de ombudsman echter toestaan van die informatie kennis te nemen op voorwaarde dat hij zich ertoe verbindt de inhoud niet te verspreiden.

4. Wanneer de gevraagde bijstand niet wordt verleend, wordt het Europees Parlement hiervan door de ombudsman op de hoogte gebracht en moet het de nodige stappen ondernemen.

5. De ombudsman tracht zoveel mogelijk met de betrokken instellingen of organen tot een oplossing te komen om een eind te maken aan de gevallen van wanbeheer en met betrekking tot de ingediende klacht genoegdoening te verschaffen.

6. Indien de ombudsman een geval van wanbeheer ontdekt, Wendt hij zich tot de betrokken instelling of het betrokken orgaan en doet eventueel ontwerpaanbevelingen. De instelling of het orgaan in kwestie stuurt de ombudsman binnen een termijn van drie maanden een omstandig advies.

7. De ombudsman dient vervolgens bij het Europees Parlement en de betrokken instelling of het betrokken orgaan een verslag in. Hij kan daarin aanbevelingen doen. De indiener van de klacht wordt door de ombudsman op de hoogte gebracht van het resultaat van het onderzoek, van het advies van de betrokken instelling of het betrokken orgaan en van de eventuele aanbevelingen van de ombudsman.

8. Aan het einde van elke jaarlijkse zitting legt de ombudsman het Europees Parlement een verslag voor met het resultaat van zijn onderzoeken.

Artikel 4

1. De ombudsman en zijn personeel — op wie artikel 287 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, artikel 47, lid 2 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal en artikel 194 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie van toepassing zijn — mogen de gegevens en documenten waarvan zij bij hun onderzoek kennis hebben genomen niet verspreiden. Zij zijn tevens gehouden geheimhouding te betrachten ten aanzien van gegevens die de indiener van de klacht of andere betrokken personen schade zouden kunnen berokkenen, zulks onverminderd lid 2.

2. Indien hij in het kader van een onderzoek kennis heeft genomen van feiten die zijns inziens onder het strafrecht vallen, brengt de ombudsman via de Permanente Vertegenwoordigingen van de lidstaten bij de Europese Gemeenschappen de terzake bevoegde nationale autoriteiten, alsmede, in voorkomend geval, de communautaire instelling waartoe de

betrokken ambtenaar of het betrokken personeelslid behoort hiervan onverwijld op de hoogte. Deze instelling kan dan eventueel artikel 18, tweede alinea van het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Gemeenschappen toepassen. De ombudsman kan ook de betrokken communautaire instellingen of organen op de hoogte brengen van feiten die ongeoorloofd gedrag van een van hun ambtenaren of personeelsleden aan het licht brengen.

Artikel 5

Indien zulks de doeltreffendheid van zijn onderzoek kan vergroten en de rechten en belangen van degenen die klachten bij hem indienen beter kan beschermen, kan de ombudsman, met eerbiediging van de nationale wetgeving die van toepassing is, samenwerken met soortgelijke functionarissen die in bepaalde lidstaten fungeren. De ombudsman kan langs die weg geen documenten opeisen die op grond van artikel 3 niet voor hem toegankelijk zijn.

Artikel 6

1. Na elke verkiezing voor het Europees Parlement wordt de ombudsman voor de zittingsduur van deze instelling benoemd. Hij is herbenoembaar.
2. De ombudsman wordt gekozen uit vooraanstaande persoonlijkheden die burgers zijn van de Unie, politieke en burgerrechten bezitten, alle waarborgen van onafhankelijkheid bieden en in hun land voldoen aan alle voorwaarden voor de uitoefening van de hoogste rechterlijke functies of wier ervaring en bekwaamheid voor de uitoefening van de functies van de ombudsman algemeen bekend zijn.

Artikel 7

1. De ambtsvervulling van de ombudsman eindigt bij het verstrijken van zijn ambtsperiode of bij vrijwillig ontslag of ontslag ambtshalve.
2. Behoudens bij ontslag ambtshalve blijft de ombudsman in functie totdat in zijn vervanging is voorzien.
3. Wanneer de ombudsman zijn ambt voortijdig neerlegt, wordt binnen drie maanden na het vacant komen van de post een opvolger benoemd die tot het eind van de zittingsduur in functie blijft.

Artikel 8

Een ombudsman die niet langer voldoet aan de eisen voor de uitoefening van zijn ambt of op ernstige wijze is tekortgeschoten, kan op verzoek van het Europees Parlement door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen van zijn ambt worden ontheven.

Artikel 9

1. De ombudsman oefent zijn ambt volkomen onafhankelijk uit in het algemeen belang van de Gemeenschappen en van de burgers van de Unie. Bij de vervulling van zijn taken vraagt noch aanvaardt hij instructies van enige regering of enig lichaam. Hij onthoudt zich van handelingen die onverenigbaar zijn met de aard van zijn werkzaamheden.
2. Bij zijn ambtsaanvaarding verbindt de ombudsman zich er ten overstaan van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen plechtig toe zijn functie geheel onafhankelijk en onpartijdig te zullen uitoefenen en tijdens de hele duur van zijn functie en na beëindiging ervan de verplichtingen die uit zijn taak voortvloeien te zullen naleven, en met name eerlijkheid en kiesheid bij het aanvaarden van bepaalde functies of voordelen na de beëindiging van zijn ambtsperiode te zullen betrachten.

Artikel 10

1. Gedurende zijn ambtsperiode mag de ombudsman geen andere politieke, administratieve of beroepswerkzaamheden, al dan niet tegen beloning, verrichten.
2. De ombudsman wordt wat zijn bezoldiging, vergoedingen en pensioen betreft, gelijkgesteld aan een rechter bij het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen.

3. De artikelen 12 tot en met 15 en 18 van het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Gemeenschappen zijn van toepassing op de ombudsman en de ambtenaren en personeelsleden van zijn secretariaat.

Artikel 11

1. De ombudsman wordt terzijde gestaan door een secretariaat. Hij benoemt het hoofd daarvan.
2. De ambtenaren en personeelsleden van het secretariaat van de ombudsman zijn onderworpen aan de verordeningen en regelingen van toepassing op de ambtenaren en andere personeelsleden van de Europese Gemeenschappen. Hun aantal wordt jaarlijks vastgesteld in het kader van de begrotingsprocedure.
3. De bij het secretariaat van de ombudsman aangestelde ambtenaren van de Europese Gemeenschappen en van de lidstaten worden gedetacheerd in het belang van de dienst met de garantie dat zij bij terugkeer in hun administratie van oorsprong volledige rechten kunnen doen gelden.
4. Voor vraagstukken betreffende zijn personeel wordt de ombudsman gelijkgesteld aan de instellingen in de zin van artikel 1 van het Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 12

De begroting voor de ombudsman staat in een bijlage bij afdeling I (Parlement) van de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 13

De ombudsman heeft zijn zetel in dezelfde plaats als het Europees Parlement.

Artikel 14

De ombudsman stelt de uitvoeringsbepalingen van dit besluit vast.

Artikel 15

De eerste na de inwerkingtreding van het Verdrag betreffende de Europese Unie gekozen ombudsman wordt benoemd voor de resterende termijn van de zittingsduur van het Europees Parlement.

Artikel 16

Het Europees Parlement maakt op zijn begroting ruimte voor de personele en materiële middelen die de eerste gekozen ombudsman in staat moeten stellen om vanaf het ogenblik van zijn benoeming de hem toevertrouwde taken uit te oefenen.

Artikel 17

Dit besluit wordt bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen en treedt in werking op de datum van bekendmaking.

B. BESLUIT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN TOT VASTSTELLING VAN UITVOERINGSBEPALINGEN ⁽¹⁾*Artikel 1***Definities**

1. In deze uitvoeringsbepalingen wordt onder „burger” elke natuurlijke of rechtspersoon verstaan die zich met een klacht tot de Europese ombudsman wendt.
2. Onder „betrokken instelling” wordt de communautaire instelling of het communautaire orgaan verstaan die, resp. dat voorwerp is van een klacht of van een op eigen initiatief ingesteld onderzoek.
3. Onder „Statuut” wordt verstaan de algemene voorwaarden voor de uitoefening van het ambt van de Europese ombudsman.

*Artikel 2***Ontvangst van klachten**

1. Klachten worden bij binnenkomst als zodanig gekenmerkt, geregistreerd en genummerd.
2. De burger wordt een ontvangstbewijs toegezonden, waarin het registratienummer van de klacht en de voor de zaak verantwoordelijke juridische medewerker worden vermeld.
3. Een verzoekschrift dat met instemming van de indiener ervan door het Europees Parlement aan de ombudsman wordt doorgezonden, wordt als klacht behandeld.
4. In voorkomende gevallen en met instemming van de indiener van de klacht kan de ombudsman een klacht doorzenden aan het Europees Parlement om als verzoekschrift te worden behandeld.
5. In voorkomende gevallen en met instemming van de indiener van de klacht kan de ombudsman een klacht doorzenden aan een andere bevoegde instantie.

*Artikel 3***Ontvankelijkheid van klachten**

1. Aan de hand van de in het Verdrag en het Statuut geformuleerde criteria bepaalt de ombudsman of een klacht onder zijn mandaat valt en, zo ja, of de klacht ontvankelijk is; alvorens een besluit terzake te nemen, kan hij de burger om nadere informatie of documentatie verzoeken.
2. Indien een klacht buiten het mandaat valt of niet ontvankelijk is, sluit de ombudsman het op de klacht betrekking hebbende dossier. Hij stelt de burger van zijn besluit en van de daaraan ten grondslag liggende redenen in kennis. De ombudsman kan de burger adviseren zich tot een andere instantie te wenden.

*Artikel 4***Onderzoek naar aanleiding van ontvankelijke klachten**

1. De ombudsman bepaalt of er voldoende redenen aanwezig zijn om naar aanleiding van een ontvankelijke klacht een onderzoek in te stellen.
2. Indien hij niet voldoende redenen aanwezig acht om een onderzoek in te stellen, sluit de ombudsman het op de klacht betrekking hebbende dossier en stelt hij de burger hiervan in kennis.

⁽¹⁾ Aangenomen op 16 oktober 1997.

3. Indien de ombudsman voldoende redenen aanwezig acht om een onderzoek in te stellen, stelt hij de burger en de betrokken instelling hiervan in kennis. Hij doet de betrokken instelling een exemplaar van de klacht toekomen en zoekt deze instelling binnen een vastgestelde termijn van in de regel niet langer dan drie maanden advies terzake uit te brengen. In het verzoek aan de betrokken instelling kunnen specifieke aspecten van de klacht of specifieke zaken worden vermeld waarop in het advies nader dient te worden ingegaan.

4. De ombudsman zendt het advies van de betrokken instelling door aan de burger tenzij hij zulks in een speciaal geval niet dienstig acht. De burger kan de ombudsman binnen een vastgestelde termijn van in de regel niet meer dan een maand opmerkingen doen toekomen.

5. Na bestudering van het advies en eventuele opmerkingen van de burger aan wie dit advies is toegezonden, kan de ombudsman een met redenen omkleed besluit nemen om de zaak af te sluiten of zijn onderzoek voort te zetten. Hij stelt de burger en de betrokken instelling hiervan in kennis.

Artikel 5

Onderzoeksbevoegdheden

1. Met inachtneming van de in het Statuut vastgestelde voorwaarden kan de ombudsman van de communautaire instellingen en organen en van instanties van de lidstaten verlangen binnen een redelijke termijn ten behoeve van een onderzoek informatie of documentatie te verstrekken.

2. Met inachtneming van de in het Statuut vastgestelde voorwaarden kan de ombudsman van ambtenaren en andere personeelsleden van de communautaire instellingen en organen verlangen als getuige op te treden. Indien in een klacht specifieke kritiek op een bepaalde ambtenaar of op een bepaald ander personeelslid wordt geleverd, wordt de betrokkene in de regel verzocht opmerkingen terzake voor te leggen.

3. De ombudsman kan de communautaire instellingen en organen verzoeken maatregelen te treffen om zijn onderzoek ter plaatse te kunnen voortzetten.

4. De ombudsman kan opdracht geven tot het uitvoeren van de door hem voor het welslagen van een onderzoek nodig geachte studies of expertises; de kosten hiervan komen ten laste van zijn begroting.

Artikel 6

Minnelijke schikkingen

1. Indien de ombudsman een geval van wanbeheer vaststelt, werkt hij zoveel mogelijk met de betrokken instelling samen bij het streven naar een minnelijke schikking om aan dit geval van wanbeheer een einde te maken en de burger genoegdoening te verschaffen.

2. Indien de ombudsman van oordeel is dat deze samenwerking succes heeft opgeleverd, sluit hij de zaak af aan de hand van een met redenen omkleed besluit. Hij stelt de burger en de betrokken instelling van dit besluit in kennis.

3. Indien de ombudsman van oordeel is dat een minnelijke schikking niet mogelijk is of dat het streven daarnaar geen succes heeft opgeleverd, sluit hij de zaak af aan de hand van een met redenen omkleed besluit dat een kritische opmerking kan bevatten, of stelt hij een verslag met ontwerpaanbevelingen op.

Artikel 7

Kritische opmerkingen

1. De ombudsman maakt een kritische opmerking indien hij van mening is dat:

a) de betrokken instelling of het betrokken orgaan niet meer in staat is het geval van wanbeheer ongedaan te maken, en

b) het geval van wanbeheer geen algemene implicaties heeft.

2. Indien de ombudsman de zaak met een kritische opmerking afsluit, stelt hij de burger en de betrokken instelling van zijn besluit in kennis.

Artikel 8

Verslagen met ontwerpaanbevelingen

1. De ombudsman doet de betrokken instelling of het betrokken orgaan een verslag met ontwerpaanbevelingen toekomen indien hij van mening is dat:
 - a) de betrokken instelling of het betrokken orgaan in staat is het geval van wanbeheer ongedaan te maken, dan wel
 - b) het geval van wanbeheer algemene implicaties heeft.
2. De ombudsman doet een exemplaar van zijn verslag en de ontwerpaanbevelingen toekomen aan de betrokken instelling en de burger.
3. De betrokken instelling zendt de ombudsman binnen een termijn van drie maanden een omstandig advies. Dit omstandig advies kan bestaan uit instemming met het besluit van de ombudsman en een beschrijving van de ter uitvoering van de aanbevelingen genomen maatregelen.
4. Indien de ombudsman het omstandig advies onbevredigend acht, stelt hij over het geval van wanbeheer een verslag op. Dit verslag kan aanbevelingen bevatten.
5. Een verslag als bedoeld in het vorig lid wordt opgesteld als speciaal verslag aan het Europees Parlement. De ombudsman doet een exemplaar van dit verslag toekomen aan de betrokken instelling en de burger.

Artikel 9

Onderzoek op eigen initiatief

1. De ombudsman kan besluiten op eigen initiatief onderzoek in te stellen.
2. Bij het instellen van onderzoek op eigen initiatief heeft de ombudsman dezelfde bevoegdheden als bij het instellen van onderzoek naar aanleiding van een klacht.
3. De procedures die worden gevolgd bij een naar aanleiding van een klacht ingesteld onderzoek zijn naar analogie eveneens van toepassing op een op eigen initiatief ingesteld onderzoek.

Artikel 10

Procedurekwesties

1. Op een desbetreffend verzoek van de burger merkt de ombudsman een klacht als vertrouwelijk aan. Indien hij het nodig acht de belangen van de indiener van de klacht of van derden te beschermen, kan de ombudsman op eigen initiatief een klacht als vertrouwelijk aanmerken.
2. Indien hij zulks dienstig acht, kan de ombudsman maatregelen nemen om te bewerkstelligen dat een klacht met voorrang wordt behandeld.
3. Wordt met betrekking tot zaken die door de ombudsman worden onderzocht, een gerechtelijke procedure op gang gebracht, dan sluit hij de zaak af. Het resultaat van een eventueel door hem tot dan uitgevoerd onderzoek wordt zonder verdere maatregelen ter zijde gelegd.

4. De ombudsman stelt de relevante nationale instanties en zo nodig een communautaire instelling of communautair orgaan op de hoogte van strafrechtelijke feiten die hem tijdens een onderzoek ter kennis komen. De ombudsman kan verder een communautaire instelling of communautair orgaan op de hoogte stellen van feiten die volgens hem het nemen van tuchtrechtelijke maatregelen rechtvaardigen.

Artikel 11

Rapportage aan het Europees Parlement

1. De ombudsman legt het Europees Parlement een jaarverslag voor over al zijn werkzaamheden, met inbegrip van het resultaat van zijn onderzoeken.
2. Een verslag als bedoeld onder artikel 8, lid 4 wordt opgesteld als speciaal verslag van de ombudsman aan het Europees Parlement.
3. De ombudsman kan andere speciale verslagen aan het Europees Parlement voorleggen indien hij zulks ter uitoefening van zijn taak uit hoofde van het Verdrag en het Statuut dienstig acht.
4. Het jaarverslag en de speciale verslagen van de ombudsman kunnen aanbevelingen bevatten die hij ter uitoefening van zijn taak uit hoofde van het Verdrag en het Statuut dienstig acht.
5. De ombudsman publiceert zijn jaarverslag en speciale verslagen in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen (serie C).

Artikel 12

Samenwerking met nationale ombudsmannen

De ombudsman kan met de ombudsmannen en soortgelijke organen in de lidstaten samenwerken om de doeltreffendheid zowel van zijn eigen onderzoeken als van de onderzoeken van de ombudsmannen en soortgelijke organen in de lidstaten te bevorderen en de rechten en belangen van de Europese burger doeltreffender te beschermen.

Artikel 13

Toegang van het publiek tot documenten in het bezit van de ombudsman

1. Voor het publiek toegankelijke documenten zijn:
 - a) het algemeen register van niet-vertrouwelijke klachten;
 - b) klachten en door de burger bijgevoegde documenten;
 - c) adviezen en omstandige adviezen van de betrokken instellingen en opmerkingen van de burger naar aanleiding daarvan;
 - d) besluiten van de ombudsman tot afsluiting van zaken;
 - e) verslagen en ontwerpaanbevelingen als bedoeld onder artikel 8, lid 4.
2. De in het vorig lid onder b) t/m e) genoemde documenten worden vertrouwelijk behandeld wanneer de klacht als vertrouwelijk is aangemerkt overeenkomstig het bepaalde onder artikel 10, lid 1.
3. Verslagen van de ombudsman aan het Europees Parlement over een vertrouwelijke klacht worden zodanig gepubliceerd dat de identiteit van de burger niet kan worden achterhaald.

4. Andere documenten in het bezit van het bureau van de ombudsman zijn voor het publiek toegankelijk, tenzij de ombudsman vertrouwelijkheid nodig acht, hetzij
 - a) uit hoofde van de Verdragen, het Statuut van de ombudsman of andere bepalingen van het Gemeenschapsrecht, hetzij
 - b) ter bescherming van zijn belangen in de vertrouwelijkheid van zijn optreden of de leiding van zijn bureau.
5. De ombudsman verleent toegang tot voor het publiek toegankelijke documenten in het bezit van zijn bureau, en wel op schriftelijk verzoek, waarin de betreffende documenten toereikend worden omschreven.
6. Toegang tot documenten wordt verleend door inzage ter plaatse of door het verstrekken van een exemplaar aan de aanvrager. De ombudsman kan voor het verstrekken van exemplaren van documenten een redelijke vergoeding verlangen. De berekeningsmethode voor deze vergoeding wordt medegedeeld.
7. Het besluit over een verzoek om toegang tot documenten wordt zo spoedig mogelijk genomen, doch in elk geval binnen vijftien werkdagen na ontvangst van het verzoek.
8. Indien een verzoek om toegang tot een document deels of in het geheel wordt afgewezen, wordt zulks met redenen gestaafd.
9. Boven genoemde bepalingen zijn niet van toepassing op gepubliceerde, niet door de ombudsman opgestelde documenten.

Artikel 14

Talen

1. Klachten kunnen in een van de officiële talen van de Unie tot de ombudsman worden gericht. De ombudsman is niet verplicht klachten in een andere taal in behandeling te nemen.
 2. De bij het optreden van de ombudsman gebezigde voertaal is een van de officiële talen van de Unie; in geval van een klacht is dit de officiële taal waarin de klacht is gesteld.
 3. De ombudsman bepaalt welke documenten in de voertaal worden opgesteld.
 4. Bij briefwisseling met de autoriteiten van een lidstaat wordt de officiële taal van de betrokken lidstaat gebezigd.
 5. Het jaarverslag, de speciale verslagen en in voorkomend geval andere door de ombudsman gepubliceerde documenten worden in alle officiële talen gepubliceerd.
-